

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

สาธารณรัฐสังคมนิยม

ประชาธิปไตยศรีลังกา

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาระเบียบการลงทุน/การทำธุรกิจ
กลุ่มประเทศตลาดใหม่ ได้แก่ มองโกเลีย ศรีลังกา อุซเบกิสถาน

โมซัมบิก และยูกันดา

ปีงบประมาณ 2559

เสนอ

โดย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

วันที่ 28 กรกฎาคม 2559

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการลงทุนของประเทศศรีลังกา	1-1
1.1	สถานการณ์การลงทุนในภาพรวม	1-2
1.1.1	ภาพรวมทั่วไป	1-2
1.1.2	ภาพรวมสถานการณ์การลงทุน	1-3
1.2	สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านเศรษฐกิจ	1-7
1.2.1	เศรษฐกิจมหภาค	1-7
1.2.2	โครงสร้างเศรษฐกิจ	1-9
1.2.3	เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	1-11
1.2.4	ขีดความสามารถในการแข่งขัน	1-12
1.3	สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านโลจิสติกส์	1-13
1.3.1	โลจิสติกส์ระหว่างประเทศ	1-14
1.3.2	โลจิสติกส์ภายในประเทศ	1-17
1.4	สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1-22
1.4.1	ไฟฟ้า	1-22
1.4.2	น้ำสะอาดและการจัดการน้ำเสีย	1-24
1.4.3	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1-25
1.4.4	เขตอุตสาหกรรมส่งออกและนิคมอุตสาหกรรม	1-26
1.5	สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านสังคม	1-27
1.5.1	ภาพรวมการพัฒนามนุษย์	1-27
1.5.2	การศึกษา	1-29
1.5.3	สาธารณสุข	1-30
1.5.4	ความปลอดภัย	1-30
1.5.5	ความเสมอภาค	1-31
1.6	สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านการเมือง	1-33
1.6.1	การปกครอง	1-33
1.6.2	สันติภาพ	1-34
1.6.3	ความโปร่งใส	1-34
1.6.4	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	1-34

		หน้า
1.7	สรุปสถานะแวดล้อมการลงทุน	1-35
1.7.1	สรุปต้นทุนสำคัญทางธุรกิจ	1-35
1.7.2	สรุปจุดเด่น จุดด้อย ด้านสถานะแวดล้อมทางการลงทุน	1-35
บทที่ 2	กฎระเบียบการลงทุน สิทธิประโยชน์การลงทุน และสิทธิประโยชน์ทางการค้า	2-1
2.1	ระดับการเปิดเสรีและความสะดวกในการทำธุรกิจในภาพรวม	2-2
2.2	กฎระเบียบการลงทุน	2-2
2.3	กฎระเบียบแรงงาน	2-4
2.4	ระบบภาษี	2-5
2.5	สิทธิประโยชน์การลงทุน	2-6
2.6	กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ	2-14
2.7	ความตกลงการค้าเสรี	2-19
บทที่ 3	อุตสาหกรรมและพื้นที่เป้าหมายการลงทุนไทย	3-1
3.1	วิธีการคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุน	3-2
3.2	ผลการคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุน	3-3
3.3	ผลการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายการลงทุน	3-7
บทที่ 4	บทวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรม ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	4-1
4.1	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปของอุตสาหกรรมยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	4-2
4.1.1	ขั้นต้นน้ำ	4-2
4.1.2	ขั้นกลางน้ำ	4-3
4.1.3	ขั้นปลายน้ำ	4-3
4.2	ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ของประเทศศรีลังกา	4-4
4.2.1	ขั้นต้นน้ำ	4-5
4.2.2	ขั้นกลางน้ำ	4-6
4.2.3	ขั้นปลายน้ำ	4-6
4.2.4	องค์กรสนับสนุน	4-7

		หน้า
	4.2.5 กฎระเบียบ/นโยบาย	4-7
4.3	โอกาสของธุรกิจไทย	4-8
บทที่ 5	บทวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมง	5-1
5.1	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปของอุตสาหกรรมประมง	5-2
	5.1.1 ชั้นต้นน้ำ	5-2
	5.1.2 ชั้นกลางน้ำ	5-3
	5.1.3 ชั้นปลายน้ำ	5-4
5.2	ห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมประมงของประเทศศรีลังกา	5-4
	5.2.1 ชั้นต้นน้ำ	5-5
	5.2.2 ชั้นกลางน้ำ	5-7
	5.2.3 ชั้นปลายน้ำ	5-7
	5.2.4 ปัจจัยสนับสนุน	5-7
	5.2.5 กฎระเบียบ/นโยบาย	5-7
5.3	โอกาสของธุรกิจไทย	5-8
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	6-1
6.1	สรุปภาพรวมการลงทุนในประเทศศรีลังกา	6-2
6.2	ข้อเสนอแนะขั้นตอนการลงทุน	6-3
6.3	หน่วยงานติดต่อสำคัญ	6-5
6.4	คำถามที่พบบ่อย (FAQs)	6-5

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	การสำรวจภาคสนาม (ประเทศศรีลังกา)	ก-1
	เอกสารเพิ่มเติมจากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม	ก-7
ภาคผนวก ข	บทสรุปสัมภาษณ์ในประเทศไทย (ประเทศศรีลังกา)	ข-1
ภาคผนวก ค	บทสรุปสัมภาษณ์ในประเทศศรีลังกา (ประเทศศรีลังกา)	ค-1

1

สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการลงทุน (ประเทศศรีลังกา)

1.1 สถานการณ์การลงทุนในภาพรวม

1.1.1 ภาพรวมทั่วไป

ประเทศศรีลังกาเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับไทยมาแต่ครั้งโบราณ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทางศาสนาระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม ศรีลังกาผ่านช่วงระยะเวลาสำคัญในประเทศ 2 ลำดับ คือ การตกเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส ดัตช์ และอังกฤษ และสงครามกลางเมือง ภายหลังจากได้รับเอกราชจากโปรตุเกส

ในอดีตศรีลังกาได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดีย รวมถึงศาสนาพุทธ ที่เป็นศาสนาประจำชาติด้วย ซึ่งพุทธศาสนาของศรีลังกานั้น เป็นพุทธศาสนาในลักษณะเดียวกับไทย เนื่องจากพุทธศาสนาของไทยได้รับการเผยแพร่มาจากศรีลังกา จึงเรียกว่า “ลังกาวงศ์”¹ ในขณะที่พุทธในศรีลังกาเองก็ได้รับการฟื้นฟูจากคณะสงฆ์ไทย จึงเรียกว่า “สยามวงศ์” ด้วย ซึ่งนอกจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมนี้ ก็มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมายทั้งการค้าขายแลกเปลี่ยนกันระหว่างไทยและศรีลังกา จึงเห็นได้ว่าไทยและศรีลังกามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาแต่ครั้งอดีต

อย่างไรก็ตาม ในกาลต่อมาศรีลังกาได้ตกเป็นอาณานิคมของต่างชาติ 3 ประเทศ ที่เข้ามาใช้ศรีลังกาเป็นฐานทางการค้าและการลงทุนในเอเชีย ประกอบด้วย โปรตุเกส ดัตช์ และอังกฤษ ทำให้ศรีลังกาได้รับอิทธิพล ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ภาษา เทคโนโลยี และวัฒนธรรมจากต่างชาติเหล่านี้ เช่น ระบบรถไฟ การใช้ภาษาอังกฤษ การปลูก และดื่มชา เป็นต้น

หลังจากศรีลังกาได้รับเอกราชจากอังกฤษแล้ว ดูเหมือนว่าเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ของศรีลังกาจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ด้านการเมืองกลับมีปัญหาหระหองระแหงระหว่างชาวสิงหลกับชาวทมิฬ อยู่เนื่อง ๆ จนกระทั่งในปี 1983 เหตุการณ์ได้รุนแรงถึงขั้นลุกกลามเป็นสงครามกลางเมือง กล่าวคือ กลุ่มกบฏพยัคฆ์ทมิฬ ได้ประกาศสงครามอย่างเป็นทางการกับรัฐบาล และกลายเป็นสงครามยืดเยื้อกว่า 20 ปี

จนปี 2009 ในสมัยของประธานาธิบดีราชปักษา กลุ่มรัฐบาลจึงได้ปราบปรามกลุ่มกบฏฯ อย่างราบคาบ โดยนายประภากรัน หัวหน้ากลุ่มกบฏเสียชีวิตในที่มั่น ส่งผลให้ความขัดแย้งสงบลง ซึ่งรัฐบาลศรีลังกา ก็ได้มีนโยบายประนีประนอม และให้ความสำคัญกับชาวทมิฬมากขึ้นตามไปด้วย

เศรษฐกิจของศรีลังกาเจริญเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วง 5 ปี หลังนั้นสูงกว่าไทยเสียอีก

¹ ในตำนานพระแก้วมรกตนั้น ก็ระบุว่า ไทยได้รับมาจากศรีลังกาเช่นกัน

รูปภาพที่ 1.1: อดีตประธานาธิบดีราชปักษา หัวหน้ากลุ่ม ประภาคารันต์ และประธานาธิบดีสิริเสนา

ที่มา: wikipedia.com (2016)

ด้านเศรษฐกิจ แม้ศรีลังกาจะเป็นประเทศ ที่มีขนาดเศรษฐกิจไม่ใหญ่นัก อันเนื่องมาจากมีขนาดประชากรในระดับกลาง คือ ประมาณ 20 ล้านคน แต่ศรีลังกามีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากร และที่สำคัญ คือ มีความตกลงทางการค้ากับประเทศใหญ่ในเอเชียใต้ 2 ประเทศ คือ อินเดีย และปากีสถาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ศรีลังกาเป็นประเทศที่มีโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทั่วถึงในหลายจุดสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะระบบราง และท่าเรือ ที่ครอบคลุมดี อย่างไรก็ตาม อาจมีปัญหาด้านคุณภาพบ้าง เช่น ถนนเป็นทางแคบ 2 ช่องทางเป็นหลัก เป็นต้น ในขณะที่ ด้านไฟฟ้า และระบบโทรศัพทนั้น ศรีลังกาครอบคลุมค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ด้านน้ำประปา และระบบ ICT ยังมีปัญหาอยู่บ้าง

ด้านสังคม ศรีลังกา มีจุดแข็ง ในด้านอัตราการรู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านวัฒนธรรมธุรกิจก็มีความทันสมัย กอปรกับความศรัทธาในศาสนาที่ค่อนข้างสูง ทำให้คนศรีลังกา มีความซื่อสัตย์ในการทำธุรกิจค่อนข้างมาก การทำธุรกิจในศรีลังกาจึงค่อนข้างสะดวก

1.1.2 ภาพรวมสถานการณ์การลงทุน

สถานการณ์การลงทุนในศรีลังกาเริ่มฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัดหลังสิ้นสุดสงครามในปี 2009 โดยมูลค่าการลงทุนในช่วงปี 2010-2011 เติบโตอย่างก้าวกระโดด แต่หลังจากนั้นค่อนข้างทรงตัว ในปี 2014 FDI สุทธิมีมูลค่า 944 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบเท่ากับร้อยละ 1.27 ของ GDP ซึ่งถือว่ายังค่อนข้างต่ำ และเติบโตในอัตราที่ต่ำกว่า GDP อันสะท้อนว่าศรีลังกาพึ่งพาการลงทุนจากต่างชาติค่อนข้างน้อย หรือในอีกแง่มุมหนึ่งหากจะกล่าวว่า ตลาดศรีลังกายังมีช่องว่างให้นักลงทุนได้ค้นหาโอกาสทางการลงทุนก็คงไม่ผิดนัก

ตารางที่ 1.1: การลงทุนโดยตรงของศรีลังกา

FDI	หน่วย	2010	2011	2012	2013	2014
FDI net inflow	ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	478	981	941	933	944
	ร้อยละจาก GFCF*	3.72	6.12	5.48	4.75	-
	ร้อยละจาก GDP	0.96	1.66	1.58	1.39	1.27
FDI stock	ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	5,008	5,990	7,454	8,959	10,511
	ร้อยละจาก GDP	10.10	10.12	12.54	13.33	14.09

ที่มา: UNCTAD (2014) และ World Bank (2014) หมายเหตุ: * Gross Fixed Capital Formation (GFCF)
คำนวณจากมูลค่าเพิ่มสุทธิของสินทรัพย์ถาวรที่ซื้อโดยภาคธุรกิจ ภาครัฐบาล และครัวเรือน

จากรูปภาพที่ 1.2 ประเทศที่ลงทุนในศรีลังกาเป็น 5 ลำดับแรก ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร มาเลเซีย สวิตเซอร์แลนด์ และมอริเชียส ตามลำดับ (รวมกัน 5 ประเทศ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61 จาก FDI ทั้งหมด) และเมื่อจำแนกการลงทุนโดยตรงตามรายสาขาอุตสาหกรรม พบว่าสาขาที่ดึงดูดการลงทุนมากที่สุด ได้แก่

1) **สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง** (สัดส่วนร้อยละ 31.82 ของการลงทุนโดยตรงทั้งหมด) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งออก สร้างทุนสำรองระหว่างประเทศ และจ้างงานมากที่สุด (มากกว่า 283,000 คน หรือประมาณร้อยละ 15 ของกำลังแรงงานในปี 2011) ทั้งนี้ ร้อยละ 90 ของผู้ประกอบการกลุ่มนี้เป็นผู้ผลิตเครื่องแต่งกายให้กับบริษัทชั้นนำของโลก เช่น Victoria's Secret, Liz Claiborne, Pierre Cardin, Gap เป็นต้น โดยส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดตะวันตกอันเป็นที่ตั้งของกรุงโคลัมโบ (Colombo) จากการกระจุกตัวดังกล่าว รัฐบาลศรีลังกาจึงพยายามส่งเสริมการลงทุน ในจังหวัดเหนือและจังหวัดตะวันออกมากขึ้น³

2) **เคมีภัณฑ์** (ร้อยละ 20.27) ซึ่งกิจการที่ใหญ่ที่สุด คือ Dr. Reddy's Laboratories Limited (DRL) อันเป็นกิจการผลิตและจำหน่ายเภสัชภัณฑ์ ซึ่งแต่เดิมเป็นบริษัทของอินเดีย แต่ต่อมาได้ถูกขายให้กับบริษัท Octopus NV สัญชาติเนเธอร์แลนด์ในปี 2013 โดยปัจจุบันถือหุ้นของ DRL ร้อยละ 93 ทำให้เนเธอร์แลนด์เป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่สุดในสาขานี้ และเป็นนักลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนรวมสูงสุด ตามรูปภาพที่ 1.2

3) **อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ** (ร้อยละ 16.65) ซึ่งครอบคลุมทั้งพืชเศรษฐกิจ อย่างชาและมะพร้าว ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ โดยกิจกรรมด้านประมงมีส่วนแบ่งร้อยละ 1.2 จาก GDP และจ้างงานทางตรงและทางอ้อมมากถึง 650,000 คน⁴ ซึ่งจากตารางที่ 1.2 บริษัท Coca-Cola Singapore เป็นนักลงทุนที่จัดตั้งบริษัทลูกมากที่สุด แต่สิงคโปร์ไม่ติดอันดับประเทศเป้าหมายการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนสูงตามที่ได้แสดงไว้ในรูปภาพที่ 1.2

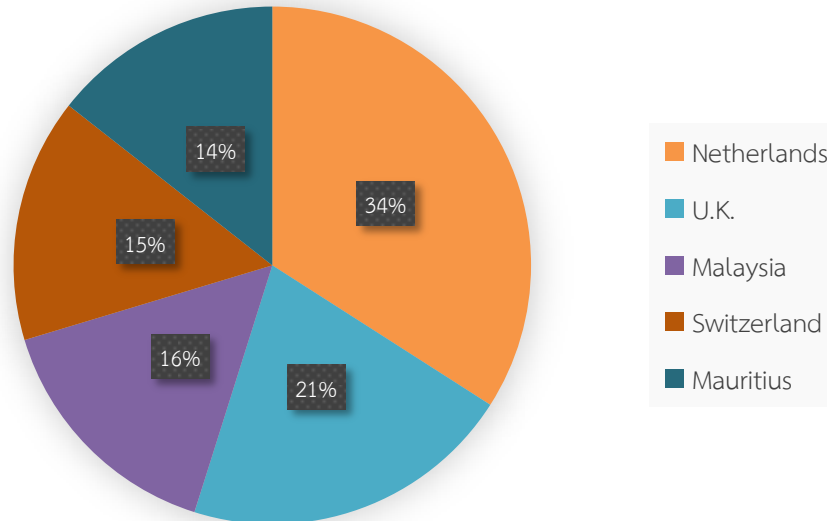
² การลงทุนของสหราชอาณาจักรเป็นการลงทุนในสาขาบริการซึ่งมีสัดส่วนต่อ GDP สูง

³ http://www.investsri Lanka.com/key_sector/agriculture/agriculture_overview

⁴ http://www.investsri Lanka.com/key_sector/apparel/apparel_overview

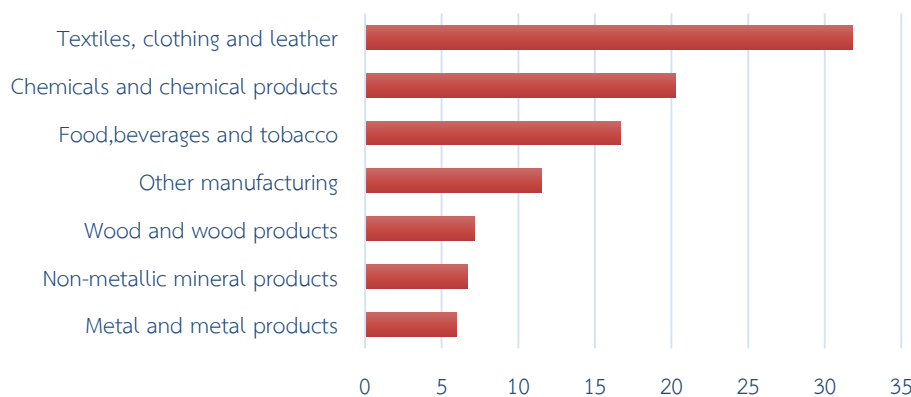

รูปภาพที่ 1.2: การลงทุนโดยตรงของศรีลังกา จำแนกตามประเทศเป้าหมายการลงทุน 5 ลำดับแรก ปี 2014 (ร้อยละ)

ที่มา: U.S. Department of State (2015)

รูปภาพที่ 1.3: การลงทุนโดยตรงของศรีลังกา จำแนกตามสาขาอุตสาหกรรม (ร้อยละ)

ที่มา: Investment Map (2014) <http://www.investmentmap.org/prioritySector.aspx>

ส่วนในสาขาบริการ สหราชอาณาจักรเป็นนักลงทุนรายใหญ่ เช่น ในสาขาการค้าส่งและค้าปลีก (บริษัท Unilever) และการเงิน (บริษัทประกันภัย Aviva)⁵ นอกจากนี้ มาเลเซียซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่อันดับ 3 เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุดของประเทศ

⁵ ปัจจุบัน AVIVA ถูกขายให้กับบริษัทในเครือ AIA เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ; <http://uk.reuters.com/article/uk-aia-srilanka-idUKBRE88Q05E20120927>

ตารางที่ 1.2: สาขาการลงทุนที่สร้างงานมากที่สุดในศรีลังกา รวมทั้งประเทศเป้าหมายการลงทุนและ
บริษัทผู้นำ

อันดับ	อุตสาหกรรม	บริษัทในเครือต่างประเทศ				ประเทศผู้ลงทุน
		จำนวน	บริษัทแม่	พนักงาน	บริษัทผู้นำ	
	รวม	159	131	28,006	UNILEVER PLC, GBR	สหราชอาณาจักร
1	อาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	10	10	5,370	COCA-COLA SINGAPORE, SGP	สิงคโปร์
2	ขนส่ง คลังสินค้า และสื่อสาร	17	13	3,795	ARAB AMERICAN INTERNATIONAL EXPRESS, JOR	UK
3	เคมีภัณฑ์	12	12	3,736	DR. REDDY'S LABORATORIES LIMITED, IND	เนเธอร์แลนด์
4	กิจกรรมธุรกิจ	37	34	3,706	SWEDCORD DEVELOPMENT, SWE	สวีเดน
5	โลหะและผลิตภัณฑ์	3	3	2,600	ANSELL LIMITED, AUS	ญี่ปุ่น
6	ค้าส่งและค้าปลีก	59	52	2,592	UNILEVER PLC, GBR	UK
7	การเงิน	25	22	1,950	AVIVA PLC, GBR	UK
8	ยางและพลาสติก	7	7	1,905	ANSELL LIMITED, AUS	เยอรมนี
9	เครื่องจักรและอุปกรณ์	3	3	1,500	FUJITSU LIMITED, JPN	ญี่ปุ่น
10	ไม้และผลิตภัณฑ์	8	8	1,480	FUJI CO., LTD., JPN	ญี่ปุ่น

ที่มา: Investment Map (2014) http://www.investmentmap.org/prioritySector_comp.aspx

ในประเทศไทยมีผู้ให้ความสนใจตลาดใหม่แห่งนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการ โดยรายชื่อนักลงทุนมี ดังต่อไปนี้

- 1) บริษัท บิสซอฟฟ์ แกมมา ลังกา จำกัด ผลิตผ้าลูกไม้ลายปักในเขตอุตสาหกรรมส่งออก Seethawaka เมือง Avissawella ซึ่งเป็นบริษัทเดียวที่ได้รับ BOI
- 2) บริษัท ลาวี เอ็นจิเนียริง (ประเทศไทย) จำกัด รับจ้างก่อสร้างโรงไฟฟ้าให้กับบริษัท Tokyo Cement โดยบริษัทฯ มีความชำนาญด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (Municipal solid waste) และนำขยะจากหลุมฝังกลบ (Landfill) มาปรับปรุงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้า
- 3) บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ได้ซื้อกิจการโรงแรม AVANI Kalutara Resort ตั้งแต่ปี 2007 และจับมือกับบริษัท Hemas Holdings ของศรีลังกาลงทุนโรงแรม Anantara Peace Haven Tangalle Resort ทางภาคใต้ของประเทศ
- 4) บริษัท อนิกซ์ ฮอสพิทาลิตี้ กรุ๊ป (เครืออมารี) ได้รับสัญญาจ้างให้เป็นผู้บริหารโรงแรมในศรีลังกา ภายใต้แบรนด์ OZO ในกรุงโคลัมโบและเมืองแคนดี้ (Kandy) และกำลังพิจารณาโรงแรมเพิ่มอีก 1 แห่งในปี 2016 คือ Amari Galle
- 5) บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน) บริหารโรงแรม Centara Ceysands Resort and Spa เมืองชายหาดเบนโตตา (Bentota) ทางใต้ของกรุงโคลัมโบ

6) บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน) ได้ลงนามสัญญาจ้างบริหารโรงแรมในกรุงโคลัมโบ และอยู่ระหว่างการศึกษาการลงทุนวิทยาลัยโรงแรมด้วย

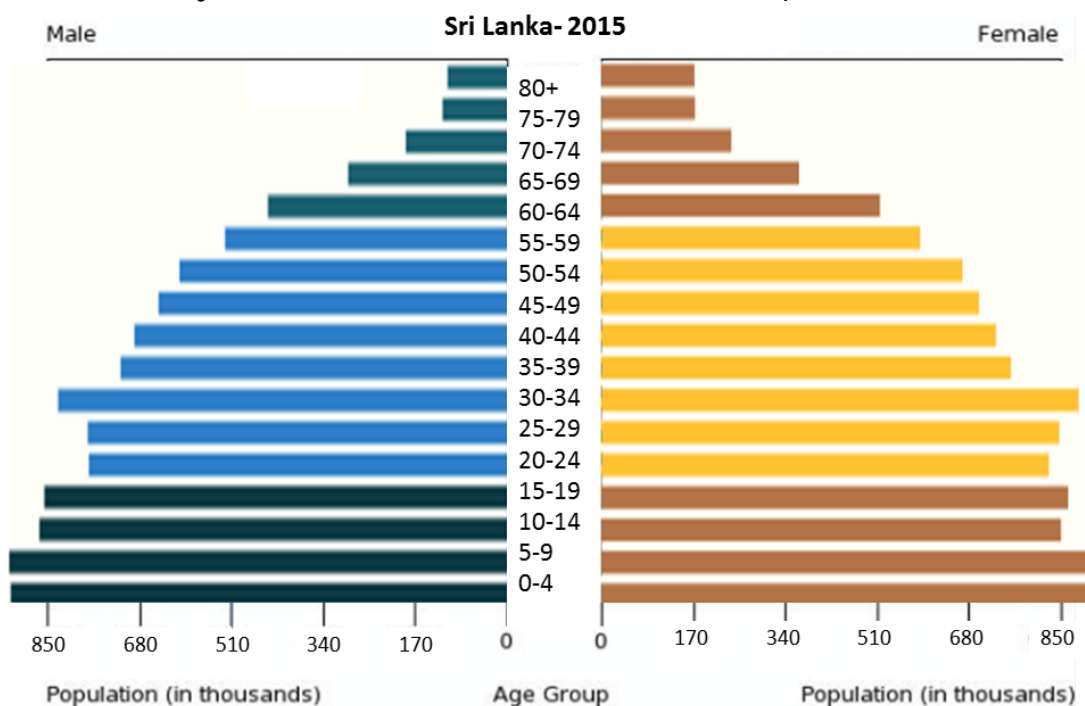
จากภาพรวมดังกล่าว ในบทนี้ คณะผู้วิจัย จะวิเคราะห์สถานการณ์การลงทุนในปัจจุบันของประเทศศรีลังกา รวมทั้งสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจมหภาค โลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน สังคม และการเมือง ที่ส่งผลต่อโอกาสและศักยภาพการลงทุนของไทย โดยเปรียบเทียบปัจจัยดังกล่าวของศรีลังกา (ตัวย่อในตาราง LK) กับไทย (TH) และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียใต้ (ยกเว้นเนปาลและภูฏาน) ได้แก่ อินเดีย (IN) ปากีสถาน (PK) บังกลาเทศ (BD) และมัลดีฟส์ (MV) เพื่อจัดทำสรุปในรูปแบบตาราง PESIL x SWOT ต่อไป

1.2 สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านเศรษฐกิจ

1.2.1 เศรษฐกิจมหภาค

ศรีลังกา “ไข่มุกแห่งเอเชียใต้” เป็นเกาะรูปหยดน้ำตาทางทิศใต้ของอนุทวีปอินเดียที่มีขนาดพื้นที่ 65,610 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่การเกษตรถึงร้อยละ 43.5 จำนวนประชากร 20.64 ล้านคน ซึ่งเติบโตด้วยอัตราเพียงร้อยละ 0.8 และลดลงเรื่อย ๆ ส่วนการกระจายตัวของประชากรในแต่ละช่วงอายุปรากฏดังรูปภาพที่ 1.4 นอกจากนี้ ศรีลังกามีกำลังแรงงานจำนวน 8.52 ล้านคน โดยส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในภาคบริการ อัตราว่างงานของประเทศอยู่ที่ร้อยละ 4.3 หรือประมาณ 3.5 แสนคน ด้านเศรษฐกิจมีขนาด 78,824 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2014 อันเป็นอันดับที่ 67 ของโลก และอันดับ 4 ของเอเชียใต้ ตามหลังอินเดีย ปากีสถาน และบังกลาเทศ ซึ่งล้วนมีประชากรหลักร้อยละล้านคน

รูปภาพที่ 1.4 : โครงสร้างประชากรในแต่ละช่วงอายุของศรีลังกา

ที่มา: ประมวลผลข้อมูลจาก Registrar General's Department (2016)

ตารางที่ 1.3: สภาวะเศรษฐกิจของศรีลังกาเปรียบเทียบกับไทยและประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	หน่วย	LK			ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
		2013	2014	Δ (%)	IN	PK	BD	MV	
ประชากร : จำนวน	ล้านคน	20.48	20.64	0.76	1,295.29	185.04	159.08	0.34	67.73
ประชากร : อัตราการเติบโต	ร้อยละ	0.76	0.76	-0.12	1.23	2.10	1.21	1.77	0.41
ประชากร : กำลังแรงงาน	ล้านคน	8.45	8.52	0.84	496.96	65.36	78.98	0.20	40.06
เศรษฐกิจมหภาค : GDP	พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	74,318	78,824	6.06	2,048,517	243,632	172,887	3,062	404,824
เศรษฐกิจมหภาค : GDP ต่อหัว (PPP)	ดอลลาร์สหรัฐฯ	10,631	11,181	5.18	5,701	4,811	3,123	12,530	15,735
เศรษฐกิจมหภาค : GNI ต่อหัว	ดอลลาร์สหรัฐฯ	3,170	3,460	9.15	1,570	1,400	1,080	6,410	5,780
เศรษฐกิจมหภาค : อัตราการเติบโต	ร้อยละ	3.40	4.46	31.28	7.29	4.74	6.06	6.50	0.87
เสถียรภาพ : ดัชนีราคาผู้บริโภค	ร้อยละ	6.91	3.28	-52.57	6.35	7.19	6.99	2.10	1.90
เสถียรภาพ : อัตราการว่างงาน	ร้อยละ	4.40	4.60	4.55	3.60	5.20	4.30	5.00	0.90
เสถียรภาพ : ดอกเบี้ยแท้จริง	ร้อยละ	6.00	5.00	-16.67	7.00	1.90	6.90	8.10	5.70
เสถียรภาพ : คุลบัญชีเดินสะพัดต่อ GDP	ร้อยละ	-3.42	-2.56	-25.10	-1.53	-1.45	-0.97	-6.20	3.31
เสถียรภาพ : ความน่าเชื่อถือ	S&P (D-AAA)			B(+)	BBB-	B-	BB-	-	BBB(+)
	Moody's (C-Aaa)			B1	Baa3	B3	Ba3	-	Baa1
	Fitch (D-AAA)			BB-	BBB-	B	n/a	-	BBB(+)
ขีดความสามารถการแข่งขัน (อันดับ)	คะแนน (1-7)	4.2 (73)	4.2 (68)	-	4.3 (55)	3.4 (126)	3.8 (107)	-	4.6 (32)

ที่มา : CEIC Data (2016), Trading Economics (2016), Standard and Poor's (2016), Moody's (2016), Fitch (2016), World Economic Forum (2016)

หลังจากสงครามกลางเมืองสิ้นสุดลงในกลางปี 2009 ศรีลังกากลายเป็นตลาดใหม่ที่เติบโตอย่างน่าสนใจ โดย GDP ขยายตัวร้อยละ 8.4 และ 9.1 ในปี 2011 และ 2012 ตามลำดับ ก่อนที่จะลดเหลือร้อยละ 3.4 และ 4.5 ในปี 2013 และ 2014 แต่ในปี 2015 หลังจากเดือนมกราคม (รายละเอียดกล่าวถึงในส่วน 1.6) อัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 6.3 โดยเฉพาะจากการบริโภคภายในประเทศและเงินส่งกลับประเทศ (Remittance) แม้ว่าอุตสาหกรรมก่อสร้างเริ่มชะลอตัว แต่คาดว่าจะสามารถเติบโตได้ถึงร้อยละ 7.0 ในปี 2016⁶ นอกจากนี้ รายได้ประชาชาติต่อหัวของศรีลังกาเท่ากับ 3,460 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2014 สูงเป็นอันดับ 2 ของกลุ่มเอเชียใต้รองจากมัลดีฟส์ (6,410 ดอลลาร์สหรัฐฯ) แต่เทียบเท่า 3 ใน 5 ของไทย ดังตารางที่ 1.3 ศรีลังกาจึงยังถูกจัดเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับล่าง (Lower-middle income)

ศรีลังกาคาดหวังว่าจะก้าวขึ้นเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง (Upper-middle income) เช่นไทยและจีนในอนาคตอันใกล้ นายกรัฐมนตรีรานิล วิกรมสิงเห (Ranil Wickremesinghe) จึงตั้งวิสัยทัศน์ยกระดับศรีลังกาเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy)⁷ และให้ศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ส่วนในระดับกระทรวง นายราวี การุนายาเก (Ravi Karunanayake) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศแผนปฏิรูปประเทศอย่างเป็นทางการ โดยประกาศว่าศรีลังกาจะลดภาระหนี้สาธารณะ โดยขอประนอมหนี้ด้วยการขยายระยะเวลาการชำระและเจรจาขอลดดอกเบี้ย กระตุ้นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มด้วยการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ปรับโครงสร้างภาษีภาคบริการ แก้ไขกฎหมายถือครองที่ดิน อีกทั้งกำจัดคอร์รัปชันอย่างจริงจัง⁸

1.2.2 โครงสร้างเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจของศรีลังการะหว่างปี 2006-2014 ค่อนข้างคงที่ รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคบริการซึ่งเพิ่มขึ้นระหว่างปี 2006-2014 เล็กน้อยจากร้อยละ 58.0 ของ GDP เป็นร้อยละ 61.7 รองลงมาเป็นภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรที่มีสัดส่วนโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 และร้อยละ 10 ของ GDP ตามลำดับ ดังปรากฏในรูปภาพที่ 1.5 ทั้งนี้ หากศรีลังกาปรับโครงสร้างภาษีภาคบริการตามที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น คาดการณ์ว่ารัฐบาลจะสามารถบริหารจัดการรายรับได้ดียิ่งขึ้น แต่อาจส่งผลต่อการดึงดูดนักลงทุนในกลุ่มธุรกิจเหล่านี้⁹

⁶ <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG>

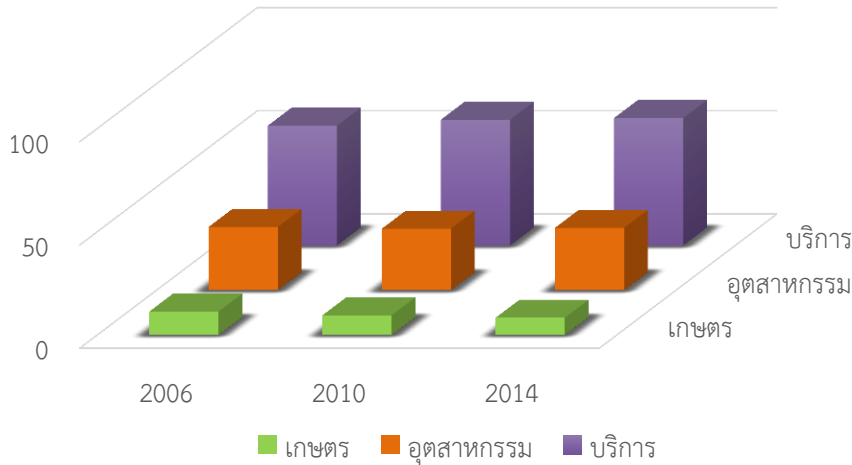
⁷ <http://blogs.worldbank.org/jobs/if-sri-lanka-join-knowledge-economy-it-needs-improve-its-education-training-and-skills>

⁸ <http://www.bloomberg.com/news/videos/2015-10-30/sri-lanka-s-big-plan-to-reduce-its-debt>

⁹ <http://www.dailymirror.lk/96309/corporate-and-personal-taxes-to-be-restructured-sin-industries-to-be-further-taxed>

รูปภาพที่ 1.5: การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ
ของศรีลังการะหว่างปี 2006-2014

ที่มา: World Bank (2016)

ตารางที่ 1.4: สินค้าส่งออก 10 รายการแรกของศรีลังกาในปี 2013-2014
เปรียบเทียบกับดุลการค้าระหว่างประเทศ

อันดับ	อุตสาหกรรม	มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)			สัดส่วน	ดุลการค้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
		2013	2014	Δ (%)		
1	เครื่องแต่งกายที่ถัก	2,366.69	2,624.34	10.89	23.23	2,569.11
2	เครื่องแต่งกายที่ไม่ถัก	1,904.12	2,057.13	8.04	18.21	1,897.39
3	กาแฟ ชา และเครื่องเทศ	1,863.44	1,851.48	-0.64	16.39	1,737.79
4	ยางและผลิตภัณฑ์	959.86	936.36	-2.45	8.29	650.38
5	โลหะมีค่าและเครื่องประดับ	468.65	387.95	-17.22	3.43	213.18
6	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่	31.66	295.43	833.10	2.62	-4,101.83
7	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	202.91	292.87	44.34	2.59	-633.93
8	สัตว์น้ำ	244.48	265.26	8.50	2.35	159.78
9	ผลไม้	115.83	260.56	124.95	2.31	179.59
10	เส้นใยสิ่งทอจากพืช	116.75	138.35	18.50	1.22	118.88
รวมทั้งสิ้น		10,004.88	11,295.49	10.10	100.00	-7,948.98

* ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016) ประมวลจาก International Trade Centre (2016) <http://www.trademap.org/Index.aspx>

การส่งออกสินค้าและบริการของศรีลังกาเป็นมูลค่าร้อยละ 22.3 ของ GDP ในปี 2014 โดยกลุ่มสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าและดุลการค้าสูงสุด 5 อันดับแรกในปี 2014 ได้แก่

- 1) เครื่องแต่งกายที่ถัก (มูลค่าและดุลการค้า 2,624.3 และ 2,569.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ) โดยเฉพาะชุดชั้นในและเสื้อยืด
- 2) เครื่องแต่งกายที่ไม่ถัก (มูลค่าและดุลการค้า 2,057.1 และ 1,897.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยเฉพาะสูท แจ็คเก็ต กระโปรง และเครื่องยกทรงสำหรับผู้หญิง (สินค้าในกลุ่มเครื่องแต่งกายที่ถักและไม่ถัก)

ถูกเรียกเก็บอากรขาเข้าเฉลี่ยร้อยละ 14.4 และ 10.8 ตามลำดับ ในสหรัฐฯ ซึ่งหากศรีลังกาเข้าร่วม TPP ภาษีศุลกากรจะเป็นศูนย์¹⁰⁾

3) กาแฟ ชา และเครื่องเทศ (มูลค่าและดุลการค้า 1,851.5 และ 1,737.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยเฉพาะชา

4) ยางและของที่ทำได้ด้วยยาง (มูลค่าและดุลการค้า 936.36 และ 650.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยเฉพาะยางนอกชนิดอัดลมและเครื่องแต่งกายที่ทำจากยาง เช่น ถุงมือยาง

5) โลหะมีค่าและเครื่องประดับ (มูลค่าและดุลการค้า 388.0 และ 213.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยเฉพาะเพชรและรัตนชาติและกึ่งรัตนชาติ

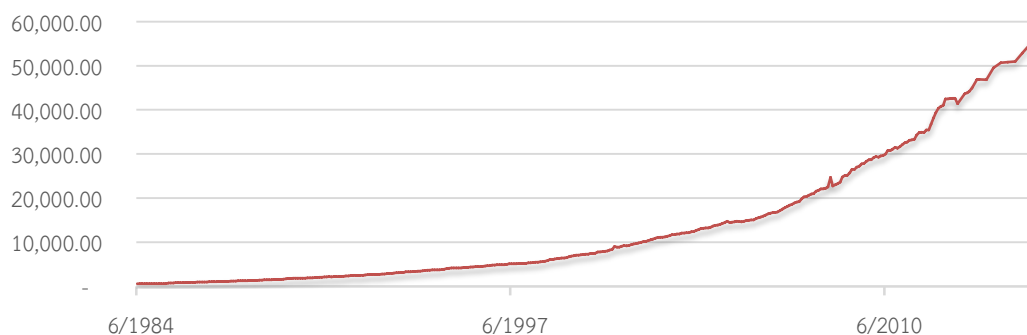
เมื่อรวมทั้ง 5 กลุ่มซึ่งมีทั้งสินค้าขั้นปฐม สินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม คิดเป็นมูลค่าร้อยละ 69.6 ของยอดการส่งออกทั้งหมด อันสะท้อนความหลากหลายของโครงสร้างเศรษฐกิจศรีลังกา อย่างไรก็ตาม ดุลการค้าระหว่างประเทศยังคงติดลบ 7,949.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ทั้งนี้ ตลาดส่งออกของศรีลังกาค่อนข้างหลากหลาย อันดับ 1 คือ สหรัฐฯ (ร้อยละ 24.1) รองลงไปเป็นสหราชอาณาจักร (ร้อยละ 9.9) อินเดีย (ร้อยละ 6.5) อิตาลี (ร้อยละ 5.4) และเยอรมนี (ร้อยละ 4.5) ตามลำดับ ส่วนการส่งออกมายังไทยและอาเซียนมีส่วนแบ่งเพียงร้อยละ 0.5 และ 3.8 ตามลำดับ โดยอาเซียนและไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า ดังนั้น หากมีการลงทุนของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มขึ้น นอกจากจะช่วยขยายการค้าระหว่างกันแล้ว ยังเป็นการเชื่อมต่อระหว่างห่วงโซ่มูลค่าของทั้งสองตลาดอีกด้วย

1.2.3 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ศรีลังกาเผชิญปัญหาการคลังจากการส่งออกที่ขาดดุลเพราะอุปสงค์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากสหภาพยุโรปลดลง รวมไปถึงการสั่งห้ามนำเข้าอาหารทะเลจากการประมงที่ผิดกฎหมาย¹¹⁾ ทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสูงถึง 57,035.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2015 คิดเป็นมากกว่าร้อยละ 70 จาก GDP รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงพยายามขอประนอมหนี้และสร้างความเชื่อมั่นกับเจ้าหนี้

รูปภาพที่ 1.6: หนี้สาธารณะของศรีลังการายเดือน

ที่มา: CEIC Data (2016)

¹⁰⁾ <http://www.ips.lk/talkingeconomics/2015/11/18/trans-pacific-partnership-tpp-implications-for-sri-lanka/>

¹¹⁾ <http://www.tamilguardian.com/article.asp?articleid=12544>

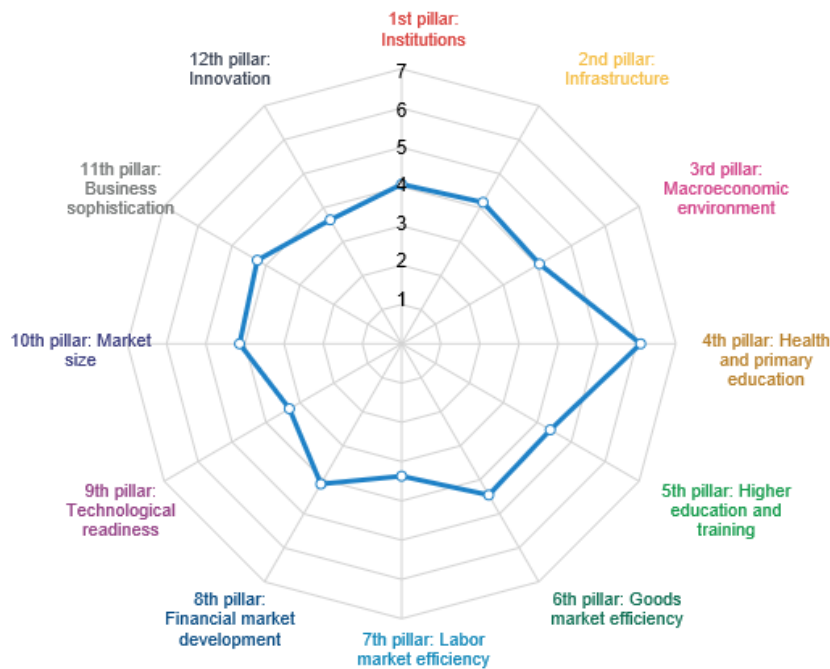
อย่างไรก็ดี จากทิศทางราคาพลังงานขาลง อัตราเงินเฟ้อลดลงกว่าครึ่งจากร้อยละ 6.9 ในปี 2013 เหลือร้อยละ 3.3 ในปี 2014 ส่วนอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 4.3 เป็นร้อยละ 4.6 ซึ่งสูงกว่าไทยและอินเดีย แต่อัตราการว่างงานยังสูงถึงประมาณร้อยละ 20 ในจังหวัดทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ฟื้นฟูจากสงคราม

โดยสรุป ศรีลังกาถูกจัดอันดับความน่าเชื่อถือ โดย S&P, Moody's และ Fitch ในระดับ Lower middle เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศภายในกลุ่มเอเชียใต้แล้วเป็นรองอินเดียและบังกลาเทศ

1.2.4 ชีตความสามารถในการแข่งขัน

รูปภาพที่ 1.7 แสดงผลประเมินขีดความสามารถทางการแข่งขันของเวทีเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ซึ่งศรีลังกาได้คะแนนรวม 4.2 คะแนนในปี 2014 เป็นอันดับ 68 ของโลก ต่ำกว่าไทยและอินเดียแต่สูงกว่าปากีสถานและบังกลาเทศ โดยปัจจัยที่ศรีลังกามีศักยภาพสูงสุด คือ สาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้รับคะแนนถึง 6.1 คะแนน สูงกว่าไทยและเป็นอันดับ 43 ของโลก (รายละเอียดปรากฏในหัวข้อ 1.5) ตามมาด้วยประสิทธิภาพตลาดสินค้าและการศึกษาขั้นสูงและการฝึกอบรมที่ได้ 4.4 คะแนนเท่ากัน เป็นที่น่าสังเกตว่าศรีลังกามีคะแนนตัวชี้วัดย่อย ด้านคุณภาพการศึกษาโดยรวมและคุณภาพการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สูงเป็นอันดับ 24 และ 25 ของโลก ตามลำดับ

รูปภาพที่ 1.7: ชีตความสามารถการแข่งขันของศรีลังกา

ที่มา: WEF (2016) <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/economies/#economy=LKA>

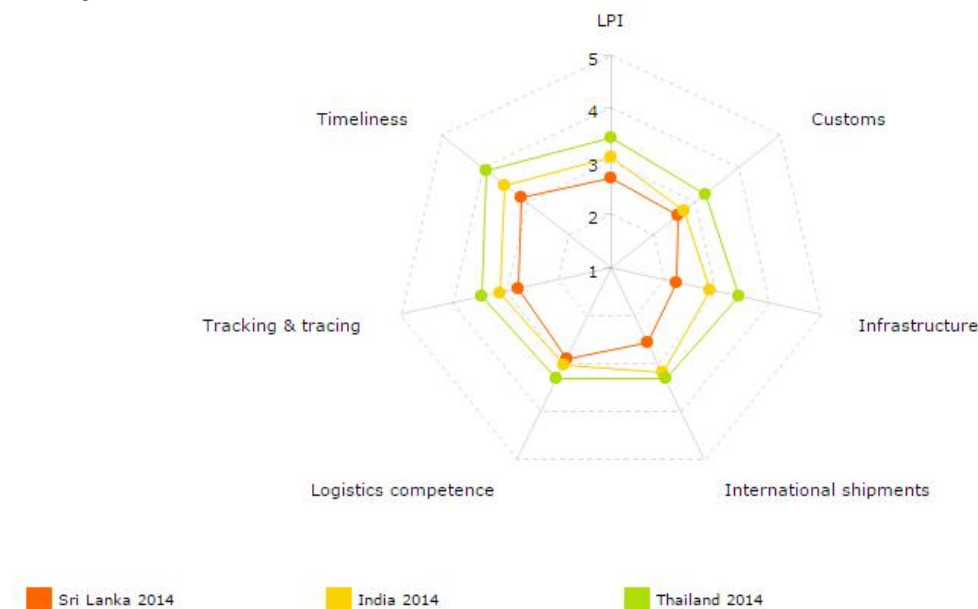

ในทางตรงข้าม จุดอ่อนของศรีลังกา ได้แก่ ความพร้อมทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ (รายละเอียดปรากฏในหัวข้อ 1.4) และประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะต้นทุนที่ซ้ำซ้อน (Redundancy costs) และกฎหมายการจ้างงานและเลิกจ้างงาน ได้รับ 3.3 และ 3.4 คะแนนตามลำดับ

1.3 สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านโลจิสติกส์

ศรีลังกาเป็นเกาะใต้ของอนุทวีปอินเดีย การขนส่งจากไทยไปยังศรีลังกาใช้เวลาไม่เกิน 10 วัน และต้นทุนไม่สูงนัก สะท้อนต่อการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศไทยกับศรีลังกา ในภาพรวมศรีลังกาได้คะแนนประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index: LPI) ของธนาคารโลก 2.70 คะแนน (อันดับ 89 จาก 160 ประเทศ) ในปี 2014 ซึ่งร่วงมาจากปีก่อนถึง 8 อันดับ ต่ำกว่าไทย (อันดับ 35) และ 3 ประเทศในเอเชียใต้ ได้แก่ อินเดีย (อันดับ 54) ปากีสถาน (อันดับ 72) และมัลดีฟส์ (อันดับ 82) โดยปัจจัยที่ศรีลังกาอ่อนแอสุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา บริษัทจีนได้ก่อสร้างท่าเรือและท่าอากาศยานนานาชาติที่เมืองฮัมบันโตตา (Hambantota) ทางภาคใต้ของประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนาท่าเรือโคลัมโบที่จีนเป็นผู้ลงทุน ภายใต้ต้นนโยบายเส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road) ได้รับการเห็นชอบจากรัฐบาลชุดปัจจุบันแล้ว¹² ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ถึงแม้สถานการณ์โลจิสติกส์ของศรีลังกายังต้องพัฒนาอีกมาก แต่ภาครัฐมุ่งมั่นในการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ราง น้ำ และอากาศ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน นักลงทุนและนักท่องเที่ยว ซึ่งน่าจะเห็นผลในไม่ช้า

รูปภาพที่ 1.8: ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ของศรีลังกาเปรียบเทียบกับอินเดียและไทย (2014)

ที่มา: World Bank (2016) <http://lpi.worldbank.org/international/scorecard/radar/254/C/LKA/2014/C/IND/2014/C/THA/2014>

¹² http://www.business-standard.com/article/news-ani/lanka-approves-china-s-colombo-port-city-project-116011600431_1.html

1.3.1 โลจิสติกส์ระหว่างประเทศ

การขนส่งทางเรือ

ศรีลังกามีท่าเรือทั้งหมด 7 แห่ง ได้แก่ (1) โคลัมโบ (2) ฮัมบันโตตา และ (3) กอลล์ (Galle) ทางภาคใต้ของประเทศ (4) ตรินโคมาลี (Trincomalee) และ (5) โอลูวิล (Oluvil) ทางภาคตะวันออกของประเทศ ซึ่งระยะทางใกล้ประเทศไทยมากที่สุด โดยพลเรือโท โฮราซิโอ เนลสัน (Horatio Nelson)¹³ เคยยกย่อง (4) ว่าเป็นท่าธรรมชาติ (Natural Harbour) ที่ดีที่สุดในโลก และ (6) Kankasanturai และ (7) Point Pedro ในตอนเหนือสุดของประเทศ ซึ่งกำลังได้รับการพัฒนา¹⁴ รวมกันแล้วมีปริมาณสินค้าเทียบเท่าตู้สินค้า 20 ฟุต (Twenty-foot equivalent unit: TEU) 4,306,000 ตู้ (อันดับ 30 ของโลก) มากกว่าทุกประเทศในเอเชียใต้ ยกเว้นอินเดีย อย่างไรก็ตาม ท่าเรือส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก **ท่าเรือโคลัมโบจึงได้รับความนิยมมากที่สุด เพราะที่ตั้งสะดวกต่อการกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคต่างๆ** ขณะที่ฮัมบันโตตาอยู่ในท่าเลใกล้อุทยานแห่งชาติห่างไกลจากชุมชน (สาเหตุทางการเมืองของการก่อสร้างจะกล่าวถึงในส่วนที่ 1.6 ต่อไป) ทั้งนี้ การขนส่งสินค้าจากกรุงเทพฯ มายังโคลัมโบใช้เวลาประมาณ 9 วัน และค่าใช้จ่ายต่อ TEU ประมาณ 600 ดอลลาร์สหรัฐฯ (รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1.5)

รูปภาพที่ 1.9: เส้นทางขนส่งจากกรุงเทพฯ ไปยังท่าเรือโคลัมโบ

ที่มา: SeaRates (2016) <https://www.searates.com/reference/portdistance/>

?A=ChIJ82ENKDJgHTERIEjixBIAAQE&F=ChIJ3B6D9FT4joRjYPTMk0uCzi&B=12248&E=10416&

¹³ คนไทยอาจไม่คุ้นชื่อ แต่หากเอ่ยถึงเสาหินเนลสัน (Nelson's Column) ที่จัตุรัสจอร์จที่สี่ท่าอากาศยานกลางกรุงลอนดอน จะรู้จักขึ้นมาทันที

¹⁴ http://www.slpa.lk/port_kankasanturai.asp?chk=4

ตารางที่ 1.5: ระยะทางและระยะเวลาขนส่งจากกรุงเทพฯ ไปยังท่าเรือโคลัมโบ

เส้นทาง (หมวด)	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ระยะเวลา (วัน)
กรุงเทพฯ-แหลมฉบัง (บก)	118	2 ชั่วโมง
แหลมฉบัง-โคลัมโบ (น้ำ)	4,342	6 วัน 23 ชั่วโมง
รวม (ไม่นับพิธีการศุลกากร)	4,460	7 วัน 2 ชั่วโมง
รวม (ทั้งหมด) ²	4,460	9 วัน
ต้นทุนต่อ TEU (ไม่รวมค่าระวางเรือ)	521 ดอลลาร์สหรัฐฯ	
ต้นทุนต่อ TEU (ทั้งหมด) ²	600 ดอลลาร์สหรัฐฯ	
บริษัทที่ให้บริการ	MSC, Cosco, Evergreen, Hapag-Lloyd, K Line, Italia Marittima, Maersk, Norasia, Zim, APL, CMA CGM, Senator Lines, OOCL, Yang Ming, Samudera, Hanjin, PIL, CP Ships, MOL, MISC Berhad, Safmarine, HMM, GSL, KMTCC, Libra, NYK, UASC, SCI, NGPL, Wanhai	

ที่มา: SeaRates (2016) <https://www.searates.com/reference/portdistance/?A=ChIJ82ENKDJgHTERIEjixbIAAQE&F=ChIJA3B6D9FT4joRjYPTMk0uCzi&B=12248&E=10416&>

² ข้อมูลจากบริษัท LEO Global Logistics ณ วันที่ 31 มกราคม 2016

การขนส่งทางอากาศ

ในการขนส่งสินค้าจากไทยไปศรีลังกา ราคาสำหรับพัสดุ 20 กิโลกรัมประมาณ 9,700 บาท เท่ากับ อินเดีย ปากีสถาน และบังกลาเทศ และใช้เวลาเร็วสุด 2 วัน มากกว่าอินเดีย (นิวเดลี) 1 วัน¹⁵

การเดินทาง

เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้ ศรีลังกามีเที่ยวบินตรงมายังประเทศไทย ทำให้สะดวกต่อนักธุรกิจที่สนใจเข้าไปลงทุน แต่ตัวเลือกจำกัดแค่การบินไทยและสายการบินศรีลังกา (SriLankan Airlines) ซึ่งใช้เวลาบินเพียง 3 ชั่วโมงครึ่ง แต่ราคาตัวเดียวกับระยะทางค่อนข้างแพง เนื่องจากไม่มีสายการบินต้นทุนต่ำให้บริการ ในอดีตสายการบินไทยแอร์เอเชียเคยบินอยู่ระยะหนึ่งแต่ปิดตัวลงในปี 2012 ดังนั้น สำหรับผู้ที่มีเวลาและต้องการลดค่าใช้จ่าย อาจพิจารณาต่อเครื่องของสายการบินแอร์เอเชียที่มาเลเซียแทน เพราะราคาอาจถูกกว่าเท่าตัว

ทั้งนี้ เนื่องจากแรงงานศรีลังกาเข้าไปทำงานในตะวันออกเป็นจำนวนมาก นอกเหนือจากอินเดียและจีนที่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจแล้ว ศรีลังกามีเที่ยวบินจำนวนมากจากท่าอากาศยานนานาชาติบันดารานายเก (Bandaranaike International Airport) ไปยังประเทศในตะวันออกกลางไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกาหรืออเมริกาใต้ บาห์เรน โอมาน ซาอุดีอาระเบีย ตุรกี ผู้ประกอบการที่ต้องการลงทุนในภาคการผลิตและต้องการเจาะตลาดตะวันออกกลาง ยุโรป หรือแอฟริกา จึงสามารถเลือกใช้บริการสายการบินของตะวันออกกลางระดับ 5 ดาวได้ตามใจชอบ ส่วนท่าอากาศยานฮัมบันโตตา รัฐบาลอดีตประธานาธิบดีมหินทรา ราซปักษา เคยบัญชาการให้เที่ยวบินมาเอเชียตะวันออกหรือตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ กรุงเทพฯ แวะจอดที่สนามบินดังกล่าว แต่แทบไม่มีผู้โดยสาร เมื่ออดีตผู้นำคนดังกล่าวหมดอำนาจ ท่าอากาศยานจึงเหลือเที่ยวบิน

¹⁵ http://dct.dhl.com/input.jsp?langId=en#service_details_1

แค่ 2 บริษัท ได้แก่ flydubai และ Rotana Jet ของสหรัฐอเมริกาแอร์เวย์สทั้งคู่ เพราะที่ตั้งไกลจากเมืองใหญ่ และเดินทางไม่สะดวก

ตารางที่ 1.6: สภาพแวดล้อมด้านโลจิสติกส์ของศรีลังกาเปรียบเทียบกับไทยและประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้

ปัจจัยด้านโลจิสติกส์	หน่วย	LK	ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
			IN	PK	BD	MV	
ประสิทธิภาพโดยรวม : LPI (อันดับ) ¹	คะแนน	2.70 (89)	3.08 (54)	2.83 (72)	2.56 (108)	2.75 (82)	3.43 (35)
การเข้าถึงระบบราง : ความยาวทางรถไฟ (อันดับ) ²	กม.	1,508 (80)	65,000 (4)	7,791 (27)	2,835 (59)	0	4,071 (42)
การเข้าถึงระบบราง : ความยาวต่อประชากร (อันดับ) ²	กม.	13,696 (99)	18,846 (117)	22,759 (123)	53,392 (137)	0	16,084 (109)
การเข้าถึงถนน : ความยาวถนน (อันดับ) ³	กม.	114,093 (41)	4,689,842 (2)	262,256 (20)	21,269 (106)	88 (216)	180,053 (28)
การเข้าถึงถนน : สัดส่วนถนนลาดยาง (อันดับ) ⁴	ร้อยละ	-	-	-	-	-	-
การเข้าถึงท่าเรือ : จำนวนตู้สินค้า (TEU) (อันดับ) ⁵	ตู้	4,306,000 (30)	10,653,343 (15)	2,562,796 (39)	1,571,461 (51)	79,712 (115)	7,702,476 (19)
การเข้าถึงท่าอากาศยาน : จำนวน ท่าอากาศยานนานาชาติ ⁶	สัดส่วน	2	30(+)	9	3	2	10
การขนส่งทางอากาศ : ต้นทุนพัสดุ 20 กก. ⁷	ดอลลาร์ สหรัฐฯ	9,738	9,738	9,738	9,738	23,373	-
การขนส่งทางอากาศ : ระยะเวลา ⁷	วัน	2	1	2	2	2	-
การเดินทางทางอากาศ: ต้นทุน ⁸	บาท	8,010	5,162	13,376	5,142	10,311	-

ที่มา: ¹ World Bank (2014) จากทั้งหมด 160 ประเทศ (<http://lpi.worldbank.org/international/global>)

² Project Gutenberg (2013) จากทั้งหมด 151 ประเทศและดินแดน

(http://self.gutenberg.org/articles/list_of_countries_by_rail_transport_network_size)

³ Central Intelligence Agency (2014) จากทั้งหมด 223 ประเทศและดินแดน

(<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2085rank.html>)

⁴ World Bank (2014) ณ วันที่ 17 มกราคม 2016 ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

(<http://data.worldbank.org/indicator/IS.ROD.PAVE.ZS/countries>)

⁵ World Bank (2014) จาก 122 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/IS.SHP.GOOD.TU/countries>)

⁶ ประมวลโดยคณะผู้วิจัย (2016) จากเว็บไซต์สายการบิน

⁷ DHL (2016) ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2016 (http://dct.dhl.com/input.jsp?langId=en#service_details_1)

⁸ Skyscanner (2016) แสดงราคาที่ดีที่สุดไปอีก 12 เดือนข้างหน้า

(<http://www.skyscanner.co.th/transport/flights/th?oym=null&iym=null>)

1.3.2 โลจิสติกส์ภายในประเทศ

การคมนาคมขนส่งในศรีลังกาประกอบด้วยทางราง ทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การคมนาคมขนส่งทางราง

รถไฟถือเป็นมรดกตกทอดจากยุคอาณานิคม ปัจจุบันศรีลังกามีทางรถไฟความกว้าง 1.676 เมตร (Broad gauge) เท่ากับอินเดีย ระยะทางทั้งหมด 1,508 กิโลเมตร คิดเป็นอันดับ 80 ของโลก แต่ระบบรางครอบคลุมแทบทุกส่วนของประเทศ ทั้งภาคใต้ (เลาะชายฝั่งไปสุดที่เมือง Matara และกำลังขยายผ่านฮัมบัน โตตาไปยัง Kataragama) ภาคกลาง (สุดที่เมือง Kandy-Matale และ Badulla ซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขา มีแหล่งท่องเที่ยวและไร่ชาและยางพาราจำนวนมาก) ภาคตะวันตก (สุดที่เมืองอุตสาหกรรม Avissawella) ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (สุดที่เมืองมุสลิม Puttalam ศูนย์กลางอุตสาหกรรมประมงและมะพร้าว) ภาคตะวันออก (สุดที่เมืองท่า Trincomalee และ Batticaloa) และภาคเหนือ (สุดที่เมือง Talaimannar ซึ่งอยู่ห่างจากอินเดียไม่ถึง 30 กิโลเมตร และอีกสายผ่านเมือง Jaffna เมืองหลักของภาคเหนือไปสุดที่ Kankesanthurai ซึ่งอยู่ใต้ของอินเดียไม่เกิน 60 กิโลเมตร) โดยการเดินรถสายเหนือเพิ่งเปิดใช้ในปี 2015 และรัฐบาลศรีลังกาและอินเดียหวังว่าจะก่อสร้างสะพานเชื่อมระหว่างสองประเทศในอนาคต (จากรูปภาพที่ 1.10 จะเห็นว่าฝั่งอินเดียก็ได้ก่อสร้างทางรถไฟมารอแล้วเช่นกัน ซึ่งหากเกิดขึ้นจริง จะช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้อย่างมหาศาล¹⁶

¹⁶ <http://www.thehindu.com/news/national/india-to-build-sea-bridge-tunnel-to-connect-sri-lanka/article7996560.ece>

รูปภาพที่ 1.10: ระบบรางในประเทศศรีลังกา

ที่มา: Logistics Capacity Assessment (2013) <http://dlca.logcluster.org/display/public/DLCA/2.4+Sri+Lanka+Railway+Assessment>

รูปภาพที่ 1.11: ช่องแคบระหว่างอินเดียกับศรีลังกา หรือ “สะพานพระราม” ในตำนานรามเกียรติ์

ที่มา: Google Maps (2016)

ถึงแม้ศรีลังกายังไม่มีรถไฟความเร็วสูง แต่ศรีลังกามีบริการรถไฟของบริษัทเอกชน 2 แห่งที่ใช้โบกี้ของรัฐ ได้แก่ Expo Rail และ Rajadhani Express ในเส้นทางไปยังภาคกลาง ได้แก่ โคลัมโบ-แคนดี โคลัมโบ-บาดุลลา (Badulla) และเส้นทางไปยังภาคใต้ ได้แก่ โคลัมโบ-มาตารา (Matara) ตามที่แสดงในรูปภาพที่ 1.12-1.13

รูปภาพที่ 1.12-1.13: สภาพภายในรถไฟเอกชนของศรีลังกา

ที่มา: Indi Samarajiva (2012) <http://indi.ca/2012/03/expo-rail-to-kandy-review/>,
Royston Ellis (2012) <http://roystonellis.com/blog/roystons-report-number-131/>

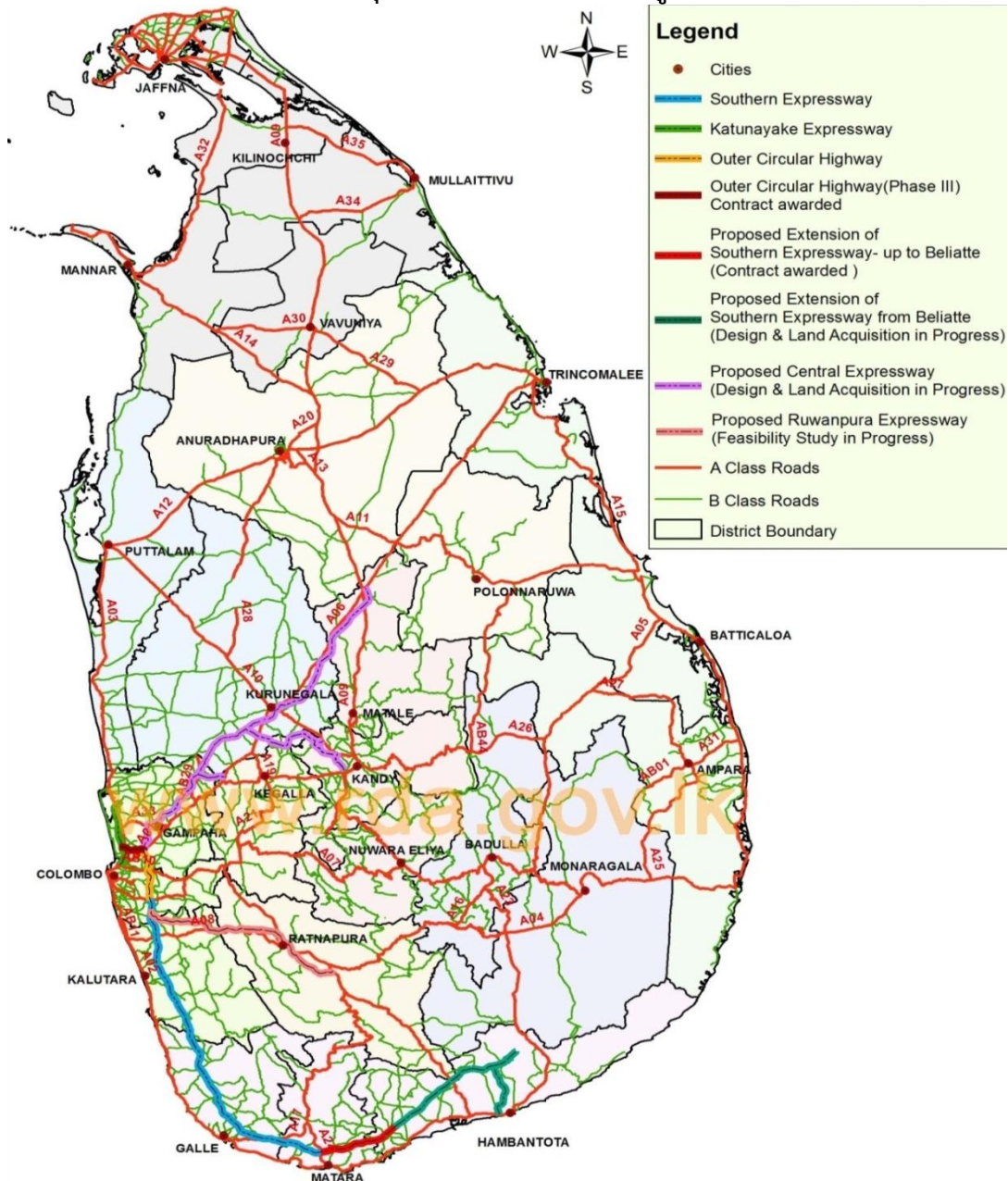
การคมนาคมขนส่งทางบก

สภาพถนนของศรีลังกาซึ่งมีความยาวโดยรวม 114,093 กิโลเมตร (อันดับ 41 ของโลก) แม้ไม่ได้เป็นหลุมเป็นบ่อ แต่ค่อนข้างแคบ 2 ช่องทาง โดยรถต้องวิ่งสวนกัน และท้องถนนคลาคล่ำไปด้วยจักรยานและตุ๊กตุ๊ก ทำเวลาได้ลำบาก แต่ปัจจุบันมีทางพิเศษแล้ว 3 สาย คือ (1) ระหว่างชานกรุงโคลัมโบกับเมืองกอลล์และมาตาราทางภาคใต้ (E1) ระยะทาง 128 กิโลเมตร ซึ่งต่อไปจะขยายไปถึงฮัมบันโตตา (2) ระหว่างโคลัมโบกับคาตุนายาเก (Katunayake) อันเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยาน (E3) ระยะทาง 26 กิโลเมตร และ (3) ถนน

วงแหวนรอบนอก (E2) ระยะทาง 29 กิโลเมตร¹⁷ ทั้งนี้ รัฐบาลวางแผนว่าจะก่อสร้างทางพิเศษเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 2 สายหลักซึ่งจะอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนได้มาก ได้แก่ ระหว่างโคลัมโบกับเมืองแคนดี เมืองมรดกโลกที่ใหญ่อันดับ 2 ของประเทศ (E4) ระยะทาง 99 กิโลเมตร และระหว่างโคลัมโบกับเมืองรัตนปุระ (Ratnapura) ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของอัญมณีและยางพารา (E6) ระยะทาง 72 กิโลเมตร คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2018 และ 2019 ตามลำดับ

รูปภาพที่ 1.14: ทางหลวงพิเศษในปัจจุบันและอนาคต (สายสีชมพู โอรส และเทอร์ควอยซ์) ในศรีลังกา

ที่มา: Road Development Authority (2015) http://www.rda.gov.lk/supported/expressways/expressway_network.jpg

¹⁷ <http://www.rda.gov.lk/supported/expressways/stdp.htm>

รูปภาพที่ 1.15: ทางหลวงหมายเลข E1

ที่มา: nilangagamage (2014) <http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=393932&page=124>

การคมนาคมขนส่งทางน้ำ

ศรีลังกามีการขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน (Inland waterways) รวม 160 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ในภาคตะวันตก¹⁸ โดยเฉพาะที่เมืองเนกอมโบ (Negombo) ทางตอนเหนือของโคลัมโบ อันเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมประมง ชาวต่างชาติซึ่งเชี่ยวชาญด้านชลประทาน ได้สร้างระบบคลองเชื่อมโยงกับโคลัมโบและปุตตะลัม (Puttalam) ไว้ดังรูปภาพที่ 1.16 ตั้งแต่ศตวรรษที่ 17

รูปภาพที่ 1.16: คลองตัดขีในเมืองเนกอมโบ

ที่มา: Tbachner (2012) https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sri_Lanka_Negombo_Dutch_Channel.JPG

การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

เนื่องด้วยการเดินทางทางรางและบกยังใช้เวลานานมาก สายการบิน Cinnamon Air ซึ่งใช้เครื่องบินใบพัด ให้บริการเที่ยวบินภายในประเทศจากท่าอากาศยานบันดาราไนยเก เช่น ไปเมืองแคนดีและตริโนมาลี ใช้เวลา 1 ชั่วโมง และ 1 ชั่วโมง 15 นาที ตามลำดับ เปรียบเทียบกับระยะเวลาเดินทางด้วยรถ 3-4 ชั่วโมง และ 7 ชั่วโมง ตามลำดับ¹⁹ นอกจากนี้ ยังมีเที่ยวบินภายในประเทศจากท่าอากาศยานขนาดเล็กทางตอนใต้ของโคลัมโบ (Ratmalana Airport) ด้วยสายการบิน Helitours แต่ราคาตั๋วภายในประเทศแพงมาก (ตัวไป-กลับ

¹⁸ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2093.html>

¹⁹ <http://www.cinnamonair.com/destinations.html>

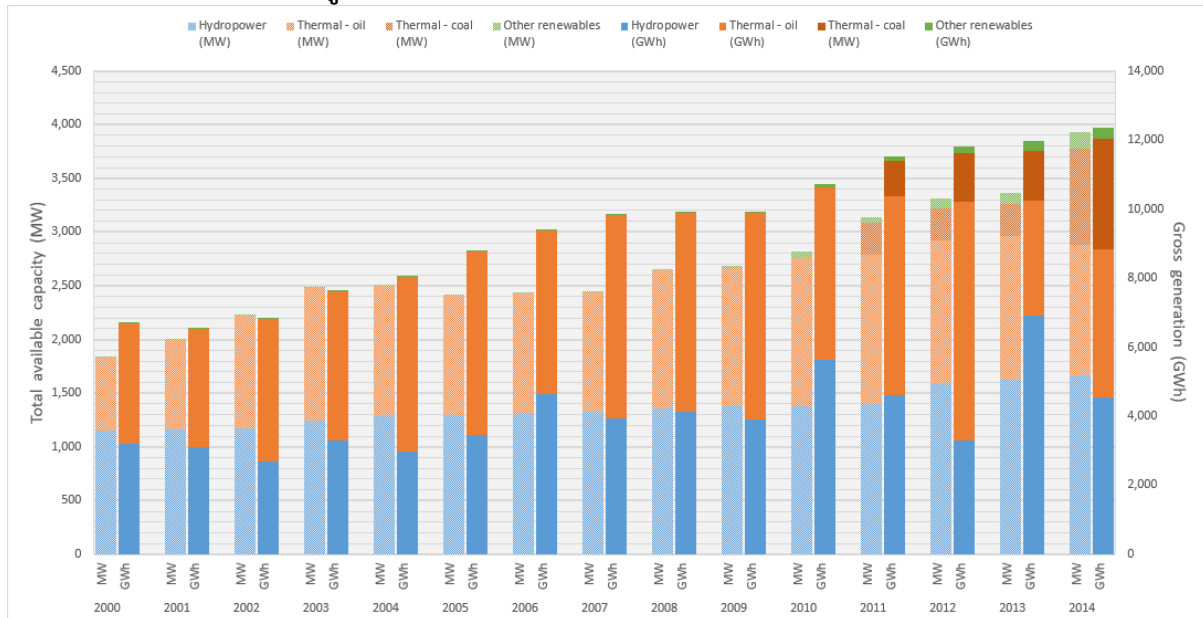
โคลัมโบ-แคนดีด้วย Cinnamon Air เท่ากับ 340 ดอลลาร์สหรัฐฯ) เพราะตัวเลือกจำกัด จึงได้รับความนิยมเฉพาะในหมู่นักธุรกิจเท่านั้น

1.4 สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐาน นอกเหนือจากระบบโลจิสติกส์ที่ได้อธิบายในข้อ 1.3 ไปแล้ว ประกอบด้วยทั้งทางกายภาพ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา และไม่ใช่กายภาพ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ไฟฟ้า

รูปภาพที่ 1.17: แหล่งพลังงานในประเทศศรีลังกา

ที่มา: Rehman Abubakr (2016)

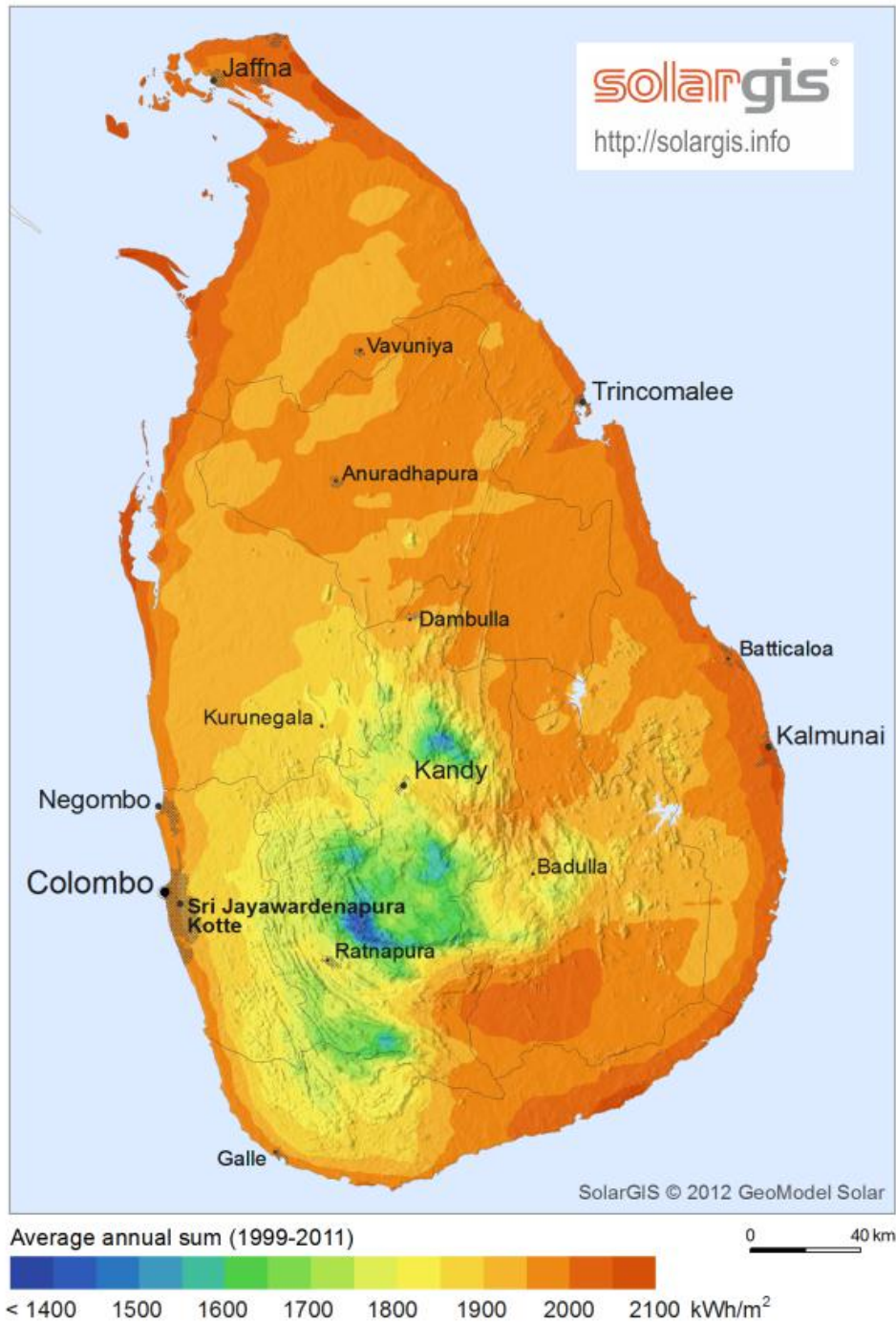
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b8/Electricity_sector_in_Sri_Lanka.png

ประชากรศรีลังการ้อยละ 88.7 มีไฟฟ้าใช้ ต่ำกว่าไทยแต่สูงกว่าอินเดีย โดยในปี 2012 แหล่งพลังงานไฟฟ้าร้อยละ 51.1 มาจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงและถ่านหิน²⁰ ตามมาด้วยพลังงานน้ำ โดยเขื่อน 6 แห่งที่กั้นแม่น้ำมหาเวลี (Mahaweli) ผลิตไฟฟ้าได้อีกประมาณร้อยละ 40 และพลังงานทดแทน เช่น พลังงานลมซึ่งมีฟาร์มไม่ต่ำกว่า 15 แห่ง อีกร้อยละ 1.9 (ไม่มีการใช้พลังงานนิวเคลียร์) รวมทั้งหมดผลิตได้ 11,360 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมงแต่บริโภค 10,070 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ทำให้ไม่มีการส่งออกแต่อย่างใดและต้นทุนค่อนข้างแพง โดยในปี 2015 อยู่ที่ 0.203 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อกิโลวัตต์ชั่วโมง ต่ำกว่ามลดีฟส์แต่สูงกว่าไทยเล็กน้อย (สถิติปรากฏตามตารางที่ 1.7)

²⁰ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>

รูปภาพที่ 1.18: ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ศรีลังกา

ที่มา: GeoModel Solar (2012) http://solargis.info/doc/_pics/freemaps/1000px/ghi/SolarGIS-Solar-map-Sri-Lanka-en.png

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า หากเศรษฐกิจยังเติบโตอย่างรวดเร็ว ศรีลังกาจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งพลังงานใหม่ รัฐบาลจึงหันมาให้ความสนใจการพัฒนาพลังงานสะอาด ด้วยการสนับสนุนโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำขนาดเล็ก การก่อสร้างฟาร์มลมเพิ่มเติมโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงอื่น ได้แก่ ชายฝั่งของจังหวัดตะวันตกเฉียงเหนือและจังหวัดเหนือ และบริเวณชุมชนเขาดอนกลางและใต้ของประเทศ การส่งเสริมพลังงานแสงอาทิตย์โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งที่มีเมฆปกคลุมน้อยกว่าตอนกลางของประเทศ (ดูรูปภาพที่ 1.18) เช่น จัดตั้งฟาร์มแสงอาทิตย์ใกล้เมืองฮัมบันโตตา รวมทั้งการประกาศให้แคฝรัง (Gliricidia sepium) เป็นพืชเศรษฐกิจลำดับที่ 4 รองจากชา ยาง และมะพร้าว และตั้งเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพ (Biofuel) ในภาคการขนส่งเป็นร้อยละ 20 ในปี 2020²¹ ด้วยเหตุนี้ อุตสาหกรรมพลังงานสีเขียว โดยเฉพาะพลังงานลมและแสงอาทิตย์ เป็นสาขาที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนไทย

1.4.2 น้ำสะอาดและการจัดการน้ำเสีย

จากสถิติของธนาคารโลกในปี 2015 ประชากรศรีลังการ้อยละ 96 เข้าถึงแหล่งน้ำสะอาด (Improved water sources) ต่ำกว่าไทย (ร้อยละ 98) แต่สูงกว่าประเทศเอเชียใต้อื่น ๆ ยกเว้นมัลดีฟส์ เพราะเต็มไปด้วยแหล่งน้ำดิบ ประกอบกับสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุก (มากกว่า 2,500 มิลลิเมตรต่อปีในกรุงโคลัมโบ) ทั้งนี้ คณะกรรมการน้ำประปาและการระบายน้ำแห่งชาติ (National Water Supply and Drainage Board) ด้วยเหตุนี้ ในเชิงปริมาณโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำประปาจึงไม่เป็นปัญหาหลักต่อการลงทุนเท่ากับประเด็นด้านคุณภาพ ได้แก่ การปนเปื้อนจากสารเคมีที่ใช้ภาคเกษตรและอุตสาหกรรม การวางระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสียซึ่งภาครัฐคาดว่าจะครอบคลุมทุกเขตเมืองในปี 2015 จากเดิมในปี 2005 ที่ครอบคลุมเพียงร้อยละ 19 ของมหานครโคลัมโบ²² และความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติทั้งน้ำท่วม ไซโคลน และสึนามิ

ตารางที่ 1.7: ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานของศรีลังกาเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในเอเชียใต้

ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน	หน่วย	LK		ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
		ปีก่อน	ปีล่าสุด	IN	PK	BD	MV	
ไฟฟ้า : การเข้าถึง (อันดับ) ¹	ร้อยละจาก ประชากร	-	88.7 (132)	78.7 (137)	93.6 (111)	59.6 (151)	100.0 (1)	100.0 (1)
ไฟฟ้า : ต้นทุน (อันดับ) ²	ดอลลาร์ต่อ กิโลวัตต์ชม.	-	0.203	-	-	-	0.333	0.167
น้ำสะอาด : การเข้าถึง (อันดับ) ³	ร้อยละจาก ประชากรที่เข้าถึง	96.0	96.0 (93)	94.0 (112)	91.0 (123)	87.0 (137)	99.0 (56)	98.0 (69)
เทคโนโลยีสารสนเทศ : การใช้ โทรศัพท์เคลื่อนที่ (อันดับ) ⁴	ร้อยละจาก ประชากร	102.0	103.0 (111)	74.0 (152)	73.0 (155)	76.0 (149)	189.0 (5)	144.0 (36)
เทคโนโลยีสารสนเทศ : การใช้อินเทอร์เน็ต (อันดับ) ⁵	ร้อยละจาก ประชากร	21.9	25.8 (133)	18.0 (147)	13.8 (162)	9.6 (173)	49.3 (94)	34.9 (123)
เทคโนโลยีสารสนเทศ : การใช้ broadband (อันดับ) ⁶	ร้อยละจาก ประชากร	1.68	1.99 (125)	1.19 (132)	0.89 (140)	0.97 (139)	5.90 (97)	7.75 (90)

²¹ http://www.energy.gov.lk/sub_pgs/energy_renewable_intro_policy.html

²² <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001476/147683e.pdf>

เทคโนโลยีสารสนเทศ : ดัชนีการพัฒนาด้าน (อันดับ) ⁷	คะแนน	2.97	3.64 (115)	2.69 (131)	2.24 (143)	2.22 (144)	5.08 (81)	5.36 (74)
ปัจจัยด้านสังคม	หน่วย	LK		ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
		ปีก่อน	ปีล่าสุด	IN	PK	BD	MV	

ที่มา : ¹ World Bank (2012) จากทั้งหมด 212 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS>)

² World Bank (2015) (<http://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.SAFE.ZS>)

³ World Bank (2015) จากทั้งหมด 196 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.SAFE.ZS>)

⁴ World Bank (2014) จากทั้งหมด 203 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/IT.CEL.SETS.P2/countries>)

⁵ World Bank (2014) จากทั้งหมด 202 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.P2/countries>)

⁶ World Bank (2013) จากทั้งหมด 192 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.BBND.P2/countries>)

⁷ International Telecommunication Union (2015) จากทั้งหมด 176 ประเทศ (<http://www.itu.int/net4/ITU-D/idi/2015/>)

1.4.3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เช่นเดียวกับไทยและมัลดีฟส์ ศรีลังกา (รหัสประเทศ (+)94) มีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่าจำนวนประชากร โดยเฉลี่ย 1 คนใช้โทรศัพท์ดังกล่าว 1.03 เครื่อง อันเป็นอัตราที่สูงเป็นอันดับ 2 ของเอเชียใต้รองจากมัลดีฟส์ ขณะที่จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน (Fixed line) มีแนวโน้มลดลงต่ำกว่าร้อยละ 15 ของประชากร²³

ทั้งนี้ ผู้ให้บริการโทรศัพท์ไร้สายที่มีส่วนแบ่งตลาดประมาณครึ่งหนึ่ง คือ Dialog ซึ่งมีกลุ่ม Axiata Group Berhad ประเทศมาเลเซียเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ รองลงไปเป็น Mobitel (ศรีลังกา), Etisalat (สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) และ Airtel (อินเดีย) โดย Dialog เป็นบริษัทที่มีมูลค่าตลาดเป็นอันดับ 3 ของประเทศรองจากสถาบันการเงิน 2 แห่ง²⁴ และให้บริการในระบบ 4G ส่วนค่าโทรต่อนาทีในประเทศศรีลังกา (0.02 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ต่ำเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากอินเดีย บังกลาเทศ และเนปาล²⁵ หรือกล่าวได้ว่า จุดเด่นประการหนึ่งของศรีลังกาคือต้นทุนโทรคมนาคมที่ต่ำมาก

อย่างไรก็ตาม ตามที่ WEF ประเมิน การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นข้อด้อยของศรีลังกา ร้อยละ 18 ของครัวเรือนศรีลังกามีคอมพิวเตอร์ใช้ และร้อยละ 15 ของประชากรใช้อินเทอร์เน็ต (ต่ำกว่าไทยและสูงกว่าทุกประเทศในเอเชียใต้ยกเว้นมัลดีฟส์) ซึ่งมีความเร็วเฉลี่ย 2 เมกะบิตต่อวินาที เท่ากับอินเดียแต่ต่ำกว่าไทย (6 เมกะบิตต่อวินาที)²⁶ อนึ่ง ในตลาดบรอดแบนด์สำหรับโทรศัพท์พื้นฐานนั้น Dialog มีส่วนแบ่งเป็นอันดับ 3 รองจาก Sri Lanka Telecom ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของ Mobitel และ Lanka Bell ตามลำดับ

²³ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>

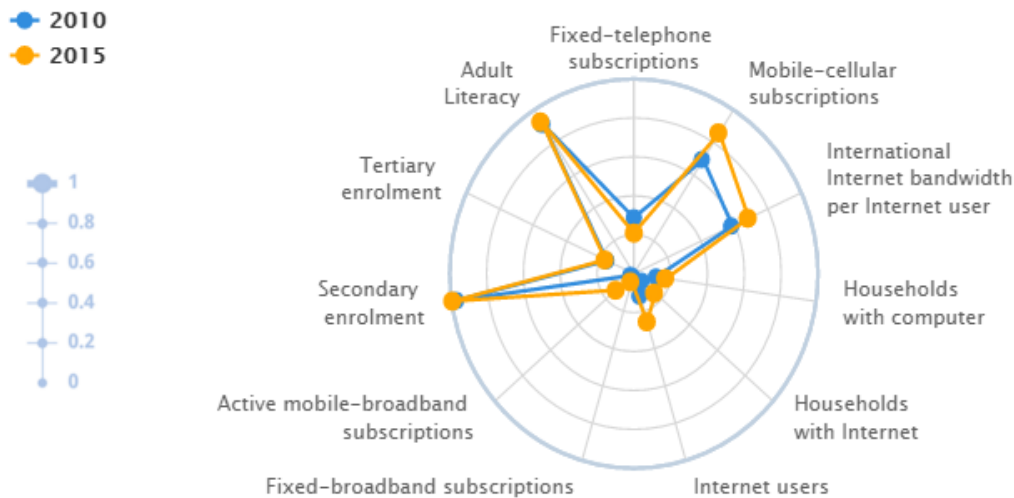
²⁴ <http://lmd.lk/brands-annual/>

²⁵ http://www.numbeo.com/cost-of-living/prices_by_country.jsp?displayCurrency=USD&itemId=32

²⁶ <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2015/MISR2015-w5.pdf>

รูปภาพที่ 1.19: ดัชนีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศศรีลังกา

ที่มา: ITU (2015) <http://www.itu.int/net4/ITU-D/idi/2015/#idi2015countrycard-tab&LKA>

โดยสรุป ในดัชนีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Development Index) ที่สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union: ITU) จัดทำขึ้นตามรูปภาพที่ 1.19 จะเห็นว่าจุดเด่นของศรีลังกาคือเทคโนโลยีไร้สาย แบนด์วิดท์ต่อจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และการศึกษา ส่วนจุดอ่อน คือ สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้คะแนนศรีลังกาอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าจะคะแนนเพิ่มจาก 2.94 แต้มในปี 2010 เป็น 3.64 แต้มในปี 2015 แต่อยู่อันดับที่ 115 ของโลกเท่าเดิม และเป็นอันดับ 2 ของเอเชียใต้รองจากมัลดีฟส์

1.4.4 เขตอุตสาหกรรมส่งออกและนิคมอุตสาหกรรม

ศรีลังกามีเขตอุตสาหกรรมส่งออกและนิคมอุตสาหกรรม 12 แห่ง ดังแสดงในรูปภาพที่ 1.20 เขตดังกล่าวกำกับดูแลโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนศรีลังกา (Board Of Investment of Sri Lanka: BOI Sri Lanka) ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน กล่าวคือ ภายในมีน้ำ ไฟฟ้า บ่อบำบัดน้ำเสีย รวมถึงมีธนาคาร โรงอาหาร หอพักพนักงาน ห้องพยาบาล สถานรับเลี้ยงบุตรพนักงาน เป็นต้น ทั้งนี้ ในบทถัดไปจะกล่าวถึงสิทธิประโยชน์การลงทุนในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก

รูปภาพที่ 1.20 : เขตอุตสาหกรรมส่งออก

ที่มา: BOI Sri Lanka (2016)

1.5 สถานะแวดล้อมการลงทุนด้านสังคม

1.5.1 ภาพรวมการพัฒนามนุษย์

จากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) พบว่าศรีลังกาอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับสูง โดยปี 2014 ดัชนีดังกล่าวมีค่า 0.757 ซึ่งเป็นอันดับที่ 73 ของโลก สูงกว่าประเทศไทยในอันดับที่ 93 และทุกประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้มาอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหลักมาจากด้านการศึกษา ชั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ประชาชนส่วนใหญ่เกินร้อยละ 95 เข้าเรียนหนังสือ²⁷ และระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน

²⁷ <http://www.weforum.org/agenda/2015/08/5-things-to-know-about-sri-lankas-economy/>

ตารางที่ 1.8: ปัจจัยด้านสังคมของศรีลังกาเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในเอเชียใต้

ปัจจัยด้านสังคม	หน่วย	LK		ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
		ปีก่อน	ปีล่าสุด	IN	PK	BD	MV	
ภาพรวม : ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (อันดับ) ¹	คะแนน	0.752 (74)	0.757 (73)	0.609 (130)	0.538 (147)	0.570 (142)	0.706 (104)	0.726 (93)
การศึกษา : อัตราการรู้หนังสือ (อันดับ) ²	ร้อยละ	91.2 (75)	92.6 (78)	72.1 (120)	58.7 (137)	61.5 (132)	99.3 (23)	96.7 (49)
การศึกษา : ดัชนีการเข้าเรียน (อันดับ) ³	จำนวนปี การศึกษา	-	10.8 (45)	5.4 (144)	4.7 (152)	5.1 (147)	5.8 (140)	7.3 (117)
การศึกษา : อัตราการเข้าเรียน ระดับอุดมศึกษา (อันดับ) ⁴	ร้อยละ	17 (92)	19 (73)	25 (64)	10 (81)	13 (97)	-	51 (41)
การศึกษา : ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ⁵	คะแนน (เต็ม 120)	-	84	91	90	84	-	74
การศึกษา : นวัตกรรม (อันดับ) ⁶	คะแนน (เต็ม 1)	0.27 (105)	0.40 (85)	0.43 (81)	0.07 (131)	0.09 (128)	-	0.61 (55)
สาธารณสุข : อายุคาด (อันดับ) ⁷	ปี	74.0 (77)	74.9 (69)	68.0 (132)	66.2 (138)	71.6 (105)	76.8 (50)	74.4 (81)
ความปลอดภัย : อัตราการฆาตกรรม ⁸	อัตราต่อ 100,000 คน	3.2	2.8	3.3	7.8	2.8	0.9	5.0
ความปลอดภัย : ดัชนีความปลอดภัย (อันดับ) ⁹	คะแนน (เต็ม 100)	50.04 (93)	53.74 (64)	53.41 (65)	43.37 (92)	31.44 (107)	54.98 (61)	57.44 (53)
ความเสมอภาค : สัมประสิทธิ์จีนิ (อันดับ) ¹⁰	คะแนน (เต็ม 100)	-	38.6 (26)	-	-	-	-	39.3 (23)
ความเสมอภาค : ความเท่าเทียมทางเพศ (อันดับ) ¹¹	คะแนน (invert)	-	0.189 (61)	0.265 0 (79)	0.301 3 (86)	0.390 0 (94)	-	0.106 (37)
ความเสมอภาค : ความเป็นมิตรต่อ เพศที่สาม (อันดับ) ¹²	คะแนน (+/-7)	-	-4 (105)	-4 (105)	-6 (141)	-6 (141)	-7 (161)	1 (46)
ความเป็นเมือง (อันดับ) ¹³	ร้อยละ	18 (201)	18 (202)	32 (176)	38 (162)	34 (169)	44 (142)	49 (136)

ที่มา: ¹ UNDP (2014) จากทั้งหมด 188 ประเทศ (<http://hdr.undp.org/en/composite/HDI>)

² UNESCO (2015) จากทั้งหมด 153 ประเทศ (<http://www.uis.unesco.org/Literacy/Pages/default.aspx>)

³ UNDP (2014) จากทั้งหมด 188 ประเทศ (<http://hdr.undp.org/en/composite/HDI>)

⁴ ธนาคารโลก (2013 ยกเว้นบังกลาเทศเป็นข้อมูลปี 2012) จากทั้งหมด 98 ประเทศ (<http://data.worldbank.org/indicator/SE.TER.ENRR/countries>)

⁵ Educational Testing Service (ETS) (2014) (https://www.ets.org/s/toefl/pdf/94227_unlweb.pdf)

⁶ Cornell INSEAD WIPO (2015) จากทั้งหมด 141 ประเทศ (<https://www.globalinnovationindex.org/content/page/data-analysis/>)

⁷ UNDP (2014) จากทั้งหมด 188 ประเทศ (<http://hdr.undp.org/en/composite/HDI>)

⁸ UNODC (2013 ยกเว้นปากีสถานเป็นข้อมูลปี 2012) (<https://data.unodc.org/#state:0>)

⁹ Numbeo (2016) จากทั้งหมด 117 ประเทศ (http://www.numbeo.com/crime/rankings_by_country.jsp?title=2015)

¹⁰ ธนาคารโลก (2012) จากทั้งหมด 81 ประเทศ (<http://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI>)

¹¹ SIGI (2014) จากทั้งหมด 108 ประเทศ (<http://www.genderindex.org/ranking>)

¹² Spartacus (2015) จากทั้งหมด 181 ประเทศ (<http://www.spartacusworld.com/gaytravelindex.pdf>)

¹³ World Bank (2014) จากทั้งหมด 211 ประเทศและดินแดน (<http://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS/countries>)

1.5.2 การศึกษา

นโยบายการศึกษาของประเทศกำหนดให้ประชากรอายุ 5-13 ปี ต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นเวลา 9 ปี โดยรัฐเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียน อุปกรณ์การเรียน รวมถึงเครื่องแบบ ให้กับนักเรียนจนถึงอายุ 11 ปี จากดัชนีการเข้าเรียน (Schooling Index) พบว่าโดยเฉลี่ยชาวศรีลังกาเข้าศึกษาประมาณ 10 ปี 11 เดือน ซึ่งนานกว่าที่การศึกษาภาคบังคับระบุมาตรฐานและโครงสร้างแผนการศึกษาที่เป็นระบบเนื่องจากอิทธิพลของอังกฤษในสมัยที่ปกครองศรีลังกา²⁸ ทำให้ประชากรร้อยละ 92.6 สามารถอ่านออกเขียนได้ (อันดับ 78 จาก 153 ประเทศ) ต่ำกว่าไทย (ร้อยละ 96.7) เล็กน้อย แต่สูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศเอเชียใต้รองจากมัลดีฟส์ (ร้อยละ 99.3) นอกจากนี้ **ศรีลังกามีคะแนนตัวชี้วัดย่อยด้านคุณภาพการศึกษาโดยรวมและคุณภาพการศึกษาวិชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สูงเป็นอันดับ 24 และ 25 ของโลก ตามลำดับ**

อย่างไรก็ตาม การให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของประเทศเอเชียใต้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ในปี 2013 สัดส่วนประชากรที่เข้าศึกษาระดับอุดมศึกษามีไม่เกินร้อยละ 25 ซึ่งต่ำกว่าไทย 2 เท่า โดยอัตราของศรีลังกาสูงเป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 19) รองจากอินเดีย (ร้อยละ 25) และมีมหาวิทยาลัยโคลัมโบเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในประเทศ แต่ไม่ติดในรายชื่อ 500 มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก²⁹ รวมทั้งคะแนนดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) อยู่ที่อันดับ 105 จาก 141 ประเทศ ต่ำกว่าไทย (อันดับ 55) และอินเดีย (อันดับ 81) โดยปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การกระจายความรู้ (Knowledge diffusion) การดูดซับความรู้ (Knowledge absorption) และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและการบริการออนไลน์ของรัฐ ส่วนข้อด้อย คือ รัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพียงร้อยละ 1.7 ของ GDP เปรียบเทียบกับร้อยละ 3.9 และ 4.9 ในอินเดียและไทย ตามลำดับ³⁰

ศรีลังกาใช้ภาษาสิงหลและภาษาทมิฬเป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติ ส่วนภาษาต่างประเทศที่ประชาชนสื่อสารได้มากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งนอกจากใช้ติดต่อกับต่างชาติแล้ว ยังเป็นภาษากลางระหว่างชาวสิงหลกับชาวทมิฬด้วย³¹ กอปรกับภาษาอังกฤษถูกบรรจุเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศ³² ทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของศรีลังกาอยู่ในเกณฑ์ดี คะแนนเฉลี่ยจากผลสอบ Test of English as a Foreign Language (TOEFL) อยู่ที่ 84 คะแนน เท่ากับบังกลาเทศแต่ต่ำกว่าปากีสถานและอินเดียซึ่งได้ 90 และ 91 คะแนน ตามลำดับ โดยทักษะที่โดดเด่น คือ การพูด ทั้งนี้ ประเทศเอเชียใต้ทั้งหมดมีทักษะภาษาอังกฤษดีกว่าไทย (74 คะแนน) ในทุกด้าน นักลงทุนต่างชาติจึงไม่ประสบปัญหาการสื่อสารกับแรงงานท้องถิ่น

²⁸ [http://e-book.ram.edu/e-book/e/EF304\(S\)/EF304\(S\)-7.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/e/EF304(S)/EF304(S)-7.pdf)

²⁹ [http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2015#sorting=rank\(+\)®ion=71\(+\)&country=126\(+\)&faculty=\(+\)&stars=false\(+\)&search=](http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2015#sorting=rank(+)®ion=71(+)&country=126(+)&faculty=(+)&stars=false(+)&search=)

³⁰ <http://data.worldbank.org/indicator/SE.XPD.TOTL.GD.ZS>

³¹ <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/ce.html>

³² <http://wenr.wes.org/2011/05/wenr-may-2011-feature/>

1.5.3 สาธารณสุข

ในปี 2014 อายุคาด (Life expectancy) ของศรีลังกาโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 74 ปี 11 เดือน ใกล้เคียงกับไทย (74 ปี 5 เดือน) โดยร้อยละ 10 เสียชีวิตจากโรคติดต่อ³³ เช่น โรคมะเร็งที่พบได้ในหลายพื้นที่ **โรคไข้เลือดออกซึ่งระบาดหนักในภาคตะวันตกอันเป็นที่ตั้งของกรุงโคลัมโบ** โดยในปี 2015 พบผู้ป่วยในประเทศมากกว่า 22,000 คน ส่วนการแพร่ระบาดของเชื้อ HIV/AIDS อยู่ในเกณฑ์ต่ำและคงที่ (ร้อยละ 0.1)

ระบบสาธารณสุขโดยรวมของศรีลังกาอยู่ในเกณฑ์ดี ได้คะแนนดัชนีระบบดูแลสุขภาพ (Health Care System Index) ของ Numbeo สูงถึง 74.29³⁴ เปรียบเทียบกับ 37.54 ของบังกลาเทศและ 81.39 ของไทย อันเป็นผลพวงจากสมัยอาณานิคมเมื่อมิชชันนารีเข้ามาถ่ายทอดความรู้ด้านการแพทย์แผนตะวันตก ขณะเดียวกันศรีลังกายังโดดเด่นด้านแพทย์ทางเลือก เพราะรัฐบาลสนับสนุนการแปรรูปพืชสมุนไพรและมีโรงพยาบาลอายุรเวทและสถาบันด้านดังกล่าวอยู่หลายแห่ง แต่**เนื่องจากบริการสาธารณสุขนอกเมืองหลวงค่อนข้างจำกัด นักลงทุนควรเตรียมยาไปให้พร้อมและป้องกันอย่าให้ยุ่งกั** ทั้งนี้ โรงพยาบาลในกรุงโคลัมโบที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ แนะนำ ได้แก่ Asiri Surgical Hospital, Lanka Hospital, Central Hospital และโรงพยาบาลรัฐอีก 3 แห่ง³⁵ แต่ในกรณีที่อาการวิกฤติหรือเป็นอาการที่ไม่สามารถรักษาได้ในศรีลังกา ผู้ป่วยต่างชาติส่วนใหญ่ต้องกลับมารักษาในไทยหรือสิงคโปร์

1.5.4 ความปลอดภัย

ตั้งแต่สงครามกลางเมืองสิ้นสุดลงในปี 2009 ประชาชนและนักลงทุนสามารถเข้าถึงทุกพื้นที่ของ**ประเทศโดยไม่ต้องหวาดวิตกกังวลถึงภัยสงคราม** (เพียงแต่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกตามรูปภาพที่ 1.20 พึงระวังกับระเบิด) จากสถิติปี 2013 ของสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime: UNODC) พบว่าอัตราการฆาตกรรม (Homicide Rate) ในศรีลังกามีแนวโน้มเบาบางลงร้อยละ 12.5 โดยอยู่ที่ 2.8 ต่อประชากร 100,000 คน ต่ำกว่าไทย (5.0 ต่อประชากร 100,000 คน) อินเดีย และปากีสถาน สอดคล้องกับดัชนีความปลอดภัย (Safety Index) ปี 2016 ซึ่งจัดทำโดย Numbeo กรุงโคลัมโบได้ 52.14 คะแนนและภาพรวมประเทศได้ 53.74 คะแนนอันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (อันดับที่ 64 จาก 117 ประเทศ) และเป็นอันดับ 2 ของภูมิภาครองจากมัลดีฟส์

³³ World Bank (2012) (<http://data.worldbank.org/indicator/SH.DTH.COMM.ZS/countries>)

³⁴ [http://www.numbeo.com/health-care/country_result.jsp?country=Sri\(+\)+Lanka](http://www.numbeo.com/health-care/country_result.jsp?country=Sri(+)+Lanka)

³⁵ <http://travel.state.gov/content/passports/en/country/sri-lanka.html>

รูปภาพที่ 1.21: พื้นที่ที่เก็บกู้ระเบิดไปแล้ว (สีเขียว) และจะเก็บกู้เพิ่มเติมในอนาคต (สีแดง)

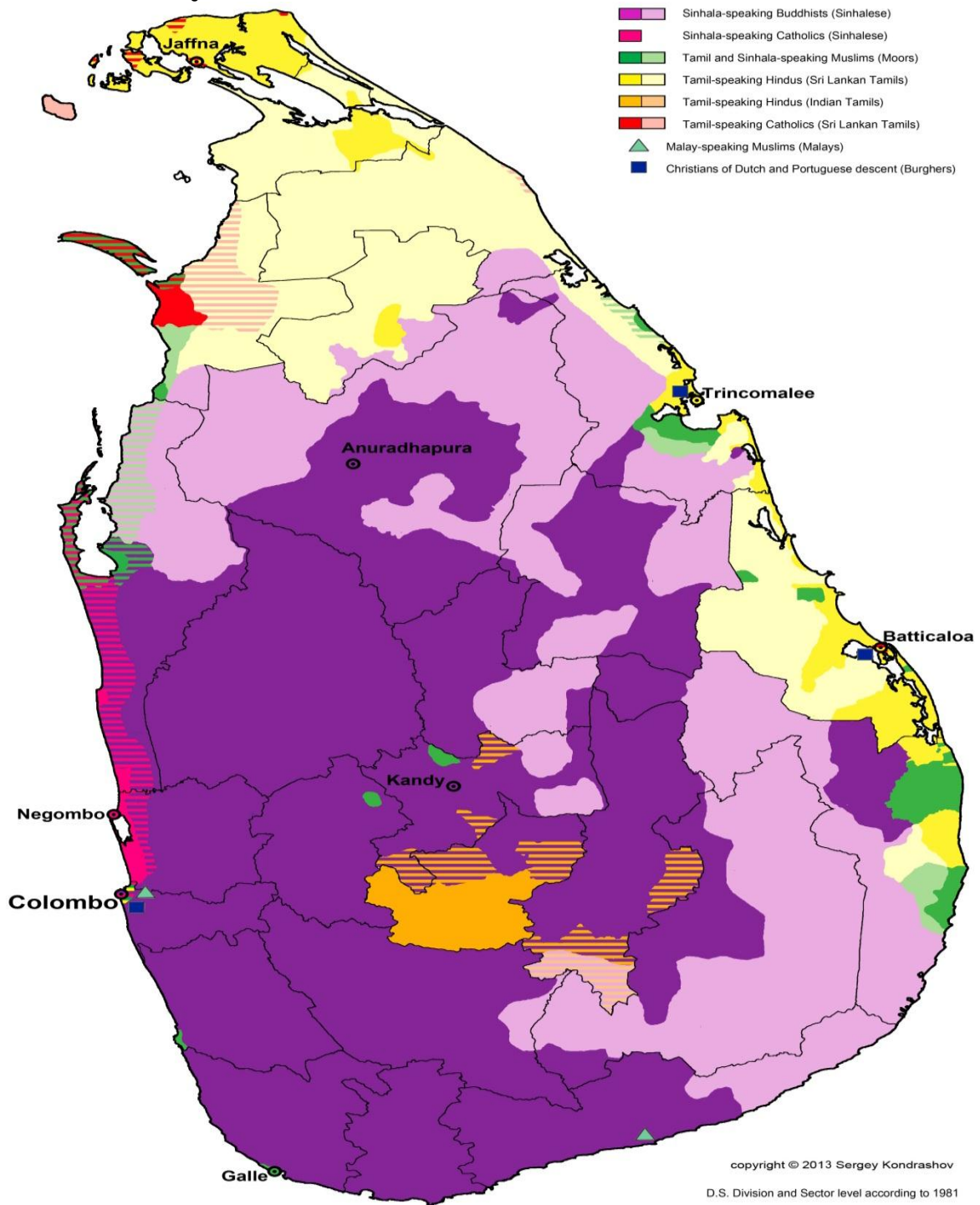
ที่มา: Ministry of Defence, Sri Lanka (2011) <http://www.defence.lk/Demine/>

1.5.5 ความเสมอภาค

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจประเมินได้จากสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) โดยในปี 2012 ค่าดังกล่าวของศรีลังกาอยู่ที่ 38.6 คะแนน ต่ำกว่าไทยเล็กน้อย สะท้อนความเหลื่อมล้ำระดับปานกลางอันเป็นเรื่องปกติของประเทศรายได้ปานกลาง ทั้งนี้ ความเหลื่อมล้ำในศรีลังกาเป็นผลมาจากความแตกต่างของระดับการพัฒนาระหว่างชุมชนเมืองและชนบท โดยเฉพาะด้านสาธารณสุข แต่สำหรับด้านความเท่าเทียมทางเพศ ศรีลังกาในฐานะประเทศที่มีนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของโลก ได้รับการประเมินอ้างอิงจากดัชนีสถาบันสังคมและเพศ (Social Institutions and Gender Index: SIGI) เป็นอันดับที่ 52 ของโลก เพราะอิทธิพลทางพุทธศาสนาและโครงสร้างทางสังคมที่ไม่กีดกันทางเพศ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับความเท่าเทียมทางโอกาส การศึกษาระหว่างชายกับหญิง โดยมีนักเรียนเพศหญิงมากกว่าชายแค่ร้อยละ 1.9 แตกต่างจากประเทศอื่นในเอเชียใต้ที่มีค่าดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสูงมาก

รูปภาพที่ 1.22: ความแตกต่างทางเชื้อชาติศาสนาบนเกาะศรีลังกา

ที่มา: Sergey Kondrashov (2013) ดัดแปลงจาก Census of Population and Housing (1981)

1.6 สภาวะแวดล้อมการลงทุนด้านการเมือง

1.6.1 การปกครอง

ศรีลังกามีการปกครองเป็นแบบผสมที่มีประธานาธิบดีจากการเลือกตั้งโดยตรงทุก 5 ปี เป็นประมุข และนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งระบบรัฐสภาเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารแต่นั้นเป็นต้นมา

ประธานาธิบดีสรีเสนาให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูประชาธิปไตย โดยลดการแทรกแซงสื่อและปิดเว็บไซต์ ดังนั้น คะแนนดัชนีความเป็นประชาธิปไตยที่จัดทำโดยนิตยสาร *The Economist* น่าจะเพิ่มจาก 5.69 คะแนน ซึ่งถือเป็นระบบลูกผสม (Hybrid regime) ในปี 2014 มาเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ส่วนคะแนนเสรีภาพการเมือง (Political rights) และเสรีภาพพลเมือง (Civil liberties) ของสถาบัน Freedom House อยู่ที่ 5 คะแนนในปี 2015 ต่ำกว่าอินเดียแต่สูงกว่าไทย อันสะท้อนสิทธิที่ค่อนข้างเสรี (รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1.9)

ตารางที่ 1.9: ปัจจัยการเมืองของศรีลังกาเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในเอเชียใต้

ปัจจัยด้านการเมือง	หน่วย	LK		ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
		ปีก่อน	ปีล่าสุด	IN	PK	BD	MV	
ความเป็นประชาธิปไตย: ดัชนี (อันดับ) ¹	คะแนน (เต็ม 10)	5.69	5.69 (87)	7.92 (27)	4.64 (108)	5.78 (85)	n/a	5.39 (93)
เสรีภาพ: เสรีภาพทาง การเมือง (อันดับ) ²	คะแนน (เต็ม 7, invert)	5	5 (127)	2 (56)	4 (112)	4 (112)	4 (112)	6 (140)
เสรีภาพ: เสรีภาพพลเมือง (อันดับ) ²	คะแนน (เต็ม 7, invert)	4	5 (131)	3 (79)	5 (131)	4 (106)	4 (106)	5 (131)
สันติภาพ: ดัชนีสันติภาพโลก (อันดับ) ³	คะแนน (เต็ม 5, invert)	2.12	2.19 (114)	2.50 (143)	3.05 (154)	2.00 (84)	-	2.30 (126)
สันติภาพ: ดัชนี การก่อการร้ายโลก (อันดับ) ⁴	คะแนน (เต็ม 10, invert)	4.07	4.07 (121)	7.75 (157)	9.07 (159)	5.92 (138)	-	7.28 (153)
สันติภาพ: ความเสี่ยงทาง การเมืองระยะยาว (อันดับ) ⁵	คะแนน (เต็ม 7, invert)	6	6 (100)	3 (47)	7 (133)	6 (100)	7 (133)	3 (47)
สันติภาพ: ความเสี่ยงทาง สงคราม (อันดับ) ⁶	คะแนน (เต็ม 7, invert)	3	3 (80)	3 (80)	6 (163)	5 (139)	3 (80)	4 (110)
ความโปร่งใส: ภาพลักษณ์ คอร์รัปชัน (อันดับ) ⁷	คะแนน (เต็ม 100)	37	38 (85)	38 (85)	29 (126)	25 (145)	-	38 (85)

ที่มา : ¹ *The Economist* (2014) จากทั้งหมด 167 ประเทศ (<http://www.sudestada.com.uy/Content/Articles/421a313a-d58f-462e-9b24-2504a37f6b56/Democracy-index-2014.pdf>)

² Freedom House (2015) จากทั้งหมด 195 ประเทศ

(<https://freedomhouse.org/report/freedom-world/freedom-world-2015#.Vo81dPmLTIU>)

³ Vision of Humanity (2015) จากทั้งหมด 162 ประเทศ

(http://www.visionofhumanity.org/sites/default/files/Global%20Peace%20Index%20Report%202015_0.pdf)

⁴ Vision of Humanity (2015) จากทั้งหมด 162 ประเทศ (<http://www.visionofhumanity.org/#/page/our-gti-findings>)

⁵ Credendo Group (2015) จากทั้งหมด 190 ประเทศ (http://www.theglobaleconomy.com/rankings/political_risk_long_term/)

⁶ Credendo Group (2015) จากทั้งหมด 190 ประเทศ (http://www.theglobaleconomy.com/rankings/war_risk/)

⁷ Transparency International (2014) จากทั้งหมด 175 ประเทศ (<https://www.transparency.org/cpi2014/results>)

1.6.2 สันติภาพ

แม้สงครามจะยุติลงกว่า 7 ปี แต่ความสงบยังคงเป็นประเด็นคำถามคาใจนักลงทุน จึงจำเป็นต้อง ทบทวนผลการประเมินจากสำนักต่างๆ ซึ่งปรากฏว่าคะแนนด้านดังกล่าวของศรีลังกาดีกว่าไทย กล่าวคือ จาก ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index) และดัชนีการก่อการร้ายโลก (Global Terrorism Index) ศรีลังกา ได้คะแนนระดับปานกลางทั้งคู่ แต่คะแนนสันติภาพดีกว่าทั้งไทยและอินเดีย และความเสี่ยงจาก การก่อการร้ายต่ำกว่าไทยและทุกประเทศในเอเชียใต้ยกเว้นภูฏาน ส่วนความเสี่ยงที่จะเกิดสงครามขึ้นนั้น บริษัท Credendo Group ซึ่งจัดอันดับความเสี่ยงของ 190 ประเทศ ให้คะแนนเท่ากับอินเดียและมัลดีฟส์ซึ่ง บ่งชี้ความเสี่ยงต่ำกว่าไทย

1.6.3 ความโปร่งใส

เช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ปัญหาคอร์รัปชันยังคงกีดกักร่อนความเชื่อมั่นของนักลงทุน ต่างชาติ โดยคะแนนความโปร่งใสจากดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ปี 2014 ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ประเทศเยอรมนีพบว่า ศรีลังกามีคะแนนความโปร่งใส 38 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1 คะแนนแต่ลดลงจาก 2 ปีก่อน 2 คะแนน หรือคิดเป็นอันดับ 85 ของโลกจากทั้งหมด 175 ประเทศ ซึ่งเท่ากับอินเดีย ฟิลิปปินส์ และเปรู แต่ดีกว่าไทย และประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้ยกเว้นภูฏาน³⁶ หากรัฐบาลชุดปัจจุบันสนใจแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอย่างจริงจัง คะแนนดังกล่าวน่าจะปรับตัวดีขึ้นในปี 2016

1.6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จีนเป็นผู้ลงทุนใหญ่ในโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก น้ำ และอากาศ รวมถึงสนับสนุนอาวุธและฝึกอบรม กองทัพศรีลังกาในฐานะประเทศบนเส้นทางสายไหมทางทะเล แต่การลงทุนดังกล่าวได้เพิ่มสัดส่วนหนี้ ต่างประเทศของศรีลังกาจากร้อยละ 36 ของ GDP ในปี 2010 เป็นประมาณร้อยละ 94 ในปี 2015 จน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังคนปัจจุบันขอเจรจาประนอมหนี้กับจีน³⁷ และเริ่มพัฒนาความสัมพันธ์กับ หุ้นส่วนยุทธศาสตร์อื่นๆ ทั้งสหรัฐฯ อินเดีย และอาเซียนมากขึ้น ทั้งนี้ ศรีลังกามีสถานเอกอัครราชทูตใน กรุงเทพฯ และไทยมีสถานเอกอัครราชทูตในกรุงโคลัมโบ ซึ่งสร้างความสะดวกแก่นักลงทุนทั้ง 2 ทาง โดยนัก ธุรกิจไทยสามารถขอวีซ่าอิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์ <http://www.eta.gov.lk/slvisa/> ซึ่งเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมวีซ่าธุรกิจสำหรับ 30 วันเท่ากับ 40 ดอลลาร์แต่ไม่มีวีซ่าระยะยาวกว่านั้น อนึ่ง ทั้ง 2 ประเทศได้ ลงนามอนุสัญญาเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงิน ได้ และความตกลงส่งเสริมและการปกป้องการลงทุนมาตั้งแต่ปี 1988 และ 1996 ตามลำดับ³⁸

³⁶ <https://www.transparency.org/cpi2014/results>

³⁷ <http://time.com/4077757/sri-lanka-china-financial-crisis-ravi-karunanayake-interview/>

³⁸ <http://www.thaibizsri Lanka.com/lk/about/page9.php>

1.7 สรุปสถานะแวดล้อมการลงทุน

1.7.1 สรุปต้นทุนสำคัญทางธุรกิจ

จากการศึกษาข้อมูล สามารถสรุปต้นทุนสำคัญทางธุรกิจของศรีลังกาได้ดังตารางที่ 1.10 นี้

ตารางที่ 1.10: ต้นทุนสำคัญทางธุรกิจ

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ	อัตรา	หน่วย
ค่าไฟฟ้า	0.203	USD/kWh
ค่าน้ำ	ตั้งแต่ 321 จนถึง 105,056	LKR/Unit
ค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่(+)+อินเทอร์เน็ต	10	USD/เดือน
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในการโอนเงิน	10	ร้อยละ
ค่าแรงขั้นต่ำ (ตามจริง)	33,580	LKR/เดือน

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

1.7.2 สรุปจุดเด่น จุดด้อย ด้านสถานะแวดล้อมทางการลงทุน

จากการประมวลข้อมูลภาพรวมการลงทุนและสภาพแวดล้อมใน 5 มิติตามข้อ 1.1-1.6 คณะผู้วิจัย สามารถสรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการลงทุนในประเทศศรีลังกาในรูปแบบ PESIL x SWOT ตามตารางที่ 1.11 เพื่อแสดงนัยสำคัญต่อนักลงทุนไทยทั้งในภาพรวมและรายสาขา

ตารางที่ 1.11 : สรุป SWOT x PESIL ของประเทศศรีลังกา
และนัยสำคัญต่อนักลงทุนไทยในภาพรวมและรายสาขา

	S	W	O	T
E	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ต่อหัวต่ำกว่าไทยแต่สูงกว่าอินเดียและปากีสถานเท่าตัว → ทุก อุตสาหกรรม (+) - เศรษฐกิจเติบโต 6.3% ในปี 2015 และประมาณ 7% ในปี 2016 จาก การบริโภคภายในประเทศ → อุตสาหกรรม (+) เพื่อการบริโภคภายในประเทศ (+) - พื้นที่เกษตรมีสัดส่วนสูง (44%) → เกษตร/เกษตรแปรรูป (+) - ต้นทุนการทำธุรกิจมีแนวโน้มลดลง → ทุกอุตสาหกรรม (+) - บทบาทรัฐค่อนข้างต่ำ → ทุกอุตสาหกรรม (+) 	<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดตลาดภายในประเทศยังเล็กกว่าไทย (GDP ใหญ่อันดับ 4 ของเอเชียใต้) → อุตสาหกรรม (+) เพื่อการบริโภคภายในประเทศ (-) - อัตราการว่างงานค่อนข้างต่ำ (5%) แต่สูง (20%) ในภาคเหนือ/ต.อ. → อุตสาหกรรม (+) ที่ใช้แรงงานเข้มข้น (+)/(-) - หนี้ต่างประเทศสูง → ทุกอุตสาหกรรม (-) - รัฐปรับโครงสร้างภาษีภาคบริการ → อุตสาหกรรม บริการ (-) 	<ul style="list-style-type: none"> - เศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะ ประเทศพัฒนาแล้ว ฟื้นตัว → ทุก อุตสาหกรรม (+) - รัฐพิจารณาเข้าร่วม TPP → ทุก อุตสาหกรรม (+)/(-) 	<ul style="list-style-type: none"> - อุปสงค์สิ่งทอจาก EU มีแนวโน้มชะลอตัว → สิ่งทอ/เครื่องนุ่งห่ม (-) - EU มีมาตรฐานแรงงานเข้มงวด → ประมง (-)

	S	W	O	T
L	<p>- ระยะเวลาและต้นทุนขนส่งจากไทยต่ำ (7 วัน, \$600 ต่อ TEU) → อุตสาหกรรม</p> <p>- ภูมิภาคตะวันออกและที่ตั้งนำเข้าวัตถุดิบ/เครื่องจักร (+)</p> <p>- ภูมิภาคตะวันออกอำนวยความสะดวก → อุตสาหกรรม (+)</p> <p>- รถไฟครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ → อุตสาหกรรม (+)</p> <p>- ศรีลังกามีบริการรถไฟของเอกชน 2 บริษัท → อุตสาหกรรม (+)</p> <p>- ศรีลังกามีเที่ยวบินตรงมายังประเทศไทย 2 สายการบิน → อุตสาหกรรม (+)</p>	<p>- ถนนปัจจุบันค่อนข้างแคบแต่กำลังพัฒนาทางหลวงพิเศษเพิ่มเติม → ยานยนต์/ชิ้นส่วน (+)</p> <p>ทุกอุตสาหกรรม (-)</p> <p>- เมืองหลวงยังขาดระบบขนส่งมวลชน → ยานยนต์/ชิ้นส่วน (+)</p> <p>อุตสาหกรรม อื่นๆ (-)</p> <p>- ศรีลังกาขาดระบบการคมนาคมทางอากาศภายในประเทศที่ได้มาตรฐาน → อุตสาหกรรม ที่ลงทุนในภาคเหนือ/ตอ. (-)</p>	<p>- ศรีลังกาเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางสายไหมทางทะเล → ทุกอุตสาหกรรม (+)</p> <p>- จีนสนใจพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำและอากาศ → วิสาหกิจก่อสร้างและอุตสาหกรรม ต่อเนื่อง (+)</p>	<p>- ความกังวลด้านความมั่นคงทำให้ไม่สามารถพัฒนา “สะพานพระราม” อย่างเป็นทางการ → อุตสาหกรรม ส่งออกไปยังอินเดีย (-)</p>
I	<p>- การเข้าถึงไฟฟ้าค่อนข้างสูง (89%) → ทุกอุตสาหกรรม (+)</p> <p>- รัฐส่งเสริมพลังงานทดแทนทั้งแสงอาทิตย์ ลม น้ำขนาดเล็กและชีวมวล รวมทั้งภูมิภาคตะวันออก → พลังงานแสงอาทิตย์/ลม (+)</p> <p>- การเข้าถึงโทรศัพท์เคลื่อนที่สูง (อันดับ 2 ของภูมิภาค) และค่าใช้จ่ายต่ำมาก (อันดับ 4 ของโลก) → ทุกอุตสาหกรรม (+)</p> <p>- รัฐส่งเสริมเศรษฐกิจฐานความรู้ → อุตสาหกรรม ที่เกี่ยวกับ STI (+)</p>	<p>- น้ำสะอาดมีมากแต่อาจปนเปื้อนและภัยธรรมชาติ → การจัดการน้ำ/น้ำเสีย (+) อุตสาหกรรม อื่นๆ (-)</p> <p>- เทคโนโลยีและ ICT ยังเป็นจุดอ่อนของประเทศ → ขั้นตอนอุตสาหกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม (+) ขั้นตอนอื่นๆ ของ อุตสาหกรรม (-)</p>	<p>- ต่างชาติสนใจพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน → ทุกอุตสาหกรรม (+)</p>	<p>- ราคาพลังงานในตลาดโลกอยู่ในช่วงขาลง → พลังงาน (-) อุตสาหกรรม อื่นๆ (+)</p>

S	W	O	T
<p>S</p> <ul style="list-style-type: none"> - อัตราการรู้หนังสือสูงมาก → ทุก อุตสาหกรรม (+) - ดัชนีการเข้าเรียนสูงกว่าไทย → ทุก อุตสาหกรรม (+) - คุณภาพการศึกษาโดยรวมและวิชาคณิต/วิทยาศาสตร์สูงกว่าไทย (อันดับ 24/25 ของโลก) → ทุกอุตสาหกรรม (+) - ความสามารถภาษาอังกฤษสูงกว่าไทย → ทุกอุตสาหกรรม (+) - ระบบสาธารณสุขค่อนข้างดี → ทุก อุตสาหกรรม (+) - ศรีลังกาโดดเด่นด้านแพทย์ทางเลือก (อายุรเวท) และรัฐสนับสนุนการแปรรูปสมุนไพร → อุตสาหกรรม (+) เกี่ยวเนื่องกับท่องเที่ยว/สุขภาพ (+) - การแพร่ระบาดของ HIV/AIDS ต่ำ → ทุกอุตสาหกรรม (+) - อัตราอาชญากรรมต่ำกว่าไทยและมีแนวโน้มลดลง → อุตสาหกรรม (+) เกี่ยวเนื่องกับความปลอดภัย (-) อุตสาหกรรม (+) - ความเสมอภาคทางเพศค่อนข้างสูง → ทุกอุตสาหกรรม (+) 	<p>W</p> <ul style="list-style-type: none"> - อัตราการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าไทย → อุตสาหกรรม (+) ที่ใช้แรงงานฝีมือ (-) - บริการสาธารณสุขนอกเขตเมืองจำกัดและบางพื้นที่มีการระบาดของไข้เลือดออกและมาเลเรีย → ทุกอุตสาหกรรม (-) - การก่อเหตุอาชญากรรมต่อชาวต่างชาติยังคงเกิดขึ้นประปราย → ทุกอุตสาหกรรม (-) - ประชากรส่วนใหญ่เชื่อสัจแต่อาจมีการฉวยโอกาสเล็กๆ น้อยๆ → ทุกอุตสาหกรรม (-) 	<p>O</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชนชั้นกลางรู้จักไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยว/สุขภาพ → อุตสาหกรรม (+) เกี่ยวเนื่องกับท่องเที่ยว/สุขภาพ (+) - ศรีลังกานับถือศาสนาพุทธนิกายเดียวกับไทยและมีแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม → ทุก อุตสาหกรรม (+) 	<p>T</p> <ul style="list-style-type: none"> - เชื้อชาติเป็นประเด็นอ่อนไหวแต่รัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่ยากจนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ → ทุก อุตสาหกรรม (+) โดยเฉพาะที่ลงทุนในภาคเหนือ/ตอ. (-)
<p>P</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นประชาธิปไตยหลายพรรคการเมืองและสิทธิเสรีภาพสูง → ทุก อุตสาหกรรม (+) - การเปลี่ยนชั่วคราวในปี 2015 เป็นไปอย่างราบรื่น → ทุกอุตสาหกรรม (+) - สถานการณ์สงบ ความเสี่ยงจากภัยก่อการร้ายต่ำ → ทุกอุตสาหกรรม (+) - รัฐบาลจริงจังในการปราบปรามคอร์รัปชัน → ทุกอุตสาหกรรม (+) 	<ul style="list-style-type: none"> - การจ่ายสินบนยังเป็นเรื่องปกติ (20% จ่ายให้สรรพากร) → ทุก อุตสาหกรรม (-) - การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่แน่นอนส่งผลต่อความเชื่อมั่นนักลงทุน → ทุกอุตสาหกรรม (-) 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐพัฒนาความสัมพันธ์กับไทยและอาเซียน → ทุกอุตสาหกรรม (+) - ศรีลังกามีสถานเอกอัครราชทูตในประเทศไทยและไทยมีสถานเอกอัครราชทูตในศรีลังกา → ทุก อุตสาหกรรม (+) - นักธุรกิจสามารถขอวีซ่าออนไลน์ได้แต่ระยะพำนักสูงสุดแค่ 90 วัน → ทุกอุตสาหกรรม (+)/(-) 	<ul style="list-style-type: none"> - ความพยายามในการยุบตำแหน่งประธานาธิบดีอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง → ทุก อุตสาหกรรม (-)

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

2

กฎระเบียบการลงทุน สิทธิประโยชน์การลงทุน และสิทธิประโยชน์การค้า (ประเทศศรีลังกา)

2.1 ระดับการเปิดเสรีและความสะดวกในการทำธุรกิจในภาพรวม

จากการจัดอันดับของมูลนิธิ Heritage Foundation ด้านการเปิดเสรีเศรษฐกิจ ศรีลังกาได้ 58.6 คะแนน ลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย โดยเป็นอันดับที่ 101 ของโลก ซึ่งต่ำกว่าไทยแต่ดีกว่าอินเดียและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียใต้ ปัจจัยที่เป็นจุดแข็งของศรีลังกา ได้แก่ บทบาทรัฐในเศรษฐกิจค่อนข้างจำกัด โดยงบประมาณภาครัฐมีส่วนเพียงร้อยละ 20 ของการผลิตภายในประเทศ รองลงไปเป็นด้านเสรีภาพทางธุรกิจ โดยต้นทุนการดำเนินธุรกิจมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ศรีลังกายังได้รับการประเมินต่ำในด้านเสรีภาพการลงทุนเนื่องจากการกำหนดเขตการลงทุนในบางอุตสาหกรรม นอกนั้นเป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย คือ ทรัพย์สินในทรัพย์สินและความโปร่งใส

ตารางที่ 2.1: ระดับการเปิดเสรีและความสะดวกในการทำธุรกิจของศรีลังกาเชิงเปรียบเทียบ

ปัจจัยด้านกฎระเบียบ	หน่วย	LK		ประเทศอื่นในเอเชียใต้				TH
		ปีก่อน	ปีล่าสุด	IN	PK	BD	MV	
เสรีภาพทางเศรษฐกิจ (อันดับ) ¹	คะแนน (เต็ม 100)	60.0	58.6 (101)	54.6 (128)	55.6 (121)	53.9 (131)	53.4 (134)	62.4 (75)
ความง่ายในการทำธุรกิจ (อันดับ) ²	คะแนน (เต็ม 100)	57.50	58.96 (107)	54.68 (130)	51.69 (138)	43.10 (174)	55.04 (128)	71.42 (49)
คุณภาพของกฎระเบียบ (อันดับ) ³	คะแนน (+/-2.5)	-0.16	-0.08	-0.45	-0.69	-0.94	-0.36	0.27

ที่มา : ¹ Heritage Foundation (2015) จากทั้งหมด 178 ประเทศ (<http://www.heritage.org/index/ranking>)

² World Bank (2016) จากทั้งหมด 189 ประเทศและดินแดน (<http://www.doingbusiness.org/rankings>)

³ World Bank (2014) จากทั้งหมด 191 ประเทศและดินแดน
(<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#reports>)

ส่วนดัชนีความง่ายในการทำธุรกิจนั้น จากการปรับปรุงกฎระเบียบด้านการเริ่มต้นธุรกิจ การขอใบอนุญาตก่อสร้าง และการขอใช้ไฟฟ้าให้มีความสะดวกขึ้น ศรีลังกาขยับขึ้นมา 6 อันดับจากปี 2015 เป็นอันดับที่ 107 ของโลกในปี 2016 ซึ่งต่ำกว่าไทยแต่สูงกว่าทุกประเทศในเอเชียใต้ โดยปัจจัยที่ได้รับการประเมินสูงสุด คือ การคุ้มครองผู้ลงทุนซึ่งได้คะแนนเป็นอันดับ 49 ของโลก ส่วนปัจจัยด้อย คือ ด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงและการจดทะเบียนทรัพย์สิน

2.2 กฎระเบียบการลงทุน

ขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัท¹

การจดทะเบียนดังกล่าวดำเนินการตามมาตรา 6 และ 7 ของ The Companies Act No. 7 of 2007 ขั้นตอนแรกคือการตรวจสอบความพร้อมของการเสนอขอชื่อของบริษัทฯ

¹ <http://www.drc.gov.lk/App/comreg.nsf/eb209294bae3f1a0462573f4001cad99?OpenForm>

ขั้นตอนการจดทะเบียนชื่อบริษัท

ขั้นตอนเริ่มจากการค้นหาฐานข้อมูลของบริษัทที่ผ่านการจดทะเบียน หรืออยู่ระหว่างการจดทะเบียน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะอยู่ในระบบ Registrar-General of Companies (ROC) เพื่อป้องกันการจดทะเบียนบริษัทในชื่อเดียวกัน

เมื่อตรวจสอบรายชื่อบริษัทเรียบร้อยแล้ว ให้กรอกข้อมูลลงแบบฟอร์มเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลไว้ใน ROC โดยสามารถตรวจสอบได้ด้วยตัวเองหรือโดยดำเนินการได้ทางอีเมล โดยในการตรวจสอบชื่อที่จดทะเบียนทาง e-mail จะมีค่าใช้จ่าย 1,151.63 Rs. (ค่าธรรมเนียม 1,000 Rs. + 11% VAT + ค่าตรวจสอบ (Processing Charges) โดยสามารถชำระผ่าน Sampath e-Wallet บัตรมาสเตอร์การ์ด หรือบัตร Visa Cards เท่านั้น กรณีตรวจสอบด้วยตนเองมีค่าใช้จ่าย 1,110 Rs. (ค่าธรรมเนียม 1,000 Rs. + 11% VAT) โดยชำระที่เคาน์เตอร์ Shroff ที่ Registrar-General of Companies (ROC) ได้เลย

เมื่อเอกสารได้ถูกตรวจสอบชื่อแล้ว จะถูกส่งไปยังผู้ดูแลระบบฐานข้อมูล จากนั้น นายทะเบียนของ ROC จะเป็นผู้พิจารณาในการอนุมัติการขอใช้ชื่อบริษัท โดยในขั้นตอนนี้ อาจมีการขอข้อมูลหรือเอกสารเพิ่มเติม

สำหรับขั้นตอนในการจดทะเบียนชื่อบริษัท ROC จะดำเนินการสำรองชื่อในระหว่างการขออนุมัติ แต่มีระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันยื่นเอกสาร

ขั้นตอนการขอลงทะเบียนชื่อบริษัท

ในการเริ่มดำเนินกิจการในประเทศศรีลังกานั้น จำเป็นต้องเริ่มกระบวนการในการจดทะเบียนชื่อบริษัท ซึ่งเมื่อได้รับการอนุมัติชื่อบริษัทเรียบร้อยแล้ว จึงจะสามารถดำเนินการลงทะเบียนขอจัดตั้งบริษัทได้ต่อไป โดยในการลงทะเบียนกิจการแต่ละประเภทมีขั้นตอนและเอกสารที่จำเป็น ดังนี้

1. การจดทะเบียนของบริษัทเอกชน (Private Company)

- ในการจดทะเบียนบริษัท ให้ผู้ขอยื่นกรอกแบบฟอร์มการลงทะเบียนของบริษัท (แบบฟอร์ม 1) แบบฟอร์มหนังสือให้ความยินยอมและหนังสือรับรองของผู้จัดการ (แบบฟอร์ม 18) และแบบฟอร์มหนังสือให้ความยินยอมและหนังสือรับรองของฝ่ายเลขานุการ (แบบฟอร์ม 19) และสำเนาข้อบังคับบริษัท (Articles of Association) จำนวน 2 ฉบับ
- ส่งเอกสารดังกล่าวข้างต้นไปที่ the information counter เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และเสียค่าธรรมเนียมและภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 19,980 Rs.
- กรณีที่เอกสารถูกต้อง และครบถ้วน บริษัทจะได้รับการจดทะเบียนบริษัทภายในระยะเวลา 30 วันทำการ

2. วิธีการลงทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด (Limited Company)

การลงทะเบียนวิธีการเดียวกับบริษัทเอกชน โดยค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนมีดังนี้

แบบฟอร์ม 1 จำนวน 15,000 Rs.

แบบฟอร์ม 18 จำนวน 1,000 Rs.

แบบฟอร์ม 19 จำนวน 1,000 Rs

Articles of Association จำนวน 1,000 Rs

ภาษีมูลค่าเพิ่ม 11% ชำระค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนทั้งหมด

3. วิธีการทะเบียนบริษัทต่างชาติในศรีลังกา

บริษัทที่เข้ามาจัดตั้งต้องส่งเอกสารให้แก่นายทะเบียนที่ได้รับมอบหมาย ภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มตั้งกิจการ เอกสารที่จะส่งมอบสำหรับการลงทะเบียน ได้แก่

- (1) สำเนารับรองการจดทะเบียน (certified of the charter) หรือ หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท (morandum and articles of association)
- (2) รายชื่อกรรมการของบริษัท [ตามแบบฟอร์ม 45]
- (3) ชื่อและที่อยู่ของผู้ที่อยู่ในประเทศศรีลังกาที่ได้รับมอบหมายจากบริษัท [FORM 46]
- (4) เอกสารการจดทะเบียนบริษัทในประเทศต้นกำเนิด [FORM 44]
- (5) รับรองสำเนาหลักฐานแสดงการรวมตัวกันของบริษัท ฯ
- (6) ตัวแทนฝ่ายกฎหมายที่ได้รับมอบหมายรับรองโดยตราประทับของบริษัท มอบหมายให้บุคคลหรือบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศศรีลังกาที่จะทำหน้าที่ในนามของบริษัท

4. ขั้นตอนการขอใบอนุญาตสิ่งแวดล้อม Environmental Protection License (EPL)²

- (1) ให้ผู้ดำเนินกิจการยื่นเอกสาร เพื่อขอใบรับรอง EPL หรือต่ออายุ EPL ไปยัง Environmental Management Department
- (2) ชำระค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบ เพื่อออกใบรับรอง
- (3) เจ้าหน้าที่ของ BOI และ CEA ร่วมกันตรวจสอบตามหลักเกณฑ์
- (4) กรณีที่ผลการตรวจสอบเป็นผ่านการตรวจสอบแล้ว กิจการจะได้รับ CEA Concurrence และให้ชำระค่าธรรมเนียม จากนั้นจึงจะได้รับใบรับรอง EPL แต่ในกรณีที่ไม่ว่านบริษัทจะต้องดำเนินการปรับปรุงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและกฎเกณฑ์ดังกล่าวให้เรียบร้อยแล้ว

2.3 กฎระเบียบแรงงาน

ระยะเวลาการทำงาน

ตาม Wages Board Ordinance กำหนดแรงงานทำงานไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขณะที่ Factories Ordinance Section 67 ได้กำหนดให้แรงงานสามารถตามเวลาทำงานปกติไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อวัน หรือ ไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยกำหนดให้แรงงานที่สามารถทำงานได้ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 14 ปี โดยแรงงานที่อายุระหว่าง 14 - 16 ปี สามารถทำงานได้ในช่วง 6.00 น แต่ไม่เกิน 18.00 น.

² investsrilanka.com เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2559

ค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลา (Overtime Compensation)

ในส่วน of ค่าตอบแทนค่าล่วงเวลานั้น สำหรับการงานล่วงเวลาในวันปกติ นายจ้างต้องจ่ายค่าล่วงเวลา อัตรา 1.5 เท่าของค่าจ้างปกติ (ร้อยละ 150 ของอัตราค่าจ้างปกติ) แต่ในกรณีของการงานล่วงเวลาในช่วงวันหยุด หากแรงงานจำเป็นต้องทำงานล่วงเวลาในวันหยุดราชการและวันนักขัตฤกษ์ นายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนค่าล่วงเวลา อัตรา 2 เท่าของค่าจ้างปกติ (ร้อยละ 200 ของอัตราค่าจ้างปกติ)

สิทธิการลาคลอดบุตรของแรงงาน (Maternity Leave)

ลูกจ้างสตรีมีสิทธิลาคลอดได้ 12 สัปดาห์ หรือ 84 วัน โดยลูกจ้างยังคงได้รับค่าจ้างจากนายจ้าง

2.4 ระบบภาษี

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประเทศศรีลังกา กำหนดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราภาษีแบบก้าวหน้า โดยกำหนดอัตราเงินได้ ดังนี้

- รายได้ไม่เกิน 500,000 Rs. ไม่เสียภาษี
- รายได้ตั้งแต่ 500,001 – 1,000,000 Rs. อัตราภาษี 4%
- รายได้ตั้งแต่ 1,000,001 – 1,500,000 Rs. อัตราภาษี 8%
- รายได้ตั้งแต่ 1,500,001 – 2,000,000 Rs. อัตราภาษี 12%
- รายได้ตั้งแต่ 2,000,001 – 2,500,000 Rs. อัตราภาษี 16%
- รายได้ตั้งแต่ 2,500,001 – 3,500,000 Rs. อัตราภาษี 20%
- รายได้มากกว่า 3,500,001 Rs. ขึ้นไป อัตราภาษี 24%

ส่วนภาษีเงินได้จาก Professionals (providing professional services) เป็นดังนี้

- รายได้ Professionals ไม่เกิน 25 Mn Rs. อัตราภาษี 12%
- รายได้ Professionals มากกว่า 25 แต่ไม่เกิน 35 Mn Rs. อัตราภาษี 14%
- รายได้ Professionals มากกว่า 35 Mn Rs. อัตราภาษี 16%

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ไม่ใช่สุราและยาสูบ	ร้อยละ 28
ภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่เกี่ยวกับสุราและยาสูบ	ร้อยละ 40
รายได้จากเงินปันผล	ร้อยละ 10

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

รายได้จากดอกเบี้ย	ร้อยละ 10
รายได้จาก Treasury Bill Treasury Bond	ร้อยละ 10
รายได้จากลอตเตอรี่ ที่เกินกว่า 500,000 Rs.	ร้อยละ 10

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) มี 4 อัตรา คือ

- อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มโดยทั่วไป อัตราภาษี ร้อยละ 11
- บริการทางการเงิน VAT on Financial Services อัตราภาษี ร้อยละ 11
- คำสั่งและคำปลีก ที่มีมูลค่าไม่เกิน Rs. 100 Mn ภายในไตรมาส อัตราภาษี ร้อยละ 11

2.5 สิทธิประโยชน์การลงทุน

ศรีลังกามีหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนเช่นเดียวกับไทย คือ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของศรีลังกา (Board of Investment: BoI) สามารถใช้ระเบียบ BOI ศรีลังกา ข้อที่ 4 ปี 1978 ในการอำนวยความสะดวกและอนุมัติการมอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุน

สิทธิการถือครองหุ้นของกิจการโดยชาวต่างชาติ

รายละเอียดในตารางที่ 2.2 แสดงให้เห็นว่านักลงทุนต่างชาติสามารถถือครองหุ้นของบริษัทในศรีลังกาได้อย่างเบ็ดเสร็จเกือบทุกสาขาอุตสาหกรรม เว้นเพียงแต่อุตสาหกรรมบางประเภทที่รัฐบาลศรีลังกาสงวนไว้แก่ชาวศรีลังกา

ตารางที่ 2.2: ตารางแสดงสิทธิการถือครองหุ้นในกิจการประเภทต่างๆ ของศรีลังกา

ประเภทธุรกิจที่ศรีลังกา ไม่อนุญาตให้มีการถือ ครองโดยชาวต่างชาติ เลย	ประเภทธุรกิจที่ได้รับอนุญาตต่างชาติถือครองหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 40 หรือมากกว่าขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	ประเภทธุรกิจที่ต้อง ได้รับการอนุญาตจาก รัฐบาลของศรีลังกา หรือจากกฎหมาย และ/หรือผู้มีอำนาจ เฉพาะ
<ul style="list-style-type: none"> ○ ธุรกิจปล่อยเงินกู้ ○ ธุรกิจรับจำนำ ○ ธุรกิจค้าปลีกที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้าน USD ○ ธุรกิจประมงชายฝั่ง ○ ธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการให้บริการด้านความปลอดภัย รวมไปถึงการจัดการและให้คำปรึกษาด้านความปลอดภัยแก่บุคคลหรือองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> ○ การผลิตสินค้าที่ศรีลังกาส่งออกซึ่งถูกกำหนดโดยโควตา ○ การเพาะปลูกและกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ขั้นต้นในสินค้าประเภท ชา ยาง มะพร้าว โกโก้ ข้าว น้ำตาล และเครื่องเทศ ○ การทำเหมืองและกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ขั้นต้นของทรัพยากรไม่หมุนเวียน ○ อุตสาหกรรมป่าไม้ที่ใช้ไม้ท้องถิ่น ○ การประมง (การประมงน้ำลึก) ○ การสื่อสารมวลชน ○ การศึกษา ○ การขนส่งสินค้า ○ ผู้นำท่องเที่ยว ○ ตัวแทนจัดส่งสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> ○ การขนส่งทางอากาศ ○ การเดินเรือชายฝั่ง ○ อุตสาหกรรมทางทหาร ○ ธุรกิจอัญมณีขนาดใหญ่ ○ ลีอิตเตอรี

ที่มา: BOI Sri Lanka (2013)

สิทธิประโยชน์ทางภาษี (Incentives Tax)

จากการประกาศนโยบายการคลังเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2015 ศรีลังกาได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางภาษีครั้งใหญ่ อาทิ ค่าธรรมเนียมบริการทางเศรษฐกิจ (Economic Services Charge: ESC)³ ภาษีการสร้างชาติ (National Building Tax: NBT) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT)⁴ และอากรขาเข้า เป็นต้น ทั้งนี้ BOI กำลังจะประกาศใช้นโยบายสิ่งจูงใจการลงทุนฉบับใหม่ในช่วงเดือนมิถุนายน 2559 โดยกำหนดให้ใช้นโยบายสิ่งจูงใจนักลงทุนฉบับเดิม รายละเอียดดังตารางที่ 2.3 ไปก่อน ซึ่งนโยบายฉบับใหม่นี้จะมุ่งเน้นการสนับสนุนโครงการลงทุนขนาดใหญ่ กระตุ้นการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ การสร้างผู้ประกอบการท้องถิ่น และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ⁵

ตารางที่ 2.3: รายละเอียดของสิทธิประโยชน์ทางภาษี

ประเภทกิจการ	เกณฑ์การคัดเลือก			สิ่งจูงใจการลงทุน		
	มูลค่าการลงทุนขั้นต่ำ (USD)	สัดส่วนการส่งออกขั้นต่ำ (ร้อยละ)	งวดเว้นภาษีเดิม จำนวน	อัตราภาษีหลังจากการงดเว้น ร้อยละ 10 ร้อยละ 15 ร้อยละ 20		
1. อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกที่ไม่ใช้วัตถุดิบท้องถิ่น	250,000	80	3 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี
	500,000	80	5 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี
	1,000,000	80	7 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี
2. การส่งออกภาคบริการ	500,000	ผลตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศ ร้อยละ 70	5 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี
3. การผลิตเครื่องมือ ชิ้นส่วนอุปกรณ์ และเครื่องจักรอุตสาหกรรม	150,000	ไม่มี	5 ปี	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
4. โครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็ก :	500,000	ไม่มี	5 ปี	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
	500,000	ไม่มี	5 ปี	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
	500,000	ไม่มี	5 ปี	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
	5,000,000	ไม่มี	5 ปี	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
	ก) การผลิตพลังงานไฟฟ้า, การท่องเที่ยว และ/หรือ การสันถนาการ, โกดัง และ/หรือห้องแช่แข็ง, คลังสินค้าที่รวมไปถึง การบริหารจัดการโลจิสติกส์ และห่วงโซ่การผลิต, การก่อสร้างห้างสรรพสินค้า, การจัดเก็บ และ/หรือ การกำจัดขยะ, การก่อสร้างและบริหาร โรงพยาบาล, การส่งน้ำ และ					

³ ภาษีเงินได้ และ ESC อัตราใหม่ เริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2016

⁴ NBT และ VAT อัตราใหม่ เริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2016

⁵ <http://taxinsights.ey.com/archive/archive-news/sri-lanka-announces-2016-tax-proposals.aspx>

ประเภทกิจการ	เกณฑ์การคัดเลือก			สิ่งจูงใจการลงทุน		
	มูลค่าการลงทุน ขั้นต่ำ (USD)	สัดส่วนการ ส่งออกขั้นต่ำ (ร้อยละ)	งวดเงิน ภาษีเต็ม จำนวน	อัตราภาษีหลังจากการงดเว้น		
				ร้อยละ 10	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20
<p>โครงสร้างพื้นฐานสำหรับ อุตสาหกรรมภาพยนตร์</p> <p>ข) การก่อสร้างที่อยู่อาศัย (การ ก่อสร้าง 4 โครงการต้องมี จำนวนที่อยู่อาศัยไม่ต่ำกว่า 25 หลังคาเรือน)</p> <p>ค) โครงการพิเศษที่ได้รับอนุมัติ จากคณะรัฐมนตรีหรือ คณะกรรมการที่อำนวยความสะดวก ความสะดวกการลงทุนเฉพาะ</p> <p>ง) โครงสร้างพื้นฐาน หรือการ ก่อสร้างที่ได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการ</p>						
5. เทคโนโลยีสารสนเทศ และ/หรือ การบริการที่เกี่ยวข้อง (มีช่างเทคนิคที่ได้รับการรับรองไม่ ต่ำกว่า 15 คน)	150,000	ไม่มี	ตารางที่ 3	2 ปี	หลังจากนั้น ถ้าหากมี ผลตอบแทน เป็นเงินตรา ต่างประเทศ ร้อยละ 70	ถ้าไม่
6. กิจการรับจ้างบริหารธุรกิจ (BPO)	150,000	ผลตอบแทน เป็นเงินตรา ต่างประเทศ ร้อยละ 70	ตารางที่ 4	2 ปี	ใช่	ไม่มี
7. สถาบันฝึกอบรม (เริ่มต้นกิจการ)	100,000	ไม่มี	ตารางที่ 5	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
8. สถาบันฝึกอบรม (ขยายกิจการ)	100,000	ไม่มี	ตารางที่ 6	2 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น
9. จัดตั้งสำนักงานใหญ่ระดับภูมิภาค	250,000	ผลตอบแทน เป็นเงินตรา ต่างประเทศ ร้อยละ 70	3 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี
10. อุตสาหกรรม หรือธุรกิจอื่นๆ ที่มี การใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย หรือเป็น ผู้ริเริ่มสร้าง ที่ได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการ	5,000,000	ไม่มี	5 ปี	2 ปี	ถ้ามีการ ส่งออก มากกว่าร้อย ละ 80 ของ การผลิต หรือ ผลตอบแทน เป็นเงินตรา ต่างประเทศ ร้อยละ 70	ถ้า ไม่

ประเภทกิจการ	เกณฑ์การคัดเลือก			สิ่งจูงใจการลงทุน		
	มูลค่าการลงทุน ขั้นต่ำ (USD)	สัดส่วนการ ส่งออกขั้นต่ำ (ร้อยละ)	งวดเงิน ภาษีเต็ม จำนวน	อัตราภาษีหลังจากการงัดเงิน		
				ร้อยละ 10	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20
11. การวิจัยและพัฒนา	100,000	ไม่มี	5 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น	ไม่มี
12. เกษตรกรรม และ/หรือการแปรรูป สินค้าเกษตร (เริ่มต้นกิจการ)	150,000	ไม่มี	5 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น ถ้ามีการ ส่งออก มากกว่าร้อยละ 70	หลังจากนั้น ถ้าไม่มีการ ส่งออก
13. กิจการที่มีอยู่เดิม ซึ่งยอมรับ ความก้าวหน้า หรือบริษัทใหม่ที่ ได้รับการรับรอง HACCP หรือการ รับรองกระบวนการผลิตอาหาร และเครื่องมือที่เป็นที่ยอมรับใน ระดับสากลในการจัดตั้งโรงงาน ผู้ประกอบการรายใหม่ที่ยึดมั่นใน กระบวนการผลิตตามการรับรอง HACCP หรือการรับรอง กระบวนการผลิตอาหารและ เครื่องมือที่เป็นที่ยอมรับในระดับ สากล	150,000	ไม่มี	5 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น ถ้ามีการ ส่งออก มากกว่าร้อยละ 80	ไม่มี
14. แหล่งการค้าเพื่อการส่งออก	รายได้ต่อปี (USD)					
การส่งออกทั้งหมดของสินค้าที่ผ่าน กระบวนการผลิตจากท้องถิ่น และ การส่งสินค้ากลับ (re-export) ทั้งหมดของสินค้านำเข้า หรือภายใต้ ทั้งสองกิจกรรม	5-10 ล้าน	ไม่มี	คิดภาษี ร้อยละ 10 เป็น ระยะ เวลา 5 ปี		หลังจากนั้น	ไม่มี
ที่ตั้งควรอยู่ใน EPZ หรือคลังสินค้า นอก EPZ ที่ได้รับการอนุมัติจาก ศุลกากร	10-25 ล้าน		คิดภาษี ร้อยละ 5 เป็นระยะ เวลา 5 ปี			
	มากกว่า 25 ล้าน		5 ปี			
15. โครงการขนาดใหญ่	12,500,000		5 ปี			
บริษัทใหม่ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถึง	25,000,000		6 ปี			
เกณฑ์ที่กำหนด ในกิจการประเภท ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์จากปิโตร เคมี, การผลิตพลังงานไฟฟ้า, การส่ง และกระจายกำลังไฟฟ้า, การพัฒนา ทางหลวง, ท่าเรือน้ำลึก, ท่าอากาศยาน	50,000,000		8 ปี			
				ไม่มี	หลังจากนั้น	ไม่มี

ประเภทกิจการ	เกณฑ์การคัดเลือก			สิ่งจูงใจการลงทุน		
	มูลค่าการลงทุน ขั้นต่ำ (USD)	สัดส่วนการ ส่งออกขั้นต่ำ (ร้อยละ)	งวดเงิน ภาษีเต็ม จำนวน	อัตราภาษีหลังจากการงดเว้น		
				ร้อยละ 10	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20
ยาน, การขนส่งทางราง, การบริการ น้ำ, การขนส่งสาธารณะ, เกษตรกรรม และการบริการแปรรูป สินค้าเกษตรอื่นๆ (นอกเหนือจาก การผลิตชาดำ) หรือการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการอนุมัติ จากคณะกรรมการ						
16. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่:	12,500,000		6 ปี			
	25,000,000		8 ปี			
	50,000,000		10 ปี			
	75,000,000		12 ปี			
	100,000,000		15 ปี			
การผลิตพลังงานไฟฟ้า, การส่งและ กระจายกำลังไฟฟ้า, การพัฒนาทาง หลวง, ทำเรื่อน้ำลึก, การขนส่งทาง ราง, การบริการน้ำ, การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ที่ ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ โครงการลงทุนการผลิตหรือบริการ ขนาดใหญ่ที่ได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการ (บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมตาม มาตราที่ 17 ของกฎหมายส่งเสริม การลงทุนอยู่เดิม หากลงทุนเพิ่มเติม ตามปริมาณที่กำหนด จะได้รับสิทธิ ประโยชน์เพิ่มเติมดังปรากฏ โดยไม่ นับรวมสิทธิประโยชน์เดิมที่ได้รับอยู่ แล้ว)		ไม่มี		ไม่มี	หลังจากนั้น	ไม่มี
17. การจัดตั้ง การพัฒนา และการ บริหารจัดการนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ	500,000	ไม่มี	3 ปี			
	1,000,000	ไม่มี	5 ปี			
	5,000,000	ไม่มี	6 ปี	ไม่มี	หลังจากนั้น	ไม่มี
	10,000,000	ไม่มี	7 ปี			
	15,000,000	ไม่มี	8 ปี			
	20,000,000	ไม่มี	9 ปี			
18. การผลิตสิ่งทอ/ผ้าฝ้าย, การพิมพ์, การย้อม, การล้าง และ อุตสาหกรรมประมงเพื่อการ ส่งออก	500,000	80	5 ปี			
	1,000,000	80	8 ปี			
	5,000,000	80	10 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี
	7,500,000	80	12 ปี			
	10,000,000	80	15 ปี			
19. แหล่งการค้าเพื่อการส่งออก สำหรับกิจการในชุมชน	150,000	100	5 ปี	2 ปี	หลังจากนั้น	ไม่มี

ประเภทกิจการ	เกณฑ์การคัดเลือก			สิ่งจูงใจการลงทุน		
	มูลค่าการลงทุน ขั้นต่ำ (USD)	สัดส่วนการ ส่งออกขั้นต่ำ (ร้อยละ)	งวดเงิน ภาษีเต็ม จำนวน	อัตราภาษีหลังจากการงวดเงิน ร้อยละ 10	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20
<ul style="list-style-type: none"> • สินค้าเกษตร • สินค้าหัตถกรรม • ผ้าทอท้องถิ่น • สินค้าท้องถิ่นอื่นๆ ที่มี ฐานการผลิตนอกเขต Colombo และเขต Gampaha 						
<p>20. การขยายธุรกิจของกิจการโรงแรม ระดับ 3 ดาว ที่ไม่เคยได้รับการ ส่งเสริม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นนักลงทุน ต่างชาติ • ผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นนักลงทุน ท้องถิ่น 	5,000,000	ไม่มี	-	ไม่มี	ไม่มี	-
	1,000,000	ไม่มี	-	ไม่มี	ไม่มี	-

ที่มา: *The Investor*, volume 1 December 2015 p25-27, BOI Sri Lanka (2015)

ตารางที่ 2.4: สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการ IT และการบริการ IT ที่เกี่ยวข้อง

การจ้างงาน (คน)	การงดเว้นภาษี (ปี)
ตั้งแต่ 1 ถึง 250	5
251-400	6
401-600	7
601-800	8
801-1,000	10
1,001-2,000 หรือมากกว่า	12

ที่มา: *The Investor*, volume 1 December 2015 27, BOI Sri Lanka (2015)

ตารางที่ 2.5: สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการรับจ้างบริหารธุรกิจ (BPO)

การจ้างงาน (คน)	การงดเว้นภาษี (ปี)
ตั้งแต่ 1 ถึง 100	5
101-250	6
251-500	7
501-1,000	8
1,001-1,500	10
1,501-2,000 หรือมากกว่า	12

ที่มา: *The Investor*, volume 1 December 2015 27, BOI Sri Lanka (2015)

ตารางที่ 2.6: สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการสถาบันฝึกอบรม (เริ่มต้นกิจการใหม่)

จำนวนนักเรียนที่เข้ารับ การฝึกอบรมต่อปี	จำนวนสาขาที่อยู่นอกเขต Colombo และ Gampaha	การงดเว้นภาษี (ปี)
250	-	5
500	1	6
750	2	7
1,000	3	8
1,250	4	9
1,500	5	10
1,750	6	11
2,000	7	12

ที่มา: *The Investor*, volume 1 December 2015 27, BOI Sri Lanka (2015)

ตารางที่ 2.7: สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการสถาบันฝึกอบรม (การขยายกิจการ)

จำนวนนักเรียนที่เข้ารับ การฝึกอบรมต่อปี	จำนวนสาขาที่อยู่นอกเขต Colombo และ Gampaha	การงดเว้นภาษี (ปี)
500	1	6
750	2	7
1,000	3	8
1,250	4	9
1,500	5	10
1,750	6	11
2,000	7	12

ที่มา: *The Investor*, volume 1 December 2015 27, BOI Sri Lanka (2015)

ทั้งนี้ นักลงทุนรายใหญ่จะต้องลงทุนสินทรัพย์ถาวรก่อนวันที่ 1 เมษายน 2016 และเริ่มดำเนินธุรกิจก่อนวันที่ 1 เมษายน 2017

นอกจากการจำแนกตามขนาด และประเภทกิจการเป้าหมายแล้ว BOI ศรีลังกา ยังได้ให้สิทธิประโยชน์สำหรับธุรกิจที่มีกิจกรรมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกเชิงบวกต่อสังคมอื่นๆ ได้แก่

- การงดเว้นภาษี 5 ปี สำหรับธุรกิจที่มีการลงทุนศึกษาและวิจัยด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยีด้วยตนเอง โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภาพหรือเพิ่มคุณภาพของสินค้า ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2014 กำหนดการลงทุนขั้นต่ำ 2 ล้านดอลลาร์ศรีลังกา
- การงดเว้นภาษีกรณีพิเศษนอกเหนือจากโครงสร้างภาษีปกติ โดยได้รับการอนุมัติจาก BOI ศรีลังกา ว่าเป็นโครงการลงทุนที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนา ฉบับที่ 14 ของปี 2008 (the Strategic Development Projects Act No 14 of 2008) โดยเจาะจงกลุ่มสินค้าส่งออกที่ไม่ใช่สินค้าดั้งเดิม การส่งออกบริการ โครงการขนาดใหญ่ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่า 500 ล้านดอลลาร์ศรีลังกา

บริษัทเหล่านี้จะได้รับการคิดอัตราภาษีร้อยละ 12 การงดเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ และ วัสดุดิบ และสิทธิประโยชน์อื่นๆ

- กำไรและรายได้จากธุรกิจประมง การเพาะปลูก และการแปรรูปขั้นต้นของเมล็ดพันธ์ุการเกษตรหรือ วัสดุสำหรับเพาะปลูกจะได้รับการงดเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 5 ปี และหลังจากหมด ระยะเวลางดเว้นแล้ว นักลงทุนยังได้รับการจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10
- การงดเว้นภาษี 10 ปี ให้กับกำไรและรายได้ที่มาจาก **การเพาะปลูกพืชพลังงานหมุนเวียน** ในพื้นที่ เพาะปลูก
- ภาคเอกชนที่ลงทุนเพื่อการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า ประเภทปุ๋ย และยาฆ่าแมลงชีวภาพ จะได้รับการ งดเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับการลดหย่อนภาระผูกพันทางภาษีเงินได้ร้อยละ 50 กำลังอยู่ในขั้นตอนพิจารณา ดังนี้

ตารางที่ 2.8: ตารางแสดงกิจกรรมและระยะเวลา ที่จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 50

สิทธิประโยชน์ทางภาษี	ระยะเวลา (ปี)
รายได้จากการพัฒนาเมล็ดพันธุ์และวัสดุเพื่อการเพาะปลูก	5
รายได้จากการเพาะปลูกแบบหยดน้ำ เทคโนโลยีเรือนกระจก และการใช้เมล็ด พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง (อยู่ในระหว่างการปรับนิยาม)	5
รายได้จากการผลิตกระเบื้องดินแดงท้องถิ่น (อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์)	3
รายได้จากการขยายและปรับปรุงโรงงานที่มีอยู่เดิมให้มีความทันสมัย สามารถ เพิ่มอัตราการจ้างงานได้ภายใน 1 ปี (เริ่มตั้งแต่ 1 เมษายน 2016)	3
รายได้จากการจัดตั้งบริษัทใหม่ในพื้นที่เพื่อพัฒนา ด้วยทุนขั้นต่ำ ดังนี้	
▪ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเกิดการจ้างแรงงานใหม่ 500 คน	5
▪ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเกิดการจ้างแรงงานใหม่ 800 คน	8
▪ หรือการลงทุนสร้างสวนสนุก	10

ที่มา: EY Tax Insight (2016)

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

พื้นที่การลงทุนในศรีลังกาสามารถกระทำได้ตามวัตถุประสงค์และความจำเป็นของธุรกิจ ดังนี้ ลงทุน ในพื้นที่การผลิตพิเศษเพื่อการส่งออก (EPZ) และอุทยานอุตสาหกรรม (IP) สำหรับอุตสาหกรรมที่ต้องการ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยวิธีการเช่าระยะยาว หรือลงทุนนอกพื้นที่ที่ได้กล่าวข้างต้น สำหรับธุรกิจที่ไม่จำเป็นต้องใช้สิ่งอำนวยความสะดวก (ทั่วไปแล้วสามารถเช่าได้ทั้งพื้นที่ส่วนบุคคล และพื้นที่ ของรัฐ) นอกจากนั้นยังมีพื้นที่บางส่วนที่ได้ลงทะเบียนไว้กับธนาคารที่ดินของ BOI (BOI land bank) ซึ่งผู้ที่จะ เข้าไปใช้ประโยชน์ต้องลงทะเบียนก่อน

2.6 กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ

มาตรการนำเข้าสินค้า

พิธีการศุลกากรขาเข้า

การนำเข้าสินค้ามาในศรีลังกา ต้องผ่านการขึ้นทะเบียนกับศุลกากรและกรมสรรพากรของศรีลังกา (Inland Revenue Department) เพื่อรับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีและยื่นใบศุลกากร (Customs declaration form) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารการขนส่ง ใบรับรองแหล่งกำเนิด ใบรับรองการจดทะเบียน โดยพิธีการดังกล่าวสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มผ่านทาง <http://www.customs.gov.lk/vatreg.html> ศุลกากรศรีลังกาใช้ระบบเก็บข้อมูลอัตโนมัติไว้สำหรับส่วนกลาง เพื่อให้สะดวกต่อการดำเนินการควบคุม ขั้นตอนศุลกากร และการประมวลผลข้อมูล ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรแผนกตรวจสินค้านำเข้า ("D" branch) จะเป็นผู้แบ่งประเภทสินค้า ประเมินราคา การชำระเงินต่างๆ สามารถทำได้โดย (1) การส่งมอบเอกสารแลกเปลี่ยนกับการชำระเงิน (Documents Against Payment or D/P) (2) การส่งมอบเอกสารแลกเปลี่ยนกับการรับรองตัว (Documents Against Acceptance or D/A) (3) การชำระเงินโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต (Documentary Letter of Credit) มีกำหนดเวลา 365 วัน และ (4) ชำระล่วงหน้า (Advance payment) (การชำระแบบดังกล่าวมูลค่าสินค้าต้องไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ทั้งนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการด้านเอกสาร และผ่านแดน อยู่ที่ประมาณ 5 วัน 10 ชั่วโมง โดยมีค่าใช้จ่ายทางเอกสาร 283 ดอลลาร์สหรัฐฯ และค่าผ่านแดน 300 ดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 2.9: เปรียบเทียบความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศศรีลังกา อินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ มัลดีฟส์ และไทย

อันดับ	LK	IN	PK	BD	MV	TH
ความสะดวกในการทำธุรกิจ	107	130	138	174	128	49
เริ่มธุรกิจ	98	155	122	117	48	96
การขอใบอนุญาตก่อสร้าง	77	183	61	118	41	39
การติดตั้งระบบไฟฟ้า	81	70	157	189	141	11
ความสะดวกในการขึ้นทะเบียนสิ่งปลูกสร้าง	153	138	137	185	171	57
การรับรองทางการเงิน	97	42	133	133	126	97
การปกป้องนักลงทุนขนาดเล็ก	49	8	25	88	134	36
การจ่ายภาษี	158	157	171	86	128	70
การค้าข้ามพรมแดน	90	133	169	172	137	56
การบังคับใช้กฎหมาย	161	178	151	188	95	57
การแก้ปัญหาการล้มละลาย	78	136	94	155	135	49

ที่มา: World Bank Group (2016) <http://www.doingbusiness.org/>

จากอันดับความสะดวกในการทำธุรกิจประเมินโดยธนาคารโลก ในปี 2016 พบว่าขั้นตอนการค้าข้ามพรมแดนขาเข้า ไทยมีความสะดวกมากกว่าศรีลังกา ซึ่งอยู่อันดับที่ 90 ดีกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้ ทั้งนี้ การนำเข้าสินค้ามายังศรีลังกาใช้เวลาเฉลี่ยรวมเกือบ 6 วัน ค่าใช้จ่ายรวม 583 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยใช้เวลาดำเนินการด้านเอกสาร 2 วัน 10 ชั่วโมง ค่าใช้จ่ายประมาณ 283 ดอลลาร์สหรัฐฯ และใช้เวลาในพิธีการศุลกากรและตรวจสินค้าประมาณ 3 วัน มีค่าใช้จ่าย 300 ดอลลาร์สหรัฐฯ

กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

ศรีลังกาให้สิทธิพิเศษจากกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าในกลุ่มประเทศที่ได้ทำข้อตกลงทางการค้า ทั้งแบบทวิภาคี ได้แก่ อินเดีย และ ปากีสถาน และบางภูมิภาค เช่น เอเชียใต้

มาตรการทางด้านภาษี⁶

ศรีลังกาใช้มาตรการทางภาษี (Tariff) เป็นเครื่องมือหลักในการควบคุมการนำเข้าสินค้า โดยแบ่งหมวดสินค้าตามพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนาไรซ์ (Harmonized System: HS) พิกัด 8 หลัก มีสินค้านำเข้าทั้งหมด 6,886 รายการ มีการเก็บภาษีมีอัตราตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึง 250 โดยสินค้าที่มีภาษีนำเข้าที่สูงที่สุด ได้แก่ ชิก้าและบุหรี่ยี่ ซึ่งอาจสูงถึงร้อยละ 100 และ 250 ตามลำดับ ทั้งนี้ ศรีลังกาถือตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ (Most Favored Nation Treatment: MFN) ตามข้อตกลงองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) โดยมีอัตราเก็บภาษี MFN เฉลี่ย (Simple Average MFN-applied) จากประเทศดังกล่าวที่ร้อยละ 9.5

สินค้านำเข้าส่วนใหญ่จัดเก็บตามมูลค่าของสินค้านำเข้า (Ad Valorem tariff) แบ่งอัตราการเก็บภาษีเป็น 4 ช่วงอัตรา คือ ที่ร้อยละ 0, 7.5, 15 และ 25 ข้อมูลจากองค์การการค้าโลกระบุว่าในปี 2010 มีการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าสินค้านำเข้าถึงร้อยละ 96 ส่วนใหญ่จะใช้กับสินค้าเกษตร เช่น ข้าว พริก หัวหอม และมันฝรั่ง ทั้งนี้ มีบางสินค้าที่เป็นข้อยกเว้น ไม่ได้จัดเก็บในช่วงอัตราดังกล่าว แต่เก็บภาษีแบบอัตราภาษีตามสภาพ (Specific Duty) และแบบอื่นๆ (Alternative duty) เช่น รองเท้า สกรู เครื่องอบ กระจับปี่ ไม้ เข็มขัด โต๊ะ เครื่องครัว ถ่าน และน้ำหอม

ภาษี MFN เฉลี่ย ของสินค้าเกษตร (HS 01-24, สินค้า 1,053 รายการ) และสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตร (HS 25-97, สินค้า 5,833 รายการ) อยู่ที่ร้อยละ 23.3 และ 7.3 ตามลำดับ (อัตราเฉลี่ยสูงสุดที่สามารถจัดเก็บได้ตามข้อกำหนดของ WTO อยู่ที่ร้อยละ 50.4 และ 20.2) ทั้งนี้ ศรีลังกา กำหนดภาษีนำเข้าสินค้าการเกษตรในอัตราที่สูงกว่าสินค้าอุตสาหกรรม เพื่อกีดกันสินค้าประเทศอื่นและปกป้องสินค้าเกษตรในประเทศ เช่น ผักผลไม้ ธัญพืช สัตว์มีชีวิต กาแฟ และชา อย่างไรก็ตาม แม้บุหรี่ยี่จะถูกจัดเป็นสินค้าเกษตรแต่มีอัตราภาษี MFN เฉลี่ยสูงสุดถึงร้อยละ 152.9 รองลงมาเป็นเครื่องตี และผักผลไม้

⁶ <http://www.customs.gov.lk/tariff/TARIFF%202013.pdf> และ

https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/MultiDDFDocuments/92758/QWT/TPR/S237R1-01.pdf;QWT/TPR/S237R1-02.pdf;QWT/TPR/S237R1-03.pdf;QWT/TPR/S237R1-04.pdf;QWT/TPR/S237R1-05.pdf;QWT/TPR/S237R1-06.pdf/

ศรีลังกาได้ยกเว้นภาษีสำหรับวัตถุดิบขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเครื่องจักรกลและสินค้าอิเล็กทรอนิกส์บางประเภท เพื่อตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการผลิตของประเทศ

แม้ศรีลังกาจะไม่ใช้อัตรานำเข้าผันแปร (Variable import levies) และอัตราภาษีนำเข้าตามฤดูกาล (Seasonal tariff) แต่ภาษีสินค้าเกษตรและอัตราค่าระวางสำหรับสินค้าเฉพาะอย่าง (Specific Commodity Rate) จะมีการปรับเปลี่ยนตามอุปทานภายในประเทศ

ส่วนค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่เก็บในการนำเข้าสินค้า ได้แก่

- (1) ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) จัดเก็บในสินค้าประเภท บุหรี่ น้ำมัน เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยานพาหนะ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บางอย่าง เป็นต้น โดยรถยนต์มีการเก็บภาษีดังกล่าวในอัตราที่สูงสุด ภาษี Cess⁷ ร้อยละ 1 ถึง 15 เก็บโดย Export Development Board levy⁸
- (2) ภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้าส่งออกสินค้า ร้อยละ 15 (Value-added Tax: VAT)
- (3) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility levy)
- (4) ค่าธรรมเนียมท่าเรือและสนามบิน (Ports and Airports Development Levy: PAL)⁹ ซึ่งกำลังจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 7.5 ทั้งนี้ ภาษีดังกล่าว ได้รับยกเว้นในกรณีการนำเข้าเครื่องจักร
- (5) ภาษีการสร้างชาติ (National Building Tax: NBT)¹⁰ ร้อยละ 2
- (6) และค่าภาระยกขนสินค้า (Ports handling charge)

มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Trade Barriers)

ศรีลังกาไม่มีระบบการจำกัดปริมาณหรือมูลค่าการนำเข้าสินค้า (Tariff quotas) แต่มีข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าด้วยสาเหตุ เพื่อป้องกันความปลอดภัย ดูแลสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และศีลธรรม

สินค้าที่ต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้า (Import Licence) ได้แก่ สินค้าประเภทยา ยานพาหนะและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์โทรคมนาคมและอิเล็กทรอนิกส์ และสินค้าอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ไข่ อาวุธและกระสุน ไม้ เหยี่ยว อุปกรณ์กีฬา เฟอร์นิเจอร์มือสอง ตะกอนน้ำมัน เศษโลหะและบรรจุภัณฑ์พลาสติก ทั้งนี้ ผู้นำเข้าสินค้าแต่ละประเภทจะต้องติดต่อหน่วยงานในศรีลังกาดังตารางที่ 2.10 เพื่อรับหนังสือรับรองจากหน่วยงานนั้นๆ ไปใช้ในการยื่นขอนำเข้าสินค้าเข้าประเทศ

⁷ Cess ในศรีลังกาหมายถึงเงินภาษีที่เรียกเก็บในสินค้าบางประเภท มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บเงินดังกล่าวเป็นเงินกองทุนไว้ใช้ในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้นๆ กรณีของขงมีการเก็บจาก (1) โรงงานที่ซื้อจากตัวแทนจำหน่ายภายในประเทศ 4 รูปี (2) ผู้ส่งออกขงเก็บ 15 รูปี/กิโลกรัม และ (3) ผู้นำเข้าวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ขงร้อยละ 5 ตามมูลค่าการนำเข้า

⁸ รายละเอียดการเก็บเงินอุดหนุนในสินค้านำเข้า http://www.srilankabusiness.com/pdf/cesses_new.pdf

⁹ PAL จัดเก็บในสินค้าที่มีต้นกำเนิดจากต่างประเทศ เก็บคล้ายกับอากรขาเข้า

¹⁰ NBT เป็นภาษีที่เก็บเพื่อใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

ตารางที่ 2.10: สินค้าที่ต้องมีใบอนุญาตนำเข้า และ หน่วยงาน/กระทรวงที่ดูแลรับผิดชอบ

ประเภทสินค้า	หน่วยงาน/กระทรวง
ยานิตต่างๆ เช่น ยาตะวันตก ยาที่ใช้ในสัตว์ และยาที่ใช้ในศัลยกรรม	Cosmetics Devices and Drugs Authority Department of Animal Production and Health Sri Lanka Homeopathic Council Department of Ayurveda Cosmetic Devices and Drugs Authority และ Department of Animal Production and Health
เคมีภัณฑ์	Precursor Control Authority
อุปกรณ์โทรคมนาคมและอิเล็กทรอนิกส์	Telecommunication Regulatory Authority /Central Environment Authority/ Ozone Unit of Ministry of Environment/ Ministry of Defence & Urban Development
สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	Department of Animal Production and Health
ตาข่ายจับปลาทำจาก Monofilament (Monofilament Fishing Nets)	Ministry of Fisheries and Aquatic Resources
ชา	Tea Board
อาวุธและกระสุน	Ministry of Defense
ไม้	Department of Forest Conservation
เหรียญ	Central bank of Sri Lanka
อุปกรณ์กีฬา	Ministry of Sports
ตะกอนน้ำมัน	Marine Environment Protection Authority และ Sri Lanka Ports Authority
เศษโลหะ	Central Environmental Authority
บรรจุภัณฑ์พลาสติก	Central Environmental Authority

ที่มา: http://www.imexport.gov.lk/web/images/PDF_upload/Guidelines/drugs.pdf
http://www.imexport.gov.lk/web/images/PDF_upload/Guidelines/telecom.pdf
http://www.imexport.gov.lk/web/images/PDF_upload/Guidelines/chemicals%20new.pdf
http://www.imexport.gov.lk/web/images/PDF_upload/Guidelines/vehicle.pdf
http://www.imexport.gov.lk/web/images/PDF_upload/Guidelines/misc.pdf

นอกจากนี้ ศรีลังกามีมาตรการห้ามนำเข้าอาหารที่มีการตัดต่อทางพันธุกรรม (GM) ดังนั้น ในสินค้า เช่น ผลิตภัณฑ์ถั่วเหลือง ข้าวโพด มะเขือเทศ มันฝรั่ง ซีส และยีส ต้องได้รับการรับรองจากประเทศผู้ส่งออกว่า ในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่มีการปนเปื้อนของอาหารที่ตัดต่อทางพันธุกรรม รวมทั้งมีข้อกำหนดคุณสมบัติและมาตรฐานบรรจุภัณฑ์สินค้าที่นำเข้า โดย (1) ต้องทนความร้อน (2) ความชื้น (3) ฉลากสินค้าต้องมี 3 ภาษา คือ อังกฤษ สิงหล และทมิฬ (4) ระบุประเทศต้นกำเนิดสินค้า (5) บรรจุภัณฑ์ของเหลวต้องระบุปริมาณ (6) ส่วนอาหารสดต้องได้รับการรับรองจากประเทศผู้ผลิต หากเป็นกรณีเสื้อผ้ามือสอง ฝ้ายดิบ และเมล็ดฝ้ายต้องได้หนังสือรับรองว่าไม่มีการปนเปื้อนของสิ่งมีชีวิต (Fumigation)

มาตรการส่งออกสินค้า

พิธีการส่งออกสินค้า

ศรีลังกามีการออกพระราชกฤษฎีกาศุลกากร (Customs Ordinance) และ กฎหมายสำหรับการส่งออกสินค้าโดยเฉพาะ

พิธีการเอกสารดำเนินผ่านทางกระบวนการอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งออกต้องแสดงใบสำแดงสินค้าต่อ Director-General of Customs เพื่อเก็บสถิติการส่งออก ระบุปริมาณ คุณภาพ และประเมินราคาสินค้า

จากการจัดอันดับความสะดวกในการทำธุรกิจของธนาคารโลก ในปี 2016 พบว่าขั้นตอนการค้าข้ามพรมแดนขาออก ไทยมีความสะดวกมากกว่าศรีลังกา ซึ่งอยู่อันดับที่ 90 ดีกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชียใต้ ทั้งนี้ การนำเข้าสินค้ามายังศรีลังกาใช้เวลาเฉลี่ยรวม 4 วัน 17 ชั่วโมง ค่าใช้จ่ายรวม 424 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยใช้เวลาดำเนินการด้านเอกสาร 2 วัน 22 ชั่วโมง ค่าใช้จ่ายประมาณ 58 ดอลลาร์สหรัฐฯ และใช้เวลาในพิธีการศุลกากรและตรวจสินค้า 1 วัน 19 ชั่วโมง มีค่าใช้จ่าย 366 ดอลลาร์สหรัฐฯ

มาตรการภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นๆ

ศรีลังกามีการเก็บภาษีส่งออก (Export duty) ซึ่งปัจจุบันมีการเก็บในสายแร่ควอตซ์ (HS 2506.10.90 และ 2506.10.10) ซิลิกา และเศษโลหะ เป็นต้น ในการเก็บภาษีส่งออก/เงินอุดหนุนในสินค้าแต่ละชนิดมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น การเก็บ Cess ในเม็ต้มะม่วงหิมพานต์ และหนังกบ มีจุดประสงค์ให้ผู้ส่งออกมีการสร้างมูลค่าให้สินค้า โดยแปรรูปวัตถุดิบดังกล่าวก่อนการส่งออก ส่วนการเก็บภาษีการส่งออกวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อให้ชาวศรีลังกามั่นใจว่าในการผลิตจะมีวัตถุดิบเพียงพอ รวมถึงมุ่งสนับสนุนการใช้วัตถุดิบในประเทศ และปกป้องความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ ภาษีและเงินที่เก็บจากการส่งออกสินค้าจะถูกใช้ในกรณีที่ราคาสินค้าดังกล่าวในตลาดโลกเกิดความผันผวน

อย่างไรก็ตาม ไม่มีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value-added Tax: VAT) ในการส่งออกสินค้าและรายได้จากภาคบริการภายในประเทศ

มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี

สินค้าที่ห้ามส่งออกส่วนใหญ่เนื่องมาจากเหตุผลทางด้านสาธารณสุข และเพื่อปกป้องธรรมชาติและสัตว์ที่กำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด ยาเสพติด (ต้นป๊อปปี๋ ส่วนต่างๆของต้นกัญชา และฝิ่น) แร่บางชนิด และงาช้าง รวมถึงเครื่องประดับที่ทำจากงาช้าง

สินค้าส่งออกที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น เศษผงโลหะ ไม้และสิ่งประกอบด้วยไม้ (ยกเว้นถ่านเปลือกมะพร้าว) เครื่องใช้ที่ทำจากไม้ พืชที่ได้รับการปกป้องแต่ส่งออกไปเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ทางวิทยาศาสตร์ ยานพาหนะที่มีการจดทะเบียนในศรีลังกา ก่อนปี 1945 นอกจากนี้ การส่งออกสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ต้องได้รับการตรวจและรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร (Department of Agriculture) หรือ กรมผลิตภัณฑ์จากสัตว์และสุขภาพ (Department of Animal Production and Health) ส่วน เขาสัตว์ ปะการัง ปลา ต้องได้รับอนุญาตจากกรมสัตว์ป่า (Wild life Department) หรือ กระทรวงปลาและสัตว์น้ำ (Ministry of Fisheries and Aquatic) ชา อนุมัติโดย Tea Controller ก่อนการส่งออก

ศรีลังกาเคยมีมาตรการอุดหนุน (Subsidy Export) การส่งออกในสินค้าเกษตร รวมถึงการให้กู้เงิน และให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ส่งออกสินค้าทั่วไป รับผิดชอบโดย Export Development Board แต่ปัจจุบันได้ยกเลิกมาตรการดังกล่าวแล้ว

2.7 ความตกลงการค้าเสรี

ศรีลังกามีความตกลงการค้าเสรีกับกลุ่มประเทศในแถบเอเชียใต้ด้วยกันเป็นหลัก โดยมี 3 ความตกลงสำคัญ ได้แก่ เขตการค้าเสรีเอเชียใต้ (South Asia Free Trade Agreement: SAFTA) ความตกลง FTA ศรีลังกากับอินเดีย และ ความตกลง FTA ศรีลังกา กับ ปากีสถาน ด้วยเหตุดังกล่าว การลงทุนในศรีลังกาจึงได้ อานิสงค์ในการส่งออกไปยังตลาดเอเชียใต้ที่มีประชากรกว่า 1,700 ล้านคน ได้ โดยมีเสียภาษีศุลกากร

นอกจากนั้น ศรีลังกายังได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) จากสหภาพยุโรปด้วย การลงทุนยังศรีลังกา จึงได้รับประโยชน์ในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปด้วยอีกทางหนึ่ง

สิทธิพิเศษทางภาษีเหล่านี้ โดยเฉพาะการเว้นอากรภาษีในการนำเข้าสินค้ามายังเอเชียใต้ และสหภาพยุโรปนั้น ไทยไม่ได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าว เว้นอินเดีย ที่ไทยมีความตกลง FTA ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในรายชื่อของอินเดียนั้น ไทยมีการเจรจาเพียง 82 รายการเท่านั้น ไทยจึงจะได้รับประโยชน์มากกว่า การผลิตในไทยเอง หากไปลงทุนในศรีลังกา จากสิทธิพิเศษทางภาษีเหล่านี้ ซึ่งจะส่งผลต่อต้นทุน และความสามารถในการแข่งขันในตลาดเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้ การลงทุนในศรีลังกายังได้เปรียบจากการขนส่งที่ใกล้ และสะดวกกว่าจากไทยไปยังเอเชียใต้ และสหภาพยุโรปด้วย

รูปภาพที่ 2.1 : ความตกลงทางการค้าที่สำคัญของศรีลังกา

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

รายละเอียดแต่ละความตกลงมีดังนี้

เขตการค้าเสรีเอเซียใต้

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเซียใต้ (South Asia Free Trade Agreement: SAFTA) คือการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลประเทศเอเซียใต้ 7 ประเทศ ได้แก่ เนปาล บังกลาเทศ ปากีสถาน ศรีลังกา ภูฏาน มัลดีฟส์ และอินเดีย วางแผนร่วมกันจัดตั้งขึ้น ตามความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าของเอเซียใต้ (South Asian Preferential Trading Arrangement) ปัจจุบันประเทศดังกล่าวทั้ง 7 ประเทศ เป็นสมาชิกของสมาคมความร่วมมือภูมิภาคเอเซียใต้ (South Asian Association of Regional Cooperation: SAARC) SAFTA มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2006 มีเป้าหมายเพื่อลดอัตราภาษีการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งการเปิดเสรีการค้าสินค้าแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มประเทศ Non-Least Developed Country (Non-LDC) คือ อินเดีย ปากีสถาน และศรีลังกา ลดภาษีลงให้เหลือร้อยละ 20 ภายในเวลา 2 ปี หลังจากที่ SAFTA มีผลบังคับใช้และหากอัตราภาษีเดิมต่ำกว่าร้อยละ 20 ก็ให้ลดลงไปอีกปีละร้อยละ 10 ภายใต้ฐานอัตราของ Margin of Preference Basis-MOP โดยที่การลดภาษีขั้นต่อไป ก็ให้เหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 5 ปี (ยกเว้นศรีลังกาที่ให้เวลา 6 ปี) โดยในปัจจุบันอัตราภาษีนี้ได้มีผลบังคับใช้แล้ว โดยที่ปี 2012 เริ่มใช้ในประเทศปากีสถานและอินเดีย และในปี 2013 เริ่มใช้ในประเทศศรีลังกา

2) กลุ่มประเทศ Least Developed Country (LCD) คือ บังกลาเทศ ภูฏาน มัลดีฟส์ และเนปาล จะลดภาษีจากปัจจุบันลงเหลือร้อยละ 30 ภายในเวลา 2 ปี หลังจาก FTA มีผลบังคับใช้ แต่ถ้าอัตราภาษีต่ำกว่าร้อยละ 30 อยู่ก่อนแล้ว ก็ให้ลดลงไปอีกปีละร้อยละ 5 บนฐานของ MOP การลดภาษีในขั้นต่อไป จากร้อยละ 30 หรือต่ำกว่า ก็ให้ลดเหลือร้อยละ 0-5 ซึ่งจะต้องดำเนินการลดให้ได้ภายในเวลา 8 ปี โดยในปัจจุบันอัตราภาษีนี้ก็มีผลบังคับใช้แล้ว โดยที่ปี 2015 เริ่มใช้ในประเทศบังกลาเทศ ภูฏาน มัลดีฟส์ และเนปาล

ทั้ง 2 กลุ่มประเทศนี้มีเงื่อนไขว่ากลุ่มประเทศ Non-LDC นำเข้าสินค้าจากกลุ่ม LDC ก็ต้องลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0-5 ด้วยหลังจากความตกลงมีผลบังคับใช้

ทั้งนี้ สำหรับจำนวนสินค้าที่เป็นกลุ่มสินค้าที่แต่ละประเทศปกป้องไว้ (Sensitive list) กรอบการเจรจาหนดให้สมาชิกแต่ละประเทศมีรายการสินค้านั้นได้ แต่จะต้องอยู่ภายใต้เพดานสูงสุดที่ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก SAFTA จะมีการประชุมร่วมกันเพื่อทบทวนจำนวนกลุ่มสินค้าประเภทนี้ในทุกๆ 4 ปี และจะมีการประชุมร่วมกันเพื่อลดจำนวนรายการสินค้ากลุ่ม sensitive list ลงด้วย

บังกลาเทศนั้นมีสินค้ากลุ่ม sensitive list จำนวน 1,233 รายการสำหรับกลุ่มประเทศ LCD และจำนวน 1,241 รายการสำหรับกลุ่มประเทศ Non-LCD และบังกลาเทศจะลดจำนวนรายการสินค้ากลุ่ม sensitive list ลงร้อยละ 20 ในแต่ละรายการ ประเทศอินเดียมีสินค้ากลุ่ม sensitive list จำนวน 744 รายการสำหรับกลุ่มประเทศ LCD และจำนวน 865 รายการสำหรับกลุ่มประเทศ Non-LCD และทำการลดลงร้อยละ 20 ในแต่ละรายการ ประเทศเนปาลมีสินค้ากลุ่ม sensitive list จำนวน 1,257 รายการสำหรับกลุ่มประเทศ LCD และจำนวน 1,295 รายการสำหรับกลุ่มประเทศ Non-LCD และลดลงร้อยละ 20 ของรายการสำหรับกลุ่มประเทศ Non-LCD เหลือเป็น 1,039 รายการ หมู่เกาะมัลดีฟส์มีสินค้ากลุ่ม sensitive list จำนวน 681 รายการสำหรับทุกประเทศในกลุ่มสมาชิก ประเทศปากีสถานมีสินค้ากลุ่ม sensitive list 1,169 รายการ และได้ลดลงร้อยละ 20 เหลือเพียง 936 รายการ และส่วนประเทศศรีลังกามีสินค้ากลุ่ม sensitive list จำนวน 1,042 รายการ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชียใต้ หรือ SAFTA นั้นมีบทบาทที่สำคัญและเข้ามาแทนที่ความตกลง South Asia Preferential Trade Agreement (SAPTA) ได้ และในอนาคตนั้นอาจนำไปสู่การเป็น South Asia Economic Union ได้ต่อไป คือ สามารถการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกันเพื่อสามารถเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตระหว่างสมาชิกได้อย่างเสรี มีการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจส่วนรวมระหว่างประเทศสมาชิก และมีการใช้เงินตราสกุลเดียวกันในเอเชียใต้

ความตกลงการค้าเสรีปากีสถาน-ศรีลังกา

กรอบข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างปากีสถานกับศรีลังกานั้นมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2005 โดยเป็นความตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีระหว่างกันในลักษณะของเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็นความตกลงการยกเลิกภาษีศุลกากรและข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกัน ข้อตกลงนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้าทั้งในสินค้าและบริการ แต่การเจรจาเกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้าบริการยังไม่ได้ข้อสรุป

ในปี 2008 ได้มีการใช้ภาษีศุลกากรพิเศษ ภาษีลดลงร้อยละศูนย์ระหว่างกัน โดยที่ประเทศปากีสถาน นั้นมีกลุ่มสินค้า Negative List จำนวน 540 รายการ และเมื่อมีการตกลงทางภาษีแล้วนั้น ปากีสถานมีรายการ สินค้าที่ลดภาษีลงร้อยละศูนย์ จำนวน 206 รายการ (พิกัดศุลกากร 6 หลัก) ส่วนประเทศศรีลังกานั้นมีกลุ่ม สินค้า Negative List จำนวน 697 รายการ และเมื่อมีการตกลงทางภาษีแล้วนั้น ปากีสถานมีรายการสินค้าที่ ลดภาษีลงร้อยละศูนย์ จำนวน 102 รายการ (พิกัดศุลกากร 6 หลัก)

ประเทศปากีสถานนั้นมีกลุ่มสินค้า Negative List จำนวน 540 รายการ ซึ่งได้แก่ นมและครีมที่ทำให้ เข้มข้นหรือเติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ ลูกนัตอื่นๆ สดหรือแห้งจะเอาเปลือกออกหรือไม่ก็ตาม ชား ประก齡นรสหรือไม่ก็ตาม ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช สิ่งสกัด หัวเชื้อและสิ่งเข้มข้นของกาแฟของชา หรือชามาเต และของปรุงแต่งที่มีผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นหลัก น้ำรวมถึงน้ำแร่ธรรมชาติหรือน้ำแร่เทียม และ น้ำอัดลมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ และไม่ปรุงกลั่นรสรวมทั้งน้ำแข็งและ น้ำแข็งเกล็ดหิมะ ยาสูบที่ยังไม่เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เศษของยาสูบ ฟลูออรีน คลอรีน โบรมีน และไอโอดีน กรดโพลิคาร์บอก- ซิลิกและแอนไฮไดรด์ ฮาไลด์ เพอร์ออกไซด์ และเพอร์ออกซิแอซิด รวมทั้งอนุพันธ์ชนิดฮาโลเจนเต็ด ซัลโฟเนเต็ด ไนเตรเต็ดหรือชนิดไนโตรเซเต็ดของของดังกล่าว เป็นต้น

ส่วนของยางและผลิตภัณฑ์ยางที่อยู่ใน Negative list นั้นประกอบด้วย

ตารางที่ 2.11: สินค้าในรายการ Negative List ของปากีสถาน

HS Code	Product Description
401140	Rubber; new pneumatic tyres, of a kind used on motorcycles
401150	Rubber; new pneumatic tyres, of a kind used on bicycles
401199	Rubber; new pneumatic tyres having other than a herring-bone or similar tread, of a kind used on light industrial vehicles
401320	Rubber; inner tubes, of a kind used on bicycles
401390	Rubber; inner tubes, n.e.s. in heading no. 4013
401695	Rubber; vulcanised (other than hard rubber), inflatable articles (other than boat or dock fenders), of noncellular rubber

กรอบความตกลงการค้าบริการ การเจรจาที่ศรีลังกาและปากีสถานได้ลงนามความตกลงทางด้าน การบริการเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2016 ที่ผ่านมาแล้ว

กรอบความตกลงการลงทุน เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2015 ศรีลังกาและปากีสถานยืนยันความมุ่งมั่นจะ ขยายความร่วมมือด้านการลงทุนร่วมกัน

ความตกลงการค้าเสรีอินเดีย-ศรีลังกา

กรอบข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอินเดียกับศรีลังกานั้นมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2001 โดยเป็นความตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีระหว่างกันในลักษณะของเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็น ความตกลงการยกเลิกภาษีศุลกากรและข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกัน ข้อตกลงนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม การขยายทางการค้าของเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนาระหว่างอินเดียและศรีลังกา

ศรีลังกามีสิทธิเข้าถึงตลาดของอินเดียโดยปลอดภาษีอากร ยกเว้นแต่ภาษีนำเข้า 431 รายการในรายการสินค้าที่ไม่พร้อมเร่งลดภาษี (Negative list) ของอินเดีย ซึ่งได้แก่ มะพร้าว เบียร์ที่ทำจากมอลต์ โพลีเมอร์ของเอทิลีนในลักษณะชั้นปฐุม สิ่งถักตามยาวและผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกันทำด้วยวัตถุดิบจากธรรมชาติ เช่น เสื้อสิ่งปูลาด ฉาก กระดาษชนิดที่ใช้สำหรับทำกระดาษชำระหรือกระดาษเช็ดหน้า ทำกระดาษเช็ดมือหรือกระดาษเช็ดปาก รังไหมที่เหมาะสมสำหรับการสาวไหม ป่านลินิน ดิบหรือผ่านกรรมวิธีแล้วแต่ไม่ได้ปั่น เส้นใยที่ไม่ได้ขนาดและเศษของป่านลินิน (รวมถึงเศษด้ายและเส้นใยที่สางจากเศษวัตถุดิบ ทำด้วยป่านลินิน) ด้ายใยยาวสังเคราะห์ (นอกจากด้ายเย็บ) ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก รวมถึงใยยาวเดี่ยวสังเคราะห์ที่มีขนาดน้อยกว่า 67 เดซิเทกซ์ กลุ่มใยยาวสังเคราะห์ เชือกชนิดทไวน์ คอร์ดเจจ โรป และชนิดเคเบิล จะถักตามยาวหรือถักแบบเปียหรือไม่ก็ตาม และจะอาบซีม เคลือบ หุ้ม หรือหุ้มปกคลุม ด้วยยางหรือพลาสติกหรือไม่ก็ตาม พรหมและสิ่งทอพื้นอื่นๆ ทำโดยวิธีผูกปม จะจัดทำแล้วหรือไม่ก็ตาม เสื้อโค้ทของเด็กจากขนสัตว์หรือถักโครเชต์ เสื้อโอเวอร์โค้ด คาร์โค้ด เคป โคลัก อาโนรัก (รวมถึงแจ็กเก็ตที่ใส่เล่นสกี) เสื้อกันลม แจ็กเก็ตกันลม และเสื้อคลุมที่คล้ายกัน ของบุรุษหรือเด็กชาย เป็นต้น

ส่วนของรายการและผลิตภัณฑ์ที่อยู่ใน Negative list นั้นปรากฏตามตารางที่ 2.12

ตารางที่ 2.12: สินค้าในรายการ Negative List ของอินเดีย

HS Code	Product Description
400110	Natural rubber... - centrifuged rubber
400121	Smoked sheets
400122	Technically specified natural rubber, in primary forms or in plates, etc
400129	Other - Sole crepe rubber, pale crepe, brown crepe, scrap crepe
400130	Balata, gutta-percha, guayule, chicle and similar natural gums.
400300	Reclaimed rubber in primary forms or in plates, sheets or strip
400400	Waste, ... - scrap of unhardened rubber obtained from rejected or wornout tyres & cuttin
400510	Compoundwith carbon black or silica - With carbon black
400520	Rubber solutions; dispersions, unvulcanized, nes
400591	Plates, sheets and strip of unvulcanized, compounded rubber, nes
400599	Compounded rubber, unvulcanized, in primary forms
400610	Camel-back strips for retreading rubber tyres
400690	Other forms and articles of unvulcanized rubber, nes
400700	Vulcanized rubber thread and cord
400811	Plates, sheets and strip of cellular vulcanized rubber
400819	Rods and profile shapes of cellular vulcanized rubber, nes
400821	Plates, sheets and strip of non-cellular, vulcanized rubber(excl. hard)
400829	Rods and profile shapes of non-cellular, vulcanized rubber (excl. hard)
401211	Retreaded tyres of a kind used on motor cars
401212	Retreaded tyres of a kind used on busses / lorries
401213	Retreaded tyres of a kind used on air craft

HS Code	Product Description
401219	Other
401220	Used new pneumatic tyres
401290	Solid tyres
401610	Articles of vulcanized rubber of cellular rubber
401691	Floor coverings and mats of vulcanized rubber, non-cellular
401692	Erasers, of vulcanized rubber
401693	Gaskets,...-of textile machinery falling under HS 84.44, 84.45,84.46, 84.47, & 84.48
401694	Boat or dock fenders, of vulcanized rubber
401695	Inflatable articles, of vulcanized rubber, nes
401699	Being parts of textile machinery falling under headings 84.44,84.45,84.46,84.47 & 84.48
401700	Hard rubber (eg. ebonite) in all forms; articles of hard rubber

นอกจากนี้ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2008 เป็นการประชุมรอบที่ 3 ได้มีการเจรจาครอบคลุมถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจในด้านการค้าบริการการลงทุนด้วย

ความตกลงการค้าเสรีจีน-ศรีลังกา

ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement) ระหว่างประเทศศรีลังกากับจีนอยู่ในระหว่างการเจรจาตกลงกัน

สิทธิพิเศษทางการค้า (GSP+)

ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา ศรีลังกาได้สิทธิพิเศษทางการค้าในการเข้าถึงตลาดสหภาพยุโรป โดยยึดตามระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP: Generalized System of Preferences) มาตรฐานนอกจาก GSP ที่ได้รับการเห็นพ้องกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมด สิ่งกระตุ้นพิเศษที่ให้ไว้ภายใต้ระบบของ GSP+ สำหรับศรีลังกา นอกจากศรีลังกาการลดหย่อนของ GSP+ ได้ถูกให้ไว้โดยสหภาพยุโรปแก่อีก 15 ประเทศเท่านั้น (อาร์มาเนีย อาเซอร์ไบจาน โบลิเวีย โคลัมเบีย คองโก อีเควทอเรียลกินี เอลซัลวาดอร์ จอร์เจีย กัวเตมาลา ฮอนดูรัส มองโกเลีย นิการา กัว ปารากวัย เปรู และเวเนซุเอลา) และประโยชน์ที่มีอยู่ร่วมกับประเทศศรีลังกา คือ เป็นประเทศในภาคพื้นเอเชีย (นอกเหนือจากมองโกเลีย) ที่ได้รับผลประโยชน์เหล่านี้ การลดหย่อนของ GSP+ ได้ให้สิทธิพิเศษแบบปลอดภาษีแก่สินค้ามากกว่า 7,200 ชนิดในตลาดยุโรป ดังนั้นการลดหย่อนนี้จะให้โอกาสที่ดีแก่นักลงทุนในการเข้าถึงอุปสรรคทางการค้าที่ใหญ่ที่สุดของโลก การปลอดภาษีและจะช่วยรักษาศักยภาพการแข่งขันด้านราคาต่อประเทศอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น สินค้าที่หลากหลายสามารถถูกส่งออกด้วยอัตราภาษีเป็นศูนย์ เช่น เครื่องนึ่งห่ม ชา ปลา ผัก จักรยาน เครื่องเคลือบ (Ceramics) อื่นๆ สิทธิพิเศษ GSP+ ซึ่งให้เป็นครั้งแรกกับศรีลังกาในปี 2005 ได้ถูกขยายเวลาเป็น 3 ปี ตั้งแต่ 2009 ถึง 2011 แต่ขึ้นอยู่กับผลของการตรวจสอบ โดยทั้งรัฐบาลและผู้ถือผลประโยชน์ร่วมรายอื่นๆ มั่นใจในผลเชิงบวก

3

อุตสาหกรรมและพื้นที่เป้าหมายการลงทุนไทย (ประเทศศรีลังกา)

3.1 วิธีการคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุน

เพื่อให้ สกท. สามารถเสนอแนะช่องทางการลงทุนในประเทศเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องมีการคัดเลือกสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่นักลงทุนไทยมีศักยภาพ จากนั้นจึงศึกษาวิเคราะห์เจาะลึกถึงบริบทการแข่งขันและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมดังกล่าว อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อเสนอแนะรูปแบบและขั้นตอนการลงทุนสำหรับแต่ละสาขาเพราะโอกาสและอุปสรรคแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัย คิดค้นเครื่องมือทางวิชาการในการเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายอย่างน้อย 2 สาขาในระดับพิกัดศุลกากร 2 หลักหรือเทียบเท่า โดยเกณฑ์หลักที่จะใช้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) ชีตความสามารถแข่งขันของไทย¹ ($RCA_{th} > 1$) (2) ชีตความสามารถแข่งขันของประเทศเป้าหมายการลงทุน (Host country) ($RCA_i > 1$) ซึ่งหมายความว่าอุตสาหกรรมที่ไทยมีโอกาสสูงและคณะผู้วิจัยพึงศึกษาเชิงลึก ต้องเป็นกิจการที่ทั้งไทยและประเทศเป้าหมายเชี่ยวชาญ โดยอาจเป็นขั้นตอนเดียวกันหรือต่างกันในช่วงโซ่มูลค่าก็ได้ และ (3) สาขาเป้าหมายการลงทุนในประเทศเป้าหมายการลงทุน (ตัวแปรหุ่น=1) ซึ่งหมายความว่าต้องเป็นสาขาที่ประเทศเป้าหมายสนับสนุนการลงทุนเชิงรุก

ตารางที่ 3.1 แสดงวิธีการคัดเลือกของคณะผู้วิจัย ในเชิงปริมาณ โดยมีสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

X คือ มูลค่าการส่งออก TH คือ ประเทศไทย Σ คือ มูลค่ารวม
W คือ โลก LK คือ ประเทศศรีลังกา D คือ ตัวแปรหุ่นเชิงนโยบาย

ตารางที่ 3.1: วิธีการคัดเลือกกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุนในประเทศศรีลังกา

อุตสาหกรรม	X_W	X_{TH}	X_{LK}	RCA_{TH} (เกณฑ์ 1)	RCA_{LK} (เกณฑ์ 2)	$RCA_{WEIGHTED}$	นโยบาย (เกณฑ์ 3)	สรุปคะแนน
ก	X_{Wn}	X_{THn}	X_{LKn}	$(X_{THn}/\Sigma X_{TH})$ ÷ $(X_{Wn}/\Sigma X_W)$	$(X_{LKn}/\Sigma X_{LK})$ ÷ $(X_{Wn}/\Sigma X_W)$	$(1/3)RCA_{THn}$ + $(2/3)RCA_{LKn}$	$D_n (0,1)$	$RCA_{WEIGHTEDn} \times D_n$
ข	$X_{Wข}$	$X_{THข}$	$X_{LKข}$	$(X_{THข}/\Sigma X_{TH})$ ÷ $(X_{Wข}/\Sigma X_W)$	$(X_{LKข}/\Sigma X_{LK})$ ÷ $(X_{Wข}/\Sigma X_W)$	$(1/3)RCA_{THข}$ + $(2/3)RCA_{LKข}$	$D_ข (0,1)$	$RCA_{WEIGHTEDข} \times D_ข$
ค	$X_{Wค}$	$X_{THค}$	$X_{LKค}$	$(X_{THค}/\Sigma X_{TH})$ ÷ $(X_{Wค}/\Sigma X_W)$	$(X_{LKค}/\Sigma X_{LK})$ ÷ $(X_{Wค}/\Sigma X_W)$	$(1/3)RCA_{THค}$ + $(2/3)RCA_{LKค}$	$D_ค (0,1)$	$RCA_{WEIGHTEDค} \times D_ค$
ง	$X_{Wง}$	$X_{THง}$	$X_{LKง}$	$(X_{THง}/\Sigma X_{TH})$ ÷ $(X_{Wง}/\Sigma X_W)$	$(X_{LKง}/\Sigma X_{LK})$ ÷ $(X_{Wง}/\Sigma X_W)$	$(1/3)RCA_{THง}$ + $(2/3)RCA_{LKง}$	$D_ง (0,1)$	$RCA_{WEIGHTEDง} \times D_ง$
รวม	ΣX_W	ΣX_{TH}	ΣX_{LK}	-	-	-	-	-

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

¹ สูตรในการคำนวณค่าดัชนี RCA คือ

$$RCA_j = \frac{X_{ij} / X_{it}}{X_{wj} / X_{wt}}$$

โดย X คือมูลค่าการส่งออก, i คือประเทศที่ต้องการศึกษา, j คือสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องการศึกษา, w คือ โลก และ t คือสินค้าทั้งหมด หากค่า RCA มากกว่า 1 จะสะท้อนว่าประเทศดังกล่าวมีความได้เปรียบในการส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมนั้นๆ สุดตลาดโลก

จากตารางข้างต้น (กรณีตัวอย่างประเทศศรีลังกา) จะเห็นว่าเกณฑ์ที่คณะผู้วิจัย นำมาใช้คัดเลือกทั้งหมดเรียงด้วยสีม่วงอ่อน ได้แก่ (1) RCA_{TH} (2) RCA_{LK} และ (3) ตัวแปรหุ่น (D) ที่มีค่า 0 (ไม่ใช่สาขาที่หน่วยงานเทียบเท่า สกท. ของศรีลังกาประกาศเป็นสาขาเป้าหมาย) หรือ 1 (เป็นสาขาที่หน่วยงานเทียบเท่า สกท. ของศรีลังกาประกาศเป็นสาขาเป้าหมาย) ทั้งนี้ ในกรณีที่สาขาอุตสาหกรรมที่ผ่านเกณฑ์มีมากกว่า 1 สาขา คณะผู้วิจัย จะเรียงลำดับตามความเชี่ยวชาญของไทยและประเทศเป้าหมายการลงทุน (ในที่นี้คือศรีลังกา) โดยให้น้ำหนัก 1/3 สำหรับ RCA_{TH} และ 2/3 สำหรับ RCA_{LK} เพราะการลงทุนจะเกิดขึ้นในประเทศเป้าหมายการลงทุน ศักยภาพภายในประเทศดังกล่าวจึงมีนัยสำคัญมากกว่า ผลการคำนวณดังกล่าวคือ ค่า RCA เกลี่ยถ่วงน้ำหนัก ($RCA_{WEIGHTED}$) ซึ่งเรียงด้วยสีม่วงเข้มในตาราง ซึ่งเมื่อนำมาคูณกับตัวแปรหุ่นแล้ว จะได้เป็นคะแนนในคอลัมภ์ขวาสุดที่คณะผู้วิจัย จะใช้คัดเลือกสาขาอุตสาหกรรม โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย หรือกล่าวสรุปได้ว่า คณะผู้วิจัย จะเลือกอุตสาหกรรม 2 สาขาที่มีคะแนน ($RCA_{WEIGHTED} \times D$) สูงสุด

ถึงกระนั้นก็ตาม อ้างอิงจากส่วนที่ 1.4 ของรายงาน หากผลการคัดเลือกออกมาเป็นอุตสาหกรรมที่การลงทุนมีขนาดใหญ่ ใช้เม็ดเงินลงทุนมหาศาล เช่น เหมืองแร่ บริษัทไทยที่มีความสามารถออกไปลงทุนในประเทศตลาดใหม่จึงมีเฉพาะบริษัทข้ามชาติซึ่งข้อมูลเพียงพอพร้อมอยู่แล้ว คณะผู้วิจัย อาจพิจารณาเลือกสาขาอุตสาหกรรมที่ได้คะแนนรองลงมาแทน เพราะ SMEs เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักกลุ่มหนึ่งของการเผยแพร่ข้อมูลในโครงการฯ

3.2 ผลการคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุน

ส่วนที่ 1.2 อธิบายโครงสร้างเศรษฐกิจและสินค้าส่งออกของศรีลังกาไปแล้ว ตารางที่ 3.2 จึงแสดงเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมในระดับพิกัด 2 หลักที่ศรีลังกามีขีดความสามารถในการแข่งขัน ($RCA_{LK} > 1$) เปรียบเทียบกับไทยในฐานะประเทศผู้ลงทุน

ตารางที่ 3.2: อุตสาหกรรมที่ศรีลังกามีศักยภาพการแข่งขัน (ปี 2014) 20 อันดับแรก

พิกัด	อุตสาหกรรม	มูลค่าการส่งออกของ		
		ศรีลังกา (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	RCA_{LK}	RCA_{TH}
9	ชาและกาแฟ	1,851.488	62.988	0.122
53	เส้นใยจากพืช	138.349	48.607	0.382
14	วัตถุดิบพืชที่ใช้ถักสาน	19.230	34.928	0.685
61	เครื่องแต่งกายถัก	2,624.340	18.213	0.647
62	เครื่องแต่งกายไม่ถัก	2,057.125	14.501	0.355
40	ยางและผลิตภัณฑ์	936.360	8.096	6.149
65	หมวก	29.025	5.210	0.553
58	ผ้าทอชนิดพิเศษ	35.820	4.359	1.368
8	ผลไม้	260.564	4.104	1.018
3	สัตว์น้ำ	265.260	3.936	1.572
24	ยาสูบ	97.049	3.842	0.191

11	ผลิตภัณฑ์ขั้วดี	42.669	3.704	6.274
78	ตะกั่วและผลิตภัณฑ์	12.282	2.618	0.353
56	สั๊กหลาดและผ้าไม่ทอ	34.950	2.279	1.405
60	ผ้าถัก	45.235	2.218	0.795
20	ผลิตภัณฑ์จากผักผลไม้	73.460	1.981	2.816
49	สิ่งพิมพ์	53.266	1.950	0.145
55	เส้นใยสังเคราะห์	47.391	1.898	2.621
21	ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ด	66.922	1.671	2.568
63	ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทออื่นๆ	57.837	1.456	0.480

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

เนื่องด้วยโครงสร้างเศรษฐกิจศรีลังกามีความหลากหลาย **ศรีลังกามีขีดความสามารถ (RCA_{LK}>1) ในอุตสาหกรรมมากถึง 29 รายการ** เช่น ชาและกาแฟ เส้นใยจากพืช เครื่องจักรสาน เครื่องแต่งกาย หมวก ตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น สาขาที่ตรงกับศักยภาพของไทย (แรงงานสีเขียว) มี 13 ประเภทเท่านั้น จำแนกเป็นกลุ่มดังนี้

กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป ได้แก่ (1) **ยางและผลิตภัณฑ์** สินค้าส่งออกอันดับ 4 ของศรีลังกา (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.5 อันดับ 31 ของโลก) (3) **ผลไม้** สินค้าส่งออกอันดับ 9 ของประเทศ (ส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 0.2 อันดับ 48 ของโลก) (4) **สัตว์น้ำ** สินค้าส่งออกอันดับ 8 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.2 อันดับ 51 ของโลก) (5) **ผลิตภัณฑ์ไหมสี** สินค้าส่งออกอันดับ 33 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.2 อันดับ 56 ของโลก) (7) **ผลิตภัณฑ์จากผักผลไม้** สินค้าส่งออกอันดับ 17 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 58 ของโลก) (9) **ของปรุงแต่ง** สินค้าส่งออกอันดับ 20 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 71 ของโลก) (10) **ของเหลือจากอุตสาหกรรมอาหาร** สินค้าส่งออกอันดับ 22 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 64 ของโลก) และ (12) **ผัก** สินค้าส่งออกอันดับ 31 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 75 ของโลก)

กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ได้แก่ (2) **ผ้าทอชนิดพิเศษ** สินค้าส่งออกอันดับ 37 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.3 อันดับ 32 ของโลก) (6) **สั๊กหลาดและผ้าไม่ทอ** สินค้าส่งออกอันดับ 38 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 55 ของโลก) และ (8) **เส้นใยสังเคราะห์** สินค้าส่งออกอันดับ 28 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 43 ของโลก) และ

กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ ได้แก่ (11) **เซรามิก** สินค้าส่งออกอันดับ 35 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 54 ของโลก) และ (13) **เรือ** สินค้าส่งออกอันดับ 14 (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 0.1 อันดับ 55 ของโลก)

ในลำดับถัดไป คณะผู้วิจัย พิจารณารายชื่ออุตสาหกรรมที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งศรีลังกา (Board of Investment of Sri Lanka) ประกาศส่งเสริม ซึ่งได้แก่ 9 กลุ่มอุตสาหกรรมและสาขาย่อยตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3: เป้าหมายการลงทุนรายสาขาของประเทศศรีลังกา

รายการที่	อุตสาหกรรม
1	<p>เกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเพาะปลูกและแปรรูปผัก ผลไม้ พืชสมุนไพร และเครื่องเทศ - การประมงน้ำจืดและการแปรรูปสัตว์น้ำ - สัตว์บาล - พืชสวนและไม้ดอก
2	<p>การผลิตเพื่อการส่งออก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยาง พิวซี และซีเมนต์ - เคมีภัณฑ์ - เกสซ์ภัณฑ์ - แร่ธาตุ - โลหะ - อุปกรณ์การขนส่ง - เรือ - อัญมณีและเครื่องประดับ - ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ - เซรามิก - กระจก - เครื่องหนัง - ไม้ - กากมะพร้าว (Coir)
3	<p>บริการเพื่อการส่งออก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การขนส่งทางเรือ - บริการทางทะเลอื่นๆ - บริการโลจิสติกส์ - การค้าระหว่างท่าเรือที่ได้รับการยกเว้นภาษี - การบิน - การพิมพ์ - การให้คำปรึกษา - การควบคุมอัตโนมัติ (Automation)
4	<p>เครื่องแต่งกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การผลิตเครื่องแต่งกาย - การผลิตสิ่งทอและผ้า - ส่วนประกอบเครื่องแต่งกาย - บริการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องนุ่งห่ม - การทดสอบสิ่งทอและการพิมพ์ผ้าแบบสกรีน (Screen printing)

5	<p>โครงสร้างพื้นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ - อาคารสำนักงานและห้างสรรพสินค้า - โครงการใช้พื้นที่แบบผสม (Mixed development projects) - โรงพยาบาลและบริการสุขภาพ - คลังสินค้า - นิคมอุตสาหกรรม - การก่อสร้างทางหลวงและทางรถไฟ
6	<p>สาธารณูปโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - พลังงาน - โทรคมนาคม - การพัฒนาท่าเรือ - การกระจายสินค้าปิโตรเลียม เช่น LPG LNG - การรีไซเคิลขยะ
7	<p>บริการความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซอฟต์แวร์ - บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ - การอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศ - การจ้างทำกระบวนการความรู้ (Knowledge process outsourcing: KPO) และการจ้างทำกระบวนการธุรกิจ (Business process outsourcing: BPO)
8	<p>การศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยต่างประเทศชั้นนำ - สถาบันการศึกษาขั้นสูง - สถาบันจัดการด้านท่องเที่ยวและการโรงแรม - สถาบันพัฒนาการออกแบบ - สถาบันด้านวิศวกรรมศาสตร์ - สถาบันด้านพยาบาลศาสตร์ - ศูนย์ฝึกด้านพาณิชยน์าวี
9	<p>การท่องเที่ยวและสันทนาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงแรม รีสอร์ท และวิลล่า - ร้านอาหารระดับบน - สวนสนุก บันเทิง และสันทนาการ - การจัดประชุม สัมมนา นิทรรศการ - การคมนาคมทางน้ำและอากาศ - การพัฒนาทักษะด้านท่องเที่ยวและการโรงแรม

ที่มา: Board of Investment of Sri Lanka (2016)

เมื่อนำข้อมูลเชิงนโยบายข้างต้นมาประกอบกับผลเปรียบเทียบ RCA ของไทยและศรีลังกาดังตามตารางที่ 3.2 ปรากฏว่ายังมีอุตสาหกรรมที่ผ่านการคัดเลือกมากกว่า 5 อุตสาหกรรม คณะผู้วิจัย จึงคัดเลือกเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกินดุลการค้าสุทธิ ซึ่งหมายความว่าไม่ได้พึ่งพาการนำเข้าสินค้าประเภทเดียวกันหรือวัตถุดิบของสินค้าดังกล่าวจากต่างประเทศ ผลปรากฏว่าสามารถคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุนไทยในศรีลังกาได้ตามตารางที่ 3.4 ซึ่งประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ และ (2) อุตสาหกรรม

ประมง (สัตว์น้ำ) ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูป ทั้งนี้ สังเกตได้ว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีองค์ประกอบถึง 3 รายการ แต่ขาดดุลการค้า 2 รายการ ไม่ผ่านการคัดเลือก

ตารางที่ 3.4: ผลการคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายการลงทุนไทยในประเทศศรีลังกา

อุตสาหกรรม	RCA _{LK}	RCA _{TH}	RCA _{WEIGHTED}	ดุลการค้า	นโยบาย	สรุปคะแนน
ยางและผลิตภัณฑ์	8.096	6.149	7.447	+	1	7.447
ผ้าทอชนิดพิเศษ	4.359	1.368	3.362	-	1	3.362
สัตว์น้ำ	3.936	1.572	3.148	+	1	3.148
ผลไม้	4.104	1.018	3.075	+	1	3.075
ผลิตภัณฑ์จากผักผลไม้	1.981	2.816	2.259	+	2.259	2.259
เส้นใยเส้นประดิษฐ์	1.898	2.621	2.139	-	2.139	2.139
สักรีดและผ้าไม่ทอ	2.279	1.405	1.988	+	1.988	1.988
ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ด	1.671	2.568	1.970	+	1.970	1.970
ผลิตภัณฑ์ไม้อัด	3.704	6.274	4.561	+	0	0.000

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

3.3 ผลการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายการลงทุน

ในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายของการลงทุนของอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรมประมง ในระดับเทียบเท่าจังหวัดของประเทศไทย เพื่อให้สะดวกแก่นักลงทุนในการติดต่อประสานงานและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม โดยคณะผู้วิจัย จะใช้ 4 เกณฑ์ประกอบกัน คือ (1) ความพร้อมของผังอุตสาหกรรม (2) อุปสงค์ในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยเฉพาะเจาะจงรายสาขา (3) โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ และ (4) ภาพรวมการเมืองและสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยภาพรวม

อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์

1) **ความพร้อมของผังอุตสาหกรรม** พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกยางคือพื้นที่ที่มีฝนตกชุก โดยเฉพาะบริเวณชายเขาทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะระหว่างเมือง Ratnapura จังหวัด Sabaragamuwa กับเมือง Kalutara กับเมือง Kegalle จังหวัดตะวันตกตามรูปภาพที่ 3.1 จึงมีโรงงานแปรรูปยางขั้นต้นตั้งอยู่จำนวนมาก

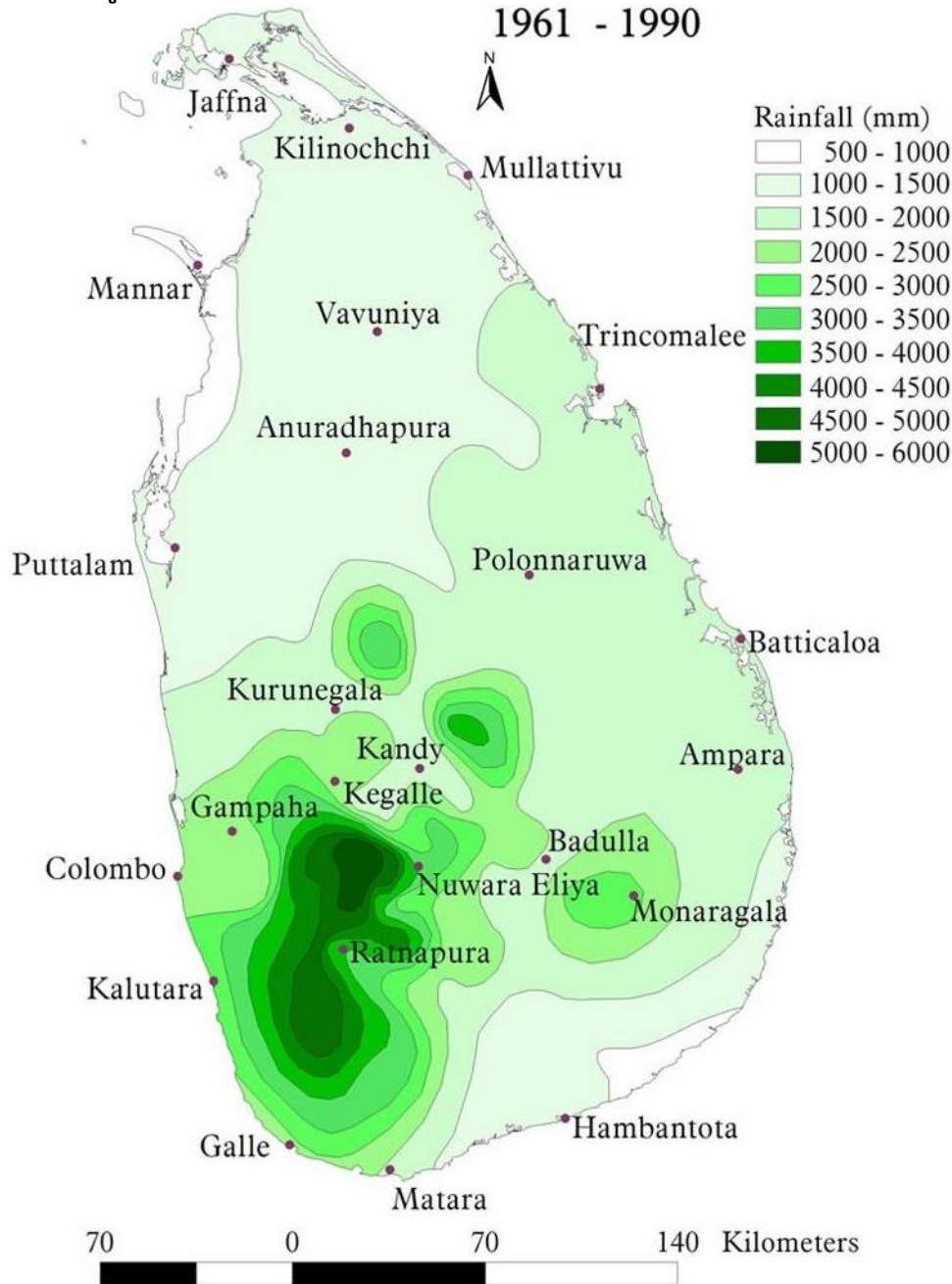
2) **อุปสงค์ในพื้นที่** ในที่นี้หมายถึงพื้นที่ที่มีอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ยางสูงสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์ดังกล่าวใช้ในทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องมือแพทย์ และก่อสร้าง/วิศวกรรม ความหนาแน่นของประชากรจึงสามารถสะท้อนอุปสงค์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลจากรูปภาพที่ 3.2 พบว่าบริเวณกรุงโคลัมโบมีประชากรหนาแน่นมากที่สุด ดังนั้น บริเวณที่เหมาะสมต่อการจัดตั้งโรงงานแปรรูปยางขั้นปลายน้ำจึงเป็นพื้นที่ระหว่างพื้นที่เพาะปลูกดังกล่าวกับกรุงโคลัมโบ เช่น Biyagama Export Processing Zone หรือ Seethawaka Export Processing Zone ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เป็นต้น

3) โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ บริเวณดังกล่าวสะดวกต่อการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือโคลัมโบ เพียงแต่ถนนหนทางค่อนข้างแคบ โดยเฉพาะเส้นทางไปยังแถบเมือง Ratnapura อาจใช้เวลาขนส่งประมาณ 2-3 ชั่วโมง

4) ภาพรวมการเมืองและสังคม เป็นตัวแปรหุ่นสะท้อนเสถียรภาพและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน กล่าวคือ บริเวณนั้นต้องไม่มีความเสี่ยงต่อการก่อความไม่สงบหรือความรุนแรงใดๆ โดยอาจดูได้จาก การประกาศเตือนของรัฐบาลประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น ซึ่งผลปรากฏว่ารัฐบาลชาติดังกล่าวไม่มีการประกาศเตือนพื้นที่อันตรายของศรีลังกาแต่อย่างใด

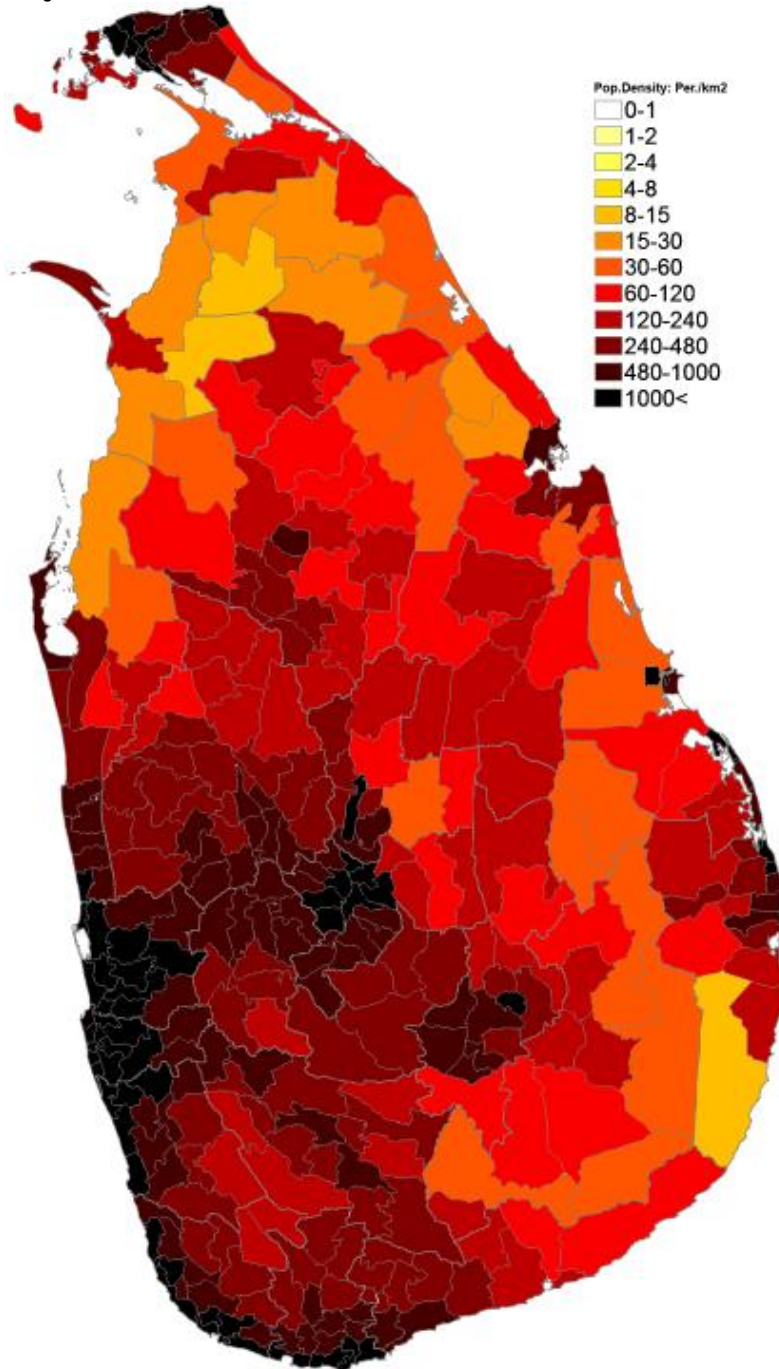
รูปภาพที่ 3.1: ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของแต่ละพื้นที่ในประเทศศรีลังกา 1961 - 1990

ที่มา: Climate Change Secretariat Sri Lanka (2014) http://www.climatechange.lk/Climate_Profile.html

รูปภาพที่ 3.2: ความหนาแน่นของประชากรในประเทศศรีลังกา

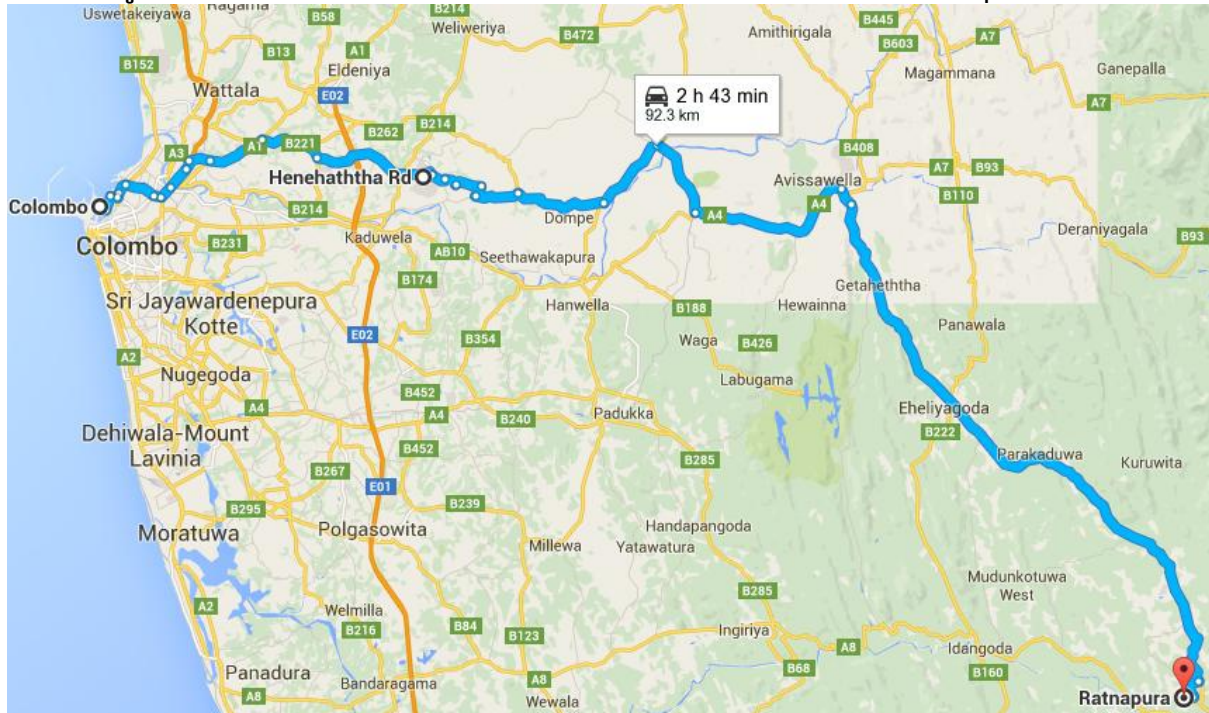
ที่มา: Population Density Sri Lanka (2015)

http://popdensitymap.ucoz.ru/48.Population_density-administrative_boundaries-ma.png

โดยสรุป อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางควรตั้งอยู่ในบริเวณระหว่างพื้นที่เพาะปลูกระหว่างเขตเมือง Ratnapura กับท่าเรือโคลัมโบ เช่น Biyagama Export Processing Zone ซึ่งปัจจุบันมีโรงงานของบริษัทชั้นนำอย่าง Lalan Rubber และ Ansell Lanka ผู้ผลิตถุงมือยางสัญชาติศรีลังกาและออสเตรเลียตามลำดับ หรือกล่าวได้ว่าเขตดังกล่าวเป็นพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างตลาดอุปสงค์กับแหล่งอุปทาน

รูปภาพที่ 3.3: เส้นทางจากเมือง Biyagama ไปยังเมือง Ratnapura และกรุงโคลัมโบ

ที่มา: Google Maps (2016)

อุตสาหกรรมประมง

1) ความพร้อมของฝั่งอุปทาน ศรีลังกาเป็นเกาะที่มีทรัพยากรประมงโดยรอบ ซึ่งจากสถิติพบว่า บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกแถบเมือง Trincomalee และ Batticaloa จับปลาได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ในการผลิตอาหารทะเลแปรรูปต้องอาศัยปัจจัยการผลิตอื่นๆ เช่น กระจก ซึ่งต้องส่งมาจาก ภาคตะวันตก อันเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนโรงงานอาหารทะเลแช่แข็งหนาแน่นมากที่สุด โดยเฉพาะในเมือง Negombo ทำให้การแข่งขันสูง บริเวณที่เหมาะสมจึงเป็นพื้นที่ภาคใต้แถบเมือง Galle ซึ่งใกล้กรุงโคลัมโบ มากกว่าและมีโรงงานผลิตกระจกตั้งอยู่แล้ว ในทางตรงข้าม หากนักลงทุนประสงค์เข้ามาดำเนินกิจการ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งปลา กุ้ง หอย สหรัย ฯลฯ พื้นที่ภาคตะวันออกตามที่กล่าวไว้ข้างต้นและภาคเหนือแถบ เมือง Mannar มีศักยภาพสูงสุด

2) อุปสงค์ในพื้นที่ ตามที่ได้วิเคราะห์ไว้สำหรับอุตสาหกรรมประมง พื้นที่ที่มีอุปสงค์ของอาหารทะเล สูงสุดคือเขตเมือง เช่น กรุงโคลัมโบ โดยเฉพาะหากสินค้าที่ป้อนเข้าสู่ตลาดเป็นอาหารสำเร็จรูป ยิ่งต้องมีกำลังซื้อของชนชั้นกลางมากขึ้นตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้ พื้นที่เป้าหมายการลงทุนไม่ควรอยู่ห่างจากเขตเมืองใหญ่ๆ มากเกินไป

3) โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ในประเด็นนี้ ภาคใต้แถบเมือง Galle ได้เปรียบเพราะมี เส้นทางคมนาคมสะดวก ใช้เวลาเดินทางไปท่าเรือโคลัมโบไม่เกิน 3 ชั่วโมง ส่วนภาคตะวันออกถือว่ามีศักยภาพ เช่นกัน เพราะการเดินทางมาจากโคลัมโบค่อนข้างสะดวก โดยใช้เวลา 5-6 ชั่วโมง ในยามที่การจราจรไม่คับคั่ง นอกจากนี้ ทั้งเมือง Galle และ Trincomalee มีท่าเรือขนาดเล็กซึ่งในอนาคตอาจได้รับการพัฒนามากขึ้น โดยเมืองแรกยังตั้งอยู่ไม่ไกลจากท่าเรือ Hambantota ส่วนภาคเหนืออาจเสียเปรียบในประเด็นดังกล่าว

4) ภาพรวมการเมืองและสังคม ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ไม่มีพื้นที่ใดของศรีลังกาที่ชาวต่างชาติควร
หลีกเลี่ยง

โดยสรุป อุตสาหกรรมประมงควรตั้งอยู่ในบริเวณชายฝั่ง หากนักลงทุนเข้ามาแปรรูปสัตว์น้ำ
ควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีซับพลายเออร์ของอุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น บรรจุกัญท์ ทำให้พื้นที่ภาคใต้
มีศักยภาพสูง แต่หากเข้ามาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อาจพิจารณาลงทุนในภาคตะวันออก ซึ่งภาครัฐได้จัดตั้ง
Aquaculture Industrial Park ไว้รองรับการลงทุนแล้ว

4

บทวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรม ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ (ประเทศศรีลังกา)

4.1 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปของอุตสาหกรรมยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของอุตสาหกรรมยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ กล่าวได้ว่าห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมดังกล่าว มีกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มที่ทวีขึ้นในแต่ละช่วง ทั้งนี้ ห่วงโซ่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งในแต่ละชั้นของห่วงโซ่นั้น มีกิจกรรมที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รูปภาพที่ 4.1: ห่วงโซ่มูลค่ายางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย (2016)

4.1.1 ชั้นต้นน้ำ

ในห่วงโซ่ชั้นต้นของอุตสาหกรรมยาง กระบวนการของชั้นดังกล่าว เริ่มจากการนำกล้ายางมาอนุบาล โดยต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ที่จะปลูกให้เป็นพื้นราบ และดินที่ปลูกต้องเป็นดินร่วนเหนียวถึงร่วนทราย ในการดูแลต้นยาง ผู้ปลูกยางจะต้องให้น้ำเพียงพอ และปุ๋ยให้ถูกสูตรและมีปริมาณเหมาะสม ทั้งนี้ ช่วงต้นน้ำเป็นช่วงที่มีการสร้างมูลค่าเพิ่มน้อยสุด หากเปรียบเทียบกับอีก 2 ช่วง สายโซ่ในขั้นนี้ สามารถแบ่งเป็นโซ่ย่อย 2 สาย คือ (1) โซ่ที่ได้ผลผลิตเป็นน้ำยางสด และ (2) โซ่ที่ได้ผลผลิตเป็นไม้ท่อน โดยโซ่แต่ละสายมีรายละเอียด ดังนี้

(1) โซ่ที่ได้ผลผลิตเป็นน้ำยางสด

ต้นยางจะเริ่มให้ผลผลิตเป็นน้ำยาง เมื่อมีอายุประมาณ 7 ปี โดยทั่วไปต้นยางจะสามารถให้น้ำยางได้จนมีอายุ 25-30 ปี ทั้งนี้ ทักษะการกรีดยาง มีผลในการยืดอายุของต้นยาง กล่าวคือ หากผู้กรีดยางสามารถกรีดยางได้ความถี่และการทำมุมที่เหมาะสม จะทำให้สามารถกรีดยางจากยางต้นนั้นได้นาน

ขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลผลิตที่ได้จากต้นยางที่แก่ จะมีปริมาณน้อยและคุณภาพที่ลดลง นอกจากนี้ สายพันธุ์ของกล้วย และสภาพแวดล้อม ก็เป็นอีก 2 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลผลิตน้ำยางที่ได้

(2) โข่ที่ได้ผลผลิตเป็นไม้ท่อน

จุดประสงค์หลักในการปลูกต้นยางส่วนใหญ่ เป็นการปลูกเพื่อกรีดยางน้ำยาง อย่างไรก็ตาม ต้นยางที่แก่ หรือให้น้ำยางไม่คุ้มกับการดูแลและการกรีดยาง จะถูกโค่น และได้ผลผลิตเป็นไม้ท่อน

4.1.2 ชั้นกลางน้ำ

ในห่วงโซ่ชั้นกลางน้ำของอุตสาหกรรมยางเป็นการนำผลผลิตที่ได้จากกระบวนการขั้นต้นน้ำมาแปรรูปต่อ ซึ่งการแปรรูปมีทั้งแปรรูปขั้นต้น และแปรรูปชั้นกลาง โดย

(1) การนำน้ำยางสดมาเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป

ในการแปรรูปชั้นกลาง จะได้ผลิตภัณฑ์ออกมาในรูปของยางแท่งหรือน้ำยางข้น ซึ่งยางแท่งมีหลายชนิด ได้แก่ ยางแผ่นดิบ และเมื่อไปรมควัน จะได้เป็นยางแผ่นรมควัน (RSS) ยางแท่ง และยางเครป และหากแปรรูปขั้นต้นเป็นน้ำยางข้น จะจำแนกได้เป็น น้ำยางข้นทั่วไป และทางน้ำยางหลังกระบวนการแปรรูปขั้นต้นแล้ว ยางจากการแปรรูปดังกล่าว จะถูกนำมาแปรรูปชั้นกลางต่อไป โดยการเติมสารเคมีต่างๆ เช่น ผงสี สารเร่งปฏิกิริยา และสารวัลคาไนซ์ ได้เป็นผลิตภัณฑ์กลางน้ำ คือ ยางคอมพาวด์ และยางมาสเตอร์แบทช์

(2) การนำไม้ท่อนมาเป็นวัตถุดิบ

ในการผลิตชั้นกลางน้ำ ไม้ท่อนจะถูกแปรรูปเป็นไม้แผ่น เศษไม้และปึกไม้เป็นส่วนที่เหลือจากการแปรรูปสามารถนำมาอัดเป็นไม้อัดได้

4.1.3 ชั้นปลายน้ำ

ในห่วงโซ่ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์กลางน้ำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าปลายน้ำ ซึ่งเป็นช่วงที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มมากที่สุดตลอดทั้งห่วงโซ่

(1) โข่ยางแท่งเป็นวัตถุดิบ

จะถูกนำมาแปรรูปปลายน้ำเป็นสินค้าประเภทยางล้อรถยนต์ ยางล้ออื่นๆ ชิ้นส่วนยานยนต์ วัสดุก่อสร้าง อุปกรณ์กีฬา เป็นต้น

(2) โข่น้ำยางข้นเป็นวัตถุดิบ

ด้วยลักษณะทางกายภาพของน้ำยางข้นที่เป็นน้ำเหนียว จะใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ชั้นปลายน้ำที่เป็น การจุ่มและขึ้นรูป เช่น ถุงมือยาง ลูกโป่ง และถุงยาง นอกจากนี้ ยังใช้ในการผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ และที่นอนอีกด้วย

(3) โข่ไม้แผ่นเป็นวัตถุดิบ

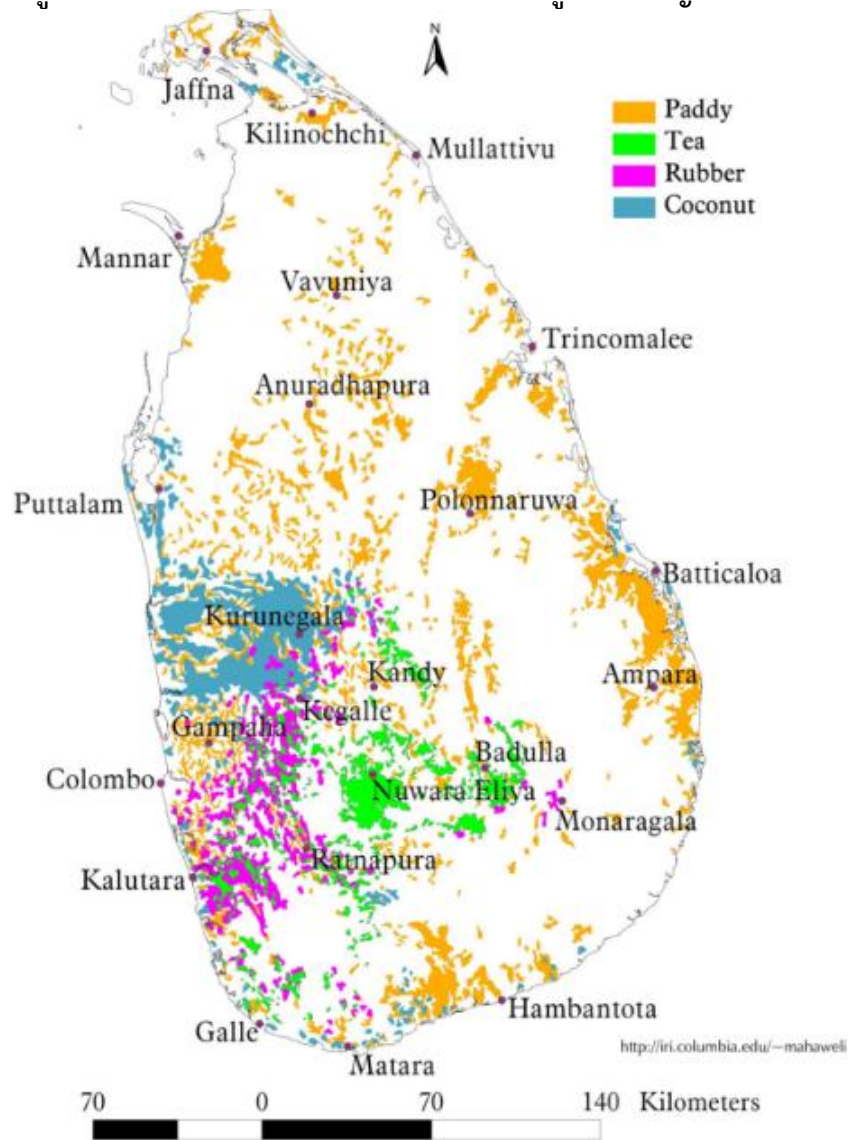
ไม้แผ่นจะถูกแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ยาง ไม้หัวเตียง อย่างไรก็ตาม ไม้ยางพาราเป็นไม้ที่ไวต่อความชื้น ดังนั้น จึงต้องมีการอบและเคลือบสารเคมีก่อนการทำแปรรูปขั้นสุดท้าย

4.2 ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ของประเทศศรีลังกา

ยางธรรมชาติเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจสำคัญของศรีลังกา รองจากชา จากสถิติของ Rubber Development Department ปี 2014 ระบุว่าศรีลังกามีผลผลิตยางธรรมชาติ 98,600 เมตริกตัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1 ของปริมาณยางที่ผลิตได้ทั่วโลก โดยมีการปลูกกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ แต่แถบที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ เมือง Kegalla เมือง Ratnapura ในจังหวัด Sabaragamuma และ Kaluthara จังหวัด Western ดังรูปภาพที่ 4.2 เนื่องด้วยสภาวะอากาศที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก

รูปภาพที่ 4.2: การกระจายตัวของ การเพาะปลูกพืชสำคัญในศรีลังกา

ที่มา: <http://www.ldeo.columbia.edu/~lareef/tsunami/maps/plantation.jpg>

จากการศึกษาข้อมูลห่วงโซ่มูลค่าในศรีลังกาพบว่า ศรีลังกายังขาดแคลนวัตถุดิบในอุตสาหกรรมดังกล่าว จนรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการปลูกยาง โดยออกแผนแม่บทของกระทรวงอุตสาหกรรม การเพาะปลูก (Ministry of Plantation and Industries) ให้เพิ่มพื้นที่ปลูกยางให้ได้ 20,000 เฮกตาร์ ภายใน

ปี 2020 ในส่วนของการแปรรูปชั้นกลางน้ำนั้น หากเป็นการแปรรูปโดยเกษตรกร ในการคุณภาพมาตรฐานสินค้าสามารถทำได้ยาก ในส่วนอุตสาหกรรมยางปลายน้ำที่รองรับ มากกว่า ฤกษ์มีอย่างทางการแพทย์ถือเป็นสินค้าปลายน้ำที่มีมาตรฐาน

4.2.1 ชั้นต้นน้ำ

จากสถิติปี 2014 โดย Rubber Development Department ศรีลังกามีพื้นที่เพาะปลูกยางราว 135,100 เฮกตาร์¹ ซึ่งเพาะปลูกโดยผู้ผลิตต้นน้ำ ที่จำแนกออกเป็น (1) ผู้ผลิตยางหรือเกษตรกรรายย่อย (Smallholding) หมายถึง ผู้ที่มีที่ดินในการเพาะปลูกยางน้อยกว่า 20 เอเคอร์ และ (2) บริษัทผู้เพาะปลูกยางรายใหญ่ ซึ่งเพาะปลูกในพื้นที่ของรัฐ (Estate) ทั้งนี้ ร้อยละ 63 ของพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดในศรีลังกา ถือครองโดยเกษตรกรรายย่อย ซึ่งร้อยละ 80 ของผู้ผลิตดังกล่าว ปลูกยางน้อยกว่าคนละ 1 เฮกตาร์ ส่วนผู้เพาะปลูกยางรายใหญ่มีจำนวน 20 บริษัท

ในพื้นที่ปลูกยางทั้งหมด ร้อยละ 82 ของศรีลังกาเป็นพื้นที่ที่สามารถกรีดยางได้ โดยต้นยางส่วนใหญ่เป็นยางแก่มีอายุราว 25-30 ปี ซึ่งลักษณะทางกายภาพดังกล่าว เป็นผลทำให้น้ำยางที่กรีดยังมีปริมาณน้อย ดังนั้น ศรีลังกาจึงนำเข้ายางดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อินเดีย ทั้งนี้ ขั้นตอนการกรีดยางในศรีลังกานั้น ผู้ผลิตชั้นต้นจะเป็นผู้กรีดยางเอง

หากเปรียบเทียบด้านอุปทานของยางต้นน้ำในศรีลังกากับไทยพบว่า จากสถิติ ANRPC ปี 2014 ไทยจะมีพื้นที่ที่เพาะปลูกยางเป็นอันดับ 2 (2.7 ล้านเฮกตาร์²) รองจากมาเลเซีย มากกว่าศรีลังกาถึง 20 เท่า อย่างไรก็ตาม จากสถิติปีเดียวกัน ระบุว่าไทยเป็นประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติเป็นอันดับ 1 (4.3 ล้านตัน) ส่วนศรีลังกามีผลผลิตน้อยกว่า (98.7 ตัน)

ในส่วนของห่วงโซ่มูลค่าทางด้านกระบวนการพบว่า มีความแตกต่างกัน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในขั้นตอนการกรีดยาง กล่าวคือ เจ้าของสวนยางศรีลังกาจะเป็นผู้ปลูกและกรีดยางเอง เนื่องด้วยเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกยางน้อยกว่า 5 เอเคอร์ จึงสามารถประกอบกิจกรรมดังกล่าวได้ด้วยตนเอง และหากเป็นบริษัทผู้เพาะปลูกขนาดใหญ่ก็จะมีสวนและพนักงานของตนเอง ในขณะที่ไทย กิจกรรมดังกล่าวแยกออกจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกอย่างชัดเจน คือ จะมีผู้รับจ้างกรีดยางในสวนยางโดยเฉพาะ และ (2) ผลประโยชน์ที่ผู้ผลิตต้นน้ำได้รับ ด้วยผู้ปลูกและกรีดยางในศรีลังกาเป็นคนเดียวกัน จึงไม่มีเรื่องของการแบ่งปันผลประโยชน์ส่วนไทยจะแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของสวนและผู้กรีดยางเมื่อขายได้ ในอัตรา 60 ต่อ 40 หรือแบ่งประโยชน์ในอัตราที่เท่ากัน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงด้านต้นทุนพบว่า จาก (1) ลักษณะของการเก็บเกี่ยวผลผลิตดังกล่าว และ (2) ค่าแรงขั้นต่ำของไทยที่สูงกว่า (ไทย 415.74 ดอลลาร์สหรัฐฯ ศรีลังกา 243.84 ดอลลาร์สหรัฐฯ³) เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ไทยมีต้นทุนในการผลิตยางต้นน้ำที่สูงกว่าศรีลังกา

¹ 1 เฮกตาร์ เท่ากับ 10,000 ตารางเมตร

² http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm

³ http://www.numbeo.com/cost-of-living/country_price_rankings?itemld=105

4.2.2 ชั้นกลางน้ำ

ในศรีลังกากล่าวได้ว่าผู้ผลิตยางต้นน้ำ เป็นผู้ผลิตกลางน้ำของอุตสาหกรรมดังกล่าวด้วย เนื่องจากผู้ผลิตต้นน้ำ จะทำการแปรรูปน้ำยางดิบที่ได้จากสวนยางของของตนเอง ซึ่งโรงงานส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณใกล้กับสวนยาง ในผู้ผลิตรายย่อยจะมีการแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบ ซึ่งเป็นลักษณะการแปรรูปโดยคริวรีน โดยมีโรงงานและเครื่องจักรขนาดเล็ก การแปรรูปลักษณะดังกล่าว มีผลต่อมาตรฐานของผลผลิตที่ได้ เนื่องจากไม่ได้มีการควบคุมทั้งปัจจัยเรื่องความสะอาดและกระบวนการให้เป็นไปตามหลักมาตรฐาน ขณะที่บริษัทผู้เพาะปลูกรายใหญ่ จะมีการควบคุมในเรื่องดังกล่าว และมีการแปรรูปเป็นสินค้าชั้นกลางหลายชนิด เช่น ยางแท่ง ยางแผ่นรมควัน และยางเครป ทั้งนี้ ในภาพรวมยางแผ่นรมควัน (RSS) เป็นการแปรรูปยางชั้นกลางที่มีจำนวนเป็นครึ่งหนึ่งของผลผลิตยางทั้งหมดในประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบกับไทย พบว่า จากกระบวนการข้างต้นที่กล่าวมา ในชั้นกลางน้ำศรีลังกาจะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ เกษตรกรรายย่อย/บริษัทผู้เพาะปลูกยางรายใหญ่ รัฐมีพื้นที่เพื่อกระบวนการแปรรูปยาง 3 พื้นที่ ส่วนของไทยมี (1) ผู้รับซื้อยาง/พ่อค้าคนกลาง และ/หรือ (2) บริษัทแปรรูปยางกลางน้ำขั้นต้น/ชั้นกลาง โดยมีกระบวนการ คือ ผู้ผลิตต้นน้ำไทยจะขายผลผลิตที่ได้ให้กับผู้รับซื้อยางรายย่อย ซึ่งมักจะมารับซื้อที่หน้าสวนและนำไปขายต่อให้กับพ่อค้าคนกลาง/ผู้รับ ซื้อยางรายใหญ่/ตัวแทนจากบริษัทแปรรูปยางกลางน้ำ หรือบริษัทแปรรูปกลางน้ำมารับซื้อจากสวนเอง แล้วบริษัทฯ จึงทำการแปรรูป ทั้งนี้ อุทยานโรงงานแปรรูปยางกลางน้ำขั้นต้นมีมากถึง 508 โรงงาน ชั้นกลางน้ำ 18 โรงงาน

4.2.3 ชั้นปลายน้ำ

ผู้ผลิตปลายน้ำสามารถซื้อยางชั้นกลางได้จาก (1) Colombo Rubber Traders' Association ซึ่งเป็นสมาคมอิสระ มีสมาชิก อันได้แก่ ผู้ผลิตยางต้น กลางน้ำที่ขายยางให้สมาคม ผู้ซื้อ และ บริษัทนายหน้าขายยาง (2) ซื้อตรงจากผู้ผลิตรายย่อย แต่ด้วยลักษณะโครงสร้างทางธุรกิจยางศรีลังกาที่ผู้ผลิตต้นน้ำรายย่อยที่มีการแปรรูปยางชั้นกลางในรูปแบบของ SMEs ทำให้การควบคุมมาตรฐานเป็นไปได้ยาก ดังนั้น ส่วนใหญ่จึงมีการกำหนดคุณภาพ มาตรฐาน และเกรดของยางที่จะรับซื้อ หากรับซื้อยางชั้นกลางน้ำจากแหล่งดังกล่าว เพื่อให้มีคุณสมบัติตรงและเหมาะสมกับการนำไปผลิตสินค้าปลายน้ำนั้นๆ อย่างไรก็ตาม บริษัทผู้ผลิตปลายน้ำหลายราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทข้ามชาติ มักตัดปัญหาดังกล่าวด้วยการผันบทบาทเป็นผู้ผลิตเองทั้งห่วงโซ่

อุตสาหกรรมปลายน้ำหลักของศรีลังกา ได้แก่ อุตสาหกรรมยางล้อตัน ซึ่งใช้ยางแผ่นรมควัน (RSS) เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ผู้ผลิตอุตสาหกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นบริษัทข้ามชาติที่มาตั้งโรงงานผลิต เพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่น Trelleborg ซึ่งเป็นบริษัทสวีเดน และ Load star PVT LTD หรือ Camso บริษัทผลิตรายล้อสัญชาติแคนาดา ทั้งนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมการเกษตรได้ให้ข้อมูลว่า บริษัทดังกล่าวจะซื้อ RSS ร้อยละ 65 ของปริมาณ RSS ทั้งหมดที่ผลิตได้ ส่วนอุตสาหกรรมปลายน้ำอื่นๆ เช่น ยางที่ใช้ในการก่อสร้าง วิศวกรรม และ กุ้งมือยางที่ใช้ในศัลยกรรม ซึ่งใช้น้ำยางขั้นในการผลิต เป็นอีกหนึ่งผลิตภัณฑ์ปลายน้ำที่ศรีลังกา มีการส่งออกมายังไทยเป็นอันดับ 15 จากรายการสินค้าที่ส่งออกมายังไทยทั้งหมด ซึ่งมีผู้ผลิตทั้งบริษัทข้ามชาติ เช่น Ansell Lanka และบริษัทสัญชาติศรีลังกาแท้อย่าง LaLan Rubber PVT แต่เนื่องด้วยน้ำยางขั้นในศรีลังกามีการผลิตไม่เพียงพอต่อการอุปสงค์ภายในประเทศ จึงมีการนำเข้าวัตถุดิบชั้นกลางดังกล่าวมาจากประเทศอื่นๆ เช่น อินเดีย มาเลเซีย และไทย

ลักษณะห่วงโซ่มูลค่าที่ขยับขึ้นปลายน้ำของไทยกับศรีลังกาพบว่า มีความคล้ายกัน คือ บริษัทปลายน้ำส่วนใหญ่เป็นบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาตั้งโรงงาน ซึ่งการผลิตจะเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อ และเป็นการผลิตเพื่อส่งออก

4.2.4 องค์การสนับสนุน

สถาบันวิจัยยาง (Rubber Research Institute of Sri Lanka) มีบทบาทเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่ขั้นต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ กล่าวคือ (1) วิจัยเพื่อดูแลกายภาพของยาง เช่น การศึกษาโรคในยาง และ (2) การเพิ่มผลผลิตและดูแลด้านเทคโนโลยี โดยมีการพัฒนาสายพันธุ์ยาง รวมถึงมีห้องทดสอบสมบัติของยางที่เปิดให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการทดสอบดังกล่าว และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าด้วยการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี

4.2.5 กฎระเบียบ/นโยบาย

แม้ว่าในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ฉบับที่ 16 ไม่มีการระบุสัดส่วนการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ กล่าวคือสามารถถือครองหุ้นเท่าใดก็ได้ ยกเว้น กิจการการทำสวนยางจะต้องมีชาวศรีลังกาถือหุ้นอยู่อย่างน้อยร้อยละ 40 ทางด้านกฎระเบียบการเพาะปลูก หากผู้ใดมีความประสงค์จะปลูกยางจะต้องแจ้งความจำนงต่อ Ministry of Plantation and Industries ไม่ว่าจะปลูกในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่รัฐ นอกจากนี้หากต้องการตั้งโรงงานแปรรูปยาง อยู่เขต EPZ จะต้องติดต่อ Urban Development Authority เพื่อตรวจสอบกฎหมายผังเมือง ว่าพื้นที่ดังกล่าวสามารถตั้งเป็นโรงงานได้หรือไม่ และหากสามารถสร้างโรงงานได้ นักลงทุนต้องขออนุญาตก่อสร้างในพื้นที่นั้นๆ จากหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งกระบวนการอนุญาตใช้เวลานานประมาณ 2 เดือน นอกจากนี้ ยังต้องมีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) ตามพระราชบัญญัติ National Environmental No.47 ซึ่งมี Central Environmental Authority (CEA) กำกับดูแลในเรื่องดังกล่าว

ทางด้านการกำหนดกรอบนโยบาย Ministry of Plantation and Industries เป็นกระทรวงที่มีบทบาทหลัก โดยมี Rubber Development Department เป็นสำนักที่รับผิดชอบด้านยางโดยตรง ทั้งนี้กระทรวงฯ ได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนาอุตสาหกรรมยาง อันมีแผนได้แก่ (1) เพิ่มพื้นที่ปลูกยาง (2) ส่งเสริมอุตสาหกรรมไม้ยางแปรรูป ซึ่งยังมีน้อยในศรีลังกา และ (3) ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำยางข้น โดยการส่งเสริมนี้ ต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำควบคู่ไปด้วย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไม่มีนโยบายแทรกแซงราคายางในประเทศ โดยราคายางศรีลังกาจะอิงตามราคาตลาดในสิงคโปร์

จากที่รัฐบาลได้มีแผนเพิ่มจำนวนการปลูกยางในประเทศ จึงได้มีมาตรการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกร โดย Rubber Development Department จะจ่ายให้กับเกษตรกรที่ทำการโค่นต้นยางเก่าแล้วปลูกใหม่จำนวน 150,000 ไร่ศรีลังกา ส่วนเกษตรกรที่ปลูกยางใหม่จะได้เงินสนับสนุน 175,000 ไร่ศรีลังกา

นอกจากนี้ รัฐบาลมีการเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (Cess) เพื่อนำเงินดังกล่าวไปช่วยเหลือเกษตรกรในการเพาะปลูกยาง โดยเก็บ 4 ไร่ศรีลังกา จากโรงงานอุตสาหกรรมที่ซื้อยางจากตัวแทนจำหน่าย รวมถึงเก็บในผู้ส่งออกยาง 4 ไร่ศรีลังกาต่อกิโลกรัม และเก็บจากผู้ให้นำเข้าวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากยางที่ร้อยละ 5 ของมูลค่าสินค้าที่นำเข้า

4.3 โอกาสของธุรกิจไทย

ตารางที่ 4.1: สรุปข้อมูลยางธรรมชาติในศรีลังกา

ข้อมูล	ค่า/ รายละเอียด	หน่วย	ที่มา
พื้นที่เพาะปลูกต้นยาง			
พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด	134,409	Ha	Rubber Development Department (2015)
พื้นที่ที่กรีดยางได้	114,102	Ha	
พื้นที่ปลูกยางใหม่	769	Ha	
พื้นที่ที่โค่นและปลูกใหม่	1,031	Ha	
ยางธรรมชาติ			
ปริมาณผลิตปัจจุบัน	88.57	M.T. 000	Rubber Development Department (2015)
ปริมาณส่งออก	10.37	M.T. 000	
ความต้องการในประเทศ	127.42	M.T. 000	
ราคาขายในประเทศ (ณ วันที่ 26 ก.ค. 2559)	170.00 (ประมาณ 1.15 USD)	LKRs	

ที่มา : คณะผู้วิจัย ประมวลผลจาก Rubber Development Department (2015)

อุตสาหกรรมยางธรรมชาติในศรีลังกา ควรเป็นเป้าหมายระยะยาว ของผู้ประกอบการชาวไทย ทั้งนี้ นอกจากความช่วยเหลือเพื่อสานสัมพันธ์ในระยะยาวแล้ว อีกกิจการที่อาจมีช่องทางที่ดีในศรีลังกา คือ ผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา

จากการประมวลผลการศึกษาในห่วงโซ่มูลค่า พบว่าศักยภาพของศรีลังกายังต่ำกว่าไทยมาก ทั้งระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ศรีลังกายังต้องการการพัฒนาขั้นต้นน้ำของอุตสาหกรรมยาง เนื่องจากผลผลิตที่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ทำให้ต้องมีการนำเข้ายางถึงกว่าร้อยละ 20 ในขณะที่ไทยเป็นประเทศที่มีประสิทธิภาพในการผลิตในขั้นดังกล่าว

นอกจากนั้น สถานการณ์ยางในไทยเองในปัจจุบันก็ประสบปัญหา “ยางล้นตลาด” ทำให้ผู้ประกอบการยางในประเทศยังไม่มีความคิดจะออกไปลงทุนต่างประเทศด้วย

อย่างไรก็ตาม ยางเป็นสินค้าสำคัญในอุตสาหกรรม โดยยางสังเคราะห์ก็ยังคงแทนที่ยางธรรมชาติไม่ได้ และยางสังเคราะห์เองก็มีกระบวนการผลิตที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง สถานการณ์ยางจึงอาจพลิกกลับมาเป็น “ขาดตลาด” และมีราคาสูงในอนาคตก็ได้ ไทยจึงควรมองประเทศอย่างศรีลังกาไว้เป็น “เป้าหมายการลงทุนระยะยาว” ในระยะปัจจุบัน จึงควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตสองประเทศ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะเฉพาะทาง และเทคโนโลยี นอกจากนี้ นักลงทุนไทยยังสามารถเข้าไปลงทุนในลักษณะ การขายเทคโนโลยียาง ให้กับผู้ประกอบการในศรีลังกา

อีกประเด็นยังพบว่าการลงทุนในอุตสาหกรรมไม้ยางเป็นอุตสาหกรรมที่น่าสนใจในศรีลังกา เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมไม้ยาง โดยระบุไว้ในแผนแม่บทการส่งเสริมอุตสาหกรรมยางของประเทศ รวมถึงข้อมูลจาก BOI Sri Lanka ระบุว่าผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติเป็นอีกหนึ่งสาขาที่ต้องการให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรของศรีลังกา ยังระบุว่าอายุของไม้ยางส่วนใหญ่ในศรีลังกา มีอายุมาก บางต้นอายุถึง 35 ปี ซึ่งควรแก่การโค่น ทางกระทรวงมีนโยบายให้เงินอุดหนุนสนับสนุนการโค่นยาง และปลูกใหม่ เนื่องจากผลผลิตน้ำยางที่ได้ไม่คุ้มค่าแก่การบำรุงดูแลต้นยาง จึงสามารถคาดการณ์ได้ว่า อุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีความพร้อมในด้านวัตถุดิบ ซึ่งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลปฐมภูมิ พบว่าในตลาดสินค้าดังกล่าว ยังมีคู่แข่งทางธุรกิจไม่มากนัก ต่างกับไทยที่การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า มีนักลงทุนจีนเข้ามาแย่งซื้อ จึงเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยที่จะเข้าไปลงทุนด้านดังกล่าว

ดังนั้น นักลงทุนไทยอาจจะเข้าไปตั้งโรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยาง หรือรับซื้อไม้ยางนำมาแปรรูป ขึ้นต้นอย่างไม้แผ่นก่อนในระยะสั้น และรอผลในระยะยาว เมื่อสถานการณ์ตลาดยางดีขึ้นในอนาคต ซึ่งในช่วงนี้ควรสานสัมพันธ์ระยะยาวระหว่างกันด้วยการแลกเปลี่ยนช่วยเหลือทางเทคนิคและเทคโนโลยีไปก่อน

5

บทวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมง (ประเทศศรีลังกา)

5.1 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปของอุตสาหกรรมประมง

อุตสาหกรรมประมง เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารของประชากรโลก โดยเฉพาะในระยะหลังที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรจากวัยทำงานเป็นวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น รวมไปถึงบางศาสนาที่เคร่งครัดเรื่องการเลือกรับประทานอาหาร และการเข้าถึงการศึกษาที่เพิ่มขึ้นของประชากรโลก ส่งผลให้สินค้าประมงซึ่งมีความสด สะอาด และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง เป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ฉะนั้นแล้ว เพื่อที่จะบริหารจัดการอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่ออุปสงค์ จำเป็นต้องศึกษาห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่การเริ่มต้นกระบวนการผลิตไปจนถึงผู้บริโภค เพื่อเข้าใจบริบทของแต่ละภาคส่วนในอุตสาหกรรม รวมไปถึงลักษณะความเชื่อมโยง/การประสานงานระหว่างทุกองค์ประกอบของอุตสาหกรรม

จากการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมประมง ด้วยตัวของอุตสาหกรรมเอง พบว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการแปรรูปที่สั้นดังปรากฏบนรูปภาพที่ 5.1 ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำมีการแปรรูปสินค้าเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องการอุตสาหกรรมสนับสนุนที่หลากหลาย ใช้แรงงานเข้มข้น และใช้ทรัพยากรสาธารณะ (แหล่งน้ำสาธารณะต่างๆ ถือเป็นต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมของสังคม)

รูปภาพที่ 5.1: ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปของอุตสาหกรรมประมง

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

5.1.1 ขั้นต้นน้ำ

การจัดหาสัตว์น้ำได้มาจาก 2 วิธีการ ได้แก่ การจับตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และการเพาะเลี้ยง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากผู้ประกอบการประมงรายย่อย ที่ขาดความรู้เรื่องการตลาดและอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ในส่วนของการจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติมีต้นทุนอันประกอบไปด้วย ค่าวัสดุอุปกรณ์การ

ประมงที่พึ่งมี อาทิ เรือ แห และอวน เป็นต้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40-60 ของต้นทุนการประมง ส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่ำมากและในบางประเทศต้องเผชิญปัญหาการค้าแรงงานทาส

เนื่องจากการจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นการใช้ทรัพยากรสาธารณะ หรือกล่าวอีกนัยได้ว่า เป็นการผลัดภาระสู่สังคม หากผู้ประกอบการประมงต่างแสวงหาประโยชน์ส่วนตนมากเกินไป ทรัพยากรสัตว์น้ำอาจสูญสิ้นไป ฉะนั้น รัฐจึงควรมีบทบาทเข้าไปไกล่เกลี่ยและบริหารจัดการทรัพยากรเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น การกำหนดปริมาณการจับ การกำหนดกฎเกณฑ์การใช้วัสดุและอุปกรณ์การประมง และการกำหนดฤดูกาลทำประมง เป็นต้น หากเป็นพื้นที่ทะเลหลวงรัฐยังมีบทบาทในการเจรจากับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ร่วม

ในส่วนของการเพาะเลี้ยงเป็นการบริหารองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ หรือระหว่างผู้เพาะเลี้ยงด้วยกันเอง เพราะต้องดูแลทั้งระบบตั้งแต่การพัฒนาสายพันธุ์ การอนุบาลสัตว์น้ำ การรักษาระบบนิเวศน์ และการป้องกันโรค เป็นต้น โดยการเพาะเลี้ยงแบ่งเป็น 2 ระบบ ดังปรากฏในตารางที่ 5.1 ที่ได้บ่งชี้ว่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต้องพึงระวังเรื่องการปล่อยของเสียและผลกระทบต่อธรรมชาติอีกด้วย

ตารางที่ 5.1: รูปแบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

การเลี้ยงแบบปิด	การเลี้ยงแบบเปิด
<ul style="list-style-type: none"> ● ระบบน้ำนิ่ง <ul style="list-style-type: none"> ▶ บ่อดิน ▶ บ่อคอนกรีต ● ระบบน้ำไหล ซึ่งต้องบริหารจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำธรรมชาติ <ul style="list-style-type: none"> ▶ การเลี้ยงในกระชัง ▶ การเลี้ยงในคอก ▶ การเลี้ยงในแพ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การเลี้ยงสิ่งมีชีวิตที่ยึดติดกับผิวน้ำดิน <ul style="list-style-type: none"> ▶ การเลี้ยงสาหร่ายทะเล ▶ การเลี้ยงหอย ● มีการใช้วัสดุเทียมเพื่อให้สัตว์ได้ยึดเกาะ เช่น ไม้ไผ่ ไม้ และเชือก เป็นต้น

ที่มา: ภาควิชาสัตวศาสตร์และสัตว์น้ำ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2013)

5.1.2 ชั้นกลางน้ำ

เป็นที่ทราบกันดีว่ากระบวนการขั้นตอนน้ำนั้นชาวประมงต่างขาดความรู้เรื่องการตลาด จึงมีพ่อค้าคนกลางเข้ามาทำหน้าที่เชื่อมโยงด้วยการรับซื้อจากแหล่งประมงต่างๆ แล้วนำไปจำหน่ายยังผู้ค้าปลีก หรือโรงงานแปรรูป อาทิ โรงงานอาหารสำเร็จรูป และโรงงานปลากระป๋อง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในประเทศเจ้าของวัตถุดิบหลายประเทศยังขาดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการแปรรูป จึงทำให้เกิดประเทศบุคคลที่ 3 เช่น ไทย และจีน เข้ามารับช่วงในการแปรรูปแล้วส่งกลับเข้ามาขายในรูปแบบของสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม

ชั้นปลายน้ำ

ในชั้นปลายน้ำเป็นการส่งผ่านสินค้าสำเร็จไปสู่ผู้บริโภค ซึ่งมีทั้งรูปแบบทางตรงผ่านร้านค้าปลีก หรือทางอ้อมโดยผ่านร้านอาหารที่ได้มาจัดหาวัตถุดิบไปปรุงอาหาร สำหรับตลาดต่างประเทศนั้น ถ้าพ่อค้าคนกลางมีศักยภาพพอจะทำการส่งออกเอง แต่หากศักยภาพไม่ถึงจะใช้วิธีการจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก

5.2 ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมงของประเทศศรีลังกา

การประมงของไทยล้ำหน้ากว่าศรีลังกาพอสมควร จากข้อมูลของ FAO ในปี 2012 ในตารางที่ 6.2 พบว่าปริมาณการส่งออกสินค้าประมงของไทยอยู่ที่ประมาณ 2.9 ล้านตัน แบ่งเป็นการจับสัตว์น้ำ 1.8 ล้านตัน และการเพาะเลี้ยง 1 ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 35 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ส่วนกำลังการผลิตทั้งหมดของศรีลังกาอยู่ที่ 4.4 แสนตัน¹ แบ่งเป็นการจับสัตว์น้ำ 4.3 แสนตัน และการเพาะเลี้ยง 1.2 หมื่นตัน ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 2.76 ของปริมาณการผลิต แสดงให้เห็นว่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของศรีลังกายังสามารถพัฒนาได้อีก และเมื่อพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้าส่งออกของสินค้าประมงแล้ว สังเกตได้ว่าไทยมีความได้เปรียบจากการเป็นผู้แปรรูปสินค้าประมงด้วยมูลค่าการนำเข้าที่สูงถึง 2.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าแล้วส่งออกด้วยมูลค่า 8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สร้างดุลการค้ากว่า 5.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่างกับศรีลังกาที่พึ่งพาการส่งออกสินค้าประมงขั้นต้น โดยตัวเลขดุลการค้าที่เป็นบวกเพียงเล็กน้อยได้สะท้อนการสูญเสียศักยภาพทางการแข่งขันในอุตสาหกรรมประมง

ตารางที่ 5.2: ปริมาณการผลิตและส่งออกสินค้าประมงของไทยและศรีลังกาในปี 2012

ประเทศ	การจับสัตว์น้ำ (ตัน)	การเพาะเลี้ยง (ตัน)	รวม (ตัน)	มูลค่าการส่งออก (ล้าน USD)	มูลค่าการนำเข้า (ล้าน USD)	ดุลการค้า (ล้าน USD)
ไทย	1,862,151	1,008,049	2,870,200	8,142	2,717	5,425
ศรีลังกา	431,753	11,911	443,664	196	162	34

ที่มา: FAO (2012)

สำหรับศักยภาพในแต่ละลำดับขั้นของห่วงโซ่ระหว่างไทยและศรีลังกาสามารถอธิบายได้จากรูปภาพที่ 5.2 ดังนี้

¹ หน่วยงานสถิติของ Ministry of Fisheries and Aquatic Resources (MFAR) ได้ประมาณปริมาณการผลิตสินค้าประมงของศรีลังกาว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าในปี 2018

รูปภาพที่ 5.2: ห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมประมงเปรียบเทียบระหว่างศรีลังกาและไทย

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

5.2.1 ขั้นต้นน้ำ

ผู้ประกอบการประมงในศรีลังกาส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งอาจจะเป็นกิจการภายในครอบครัวหรือชุมชน และบางส่วนเป็นแรงงานจากนอกพื้นที่ ถึงแม้ว่ากำลังการผลิตสินค้าประมงของศรีลังกายังต่ำจากข้อมูลของ Cey-Nor Foundation Limited บริษัทผู้ผลิตเรือในศรีลังกา พบว่าในปี 2014 มีการผลิตเรือพายถึง 1,501 ลำ แต่เรือสำหรับหาปลาผลิตเพียง 6 ลำเท่านั้น ส่วนการผลิตแห และอวนในปี 2014 ผลิตโดยสองโรงงานหลัก ได้แก่ โรงงาน Lunuwila Fish Nets ปริมาณ 107,720 กิโลกรัมต่อปี และโรงงาน Weerawila Fish Nets ปริมาณ 73,390 กิโลกรัมต่อปี รวมทั้งสิ้น 2 โรงงานผลิตได้ 280,320 กิโลกรัมต่อปี ทั้งนี้ ปลาที่ศรีลังกาจับได้มากที่สุด คือ ทุ่นา

รัฐบาลศรีลังกายังคงสงวนกิจการประมงชายฝั่งไว้ให้กับชาวศรีลังกา ช่องทางที่นักลงทุนต่างชาติที่สามารถเข้ามาลงทุนในสาขาประมง จึงได้แก่ การประมงน้ำจืด การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการแปรรูปสินค้าประมง สำหรับการเพาะสัตว์น้ำที่ศรีลังกามุ่งพัฒนา ได้แก่ ปลา หอย ปู กุ้ง ฟิชชิ่ง และพันธุ์ปลาสวยงาม มีศักยภาพรายสาขา ดังนี้

การเพาะเลี้ยงหอย

พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู่ ได้แก่ อ่าว Trincomalee และปากอ่าว Puttalam สำหรับพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู่สีน้ำตาล คือ อ่าว Rumassala ที่ Galle ทางตอนใต้ ทั้งนี้ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งศรีลังกาคร่าไปด้วยสิ่งปฏิกูลส่งผลให้การเลี้ยงหอยไม่บรรลุประสิทธิภาพ อีกทั้งการศึกษาวิจัยการเลี้ยงหอยบริเวณอ่าว Rumassala เป็นไปอย่างยากลำบากเพราะกระแสน้ำเชี่ยวกราดและคลื่นสูงในช่วงฤดูมรสุม² อย่างไรก็ตาม มีสัญญาณที่ดีที่ผู้เพาะเลี้ยงหอยในพื้นที่ Moratuwa ได้รวมกลุ่มกันเพื่อ

² ข้อมูลจาก Hector Kobbekaduwa Agrarian Research and Training Institute (HARTI)

พัฒนาการบริหารจัดการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคนิค และระดมทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาการเลี้ยงหอย
ภายในกลุ่ม

สำหรับตลาดชาวศรีลังกาไม่นิยมบริโภคหอย ผลผลิตส่วนใหญ่จึงจำหน่ายให้กับชาวต่างชาติและ
ส่งออก

การเพาะเลี้ยงปู

พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะเลี้ยงปูของศรีลังกา ได้แก่ ทะเลสาบ Negombo, Kalpitiya, Mannar
และ Batticaloa ซึ่งไม่มีการกีดกันนักลงทุนต่างชาติ อย่างไรก็ตามการเพาะเลี้ยงปูยังไม่สามารถพัฒนา
ก้าวหน้าได้เพราะติดขัดปัญหาเรื่องแหล่งน้ำที่เสื่อมสภาพโดยเฉพาะในทะเลสาบ Negombo

ศรีลังกาส่งออกปูกุ้งมีชีวิตโดยใช้วิธีการบรรจุในตะกร้าไม้ที่มีช่องอากาศแล้วขนส่งทางอากาศไปยัง
สิงคโปร์ และมาเลเซีย

การเพาะเลี้ยงกุ้ง

จากความสำเร็จของไทยในการเพาะเลี้ยงกุ้งในเชิงพาณิชย์ ศรีลังกาเองมีความตั้งใจที่จะพัฒนาการ
เพาะเลี้ยงกุ้งเช่นกัน โดยแหล่งเพาะเลี้ยงที่สำคัญตั้งอยู่ที่ทะเลสาบ Chilaw, Mundel, Puttalam และ
คลองดัดซ์ อย่างไรก็ตาม ชาวประมงศรีลังกาอนุบาลตัวอ่อนกุ้งได้น้อยเพราะไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิและ
ปริมาณการผันน้ำจืดและน้ำเค็ม เช่น ในทะเลสาบ Mundal และคลองดัดซ์ ทำให้น้ำมีความเค็มเกินค่าที่
เหมาะสม นอกจากนั้นชาวประมงยังขาดความรู้ในการป้องกันโรคของกุ้งอีกด้วย จากข้อมูลของ National
Aquaculture Development Authority of Sri Lanka (NAQDA) ระบุว่าในปี 2013 ศรีลังกามีบ่อเลี้ยงกุ้ง
ทั้งสิ้น 213 บ่อ มีปริมาณตัวอ่อนกุ้ง 20.28 ล้านตัว สามารถจัดสรรแก่ชาวประมงจำนวน 7,470 ราย แต่ในปี
2014 ลดลงเหลือ 98 บ่อ มีปริมาณตัวอ่อนกุ้ง 9.8 ล้านตัว สามารถจัดสรรแก่ชาวประมงจำนวน 4,134 ราย

สำหรับต้นทุนค่าอาหารกุ้งคิดเป็นร้อยละ 60 ของปัจจัยการเพาะเลี้ยงกุ้ง โดยมีผู้ประกอบการน้อยราย
ที่ผลิตอาหารเอง ทั้งนี้ ส่วนใหญ่นำเข้าจากไทย ไต้หวัน และอินเดีย

การเพาะเลี้ยงปลาตามแหล่งน้ำธรรมชาติ

ศรีลังกามีผลผลิตจากการอนุบาลปลา ดังตารางที่ 6.3 โดยชนิดปลาที่มีการเพาะเลี้ยงสูงสุด คือ
ปลานิลซึ่งเพาะเลี้ยงในแหล่งน้ำหลัก ส่วนปลากระโทงอินเดียและปลาตะเพียนเพาะเลี้ยงในแหล่งน้ำตามฤดูกาล

ตารางที่ 5.3: แสดงปริมาณการอนุบาลปลาจำแนกตามประเภทปลาของศรีลังกาในปี 2014

ชนิด	ปริมาณ (ล้านตัว)
ปลานิล	18.5
ปลาตะเพียน	5.9
ปลากระโทงอินเดีย	10.1
อื่นๆ	6.5
รวมทั้งสิ้น	40.9

ที่มา: NAQDA (2014)

5.2.2 ชั้นกลางน้ำ

กระบวนการแปรรูปในชั้นกลางของศรีลังกายังค่อนข้างจำกัด ดังนั้น สินค้าประมงส่วนใหญ่เมื่อพ่อค้าคนกลางรับซื้อจากชาวประมงมาแล้วจะถูกจำหน่ายให้กับร้านค้าปลีก หรือผู้ส่งออก ซึ่งต่างกับไทยที่มีโรงงานแปรรูปรองรับ นอกจากนั้นแล้ว อุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น โรงงานน้ำแข็งยังไม่เพียงพอต่อการพอกสินค้า จากข้อมูลของ MFAR ในปี 2014 พบว่าศรีลังกามีจำนวนโรงงานน้ำแข็งทั้งสิ้น 90 โรงงาน มีกำลังการผลิต 2,788 ตันต่อวันเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการจับแล้วพบว่าสามารถกักเก็บปลาได้นานสุดเพียง 3 วันเท่านั้น โดยเมืองที่มีกำลังการผลิตน้ำแข็งสูงสุด ได้แก่ Negombo (657 ตันต่อวัน), Matara (425 ตันต่อวัน), Trincomalee (313 ตันต่อวัน) และ Chinlaw (281 ตันต่อวัน) ตามลำดับ

5.2.3 ชั้นปลายน้ำ

สินค้าประมงที่ศรีลังกาผลิตยังไม่มียุคค่าสูงมาก ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกสินค้าขั้นต้น โดยตลาดส่งออกปลาและสินค้าประมงที่สำคัญของศรีลังกาได้แก่ สหรัฐฯ อเมริกา และญี่ปุ่น คล้ายกับตลาดสำหรับอุตสาหกรรมประมงไทยได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ อเมริกา และจีน

5.2.4 ปัจจัยสนับสนุน

ศรีลังกามีปัจจัยสนับสนุนพร้อมทุกด้าน เพียงแต่ยังขาดประสิทธิภาพเท่านั้น ในขั้นต้นน้ำสามารถผลิตเรือประมง แห อวน และเน็ต ได้เองแต่ยังไม่พอสอดคล้องความต้องการของตลาด ในชั้นกลางน้ำเช่นกัน โรงงานน้ำแข็ง และรถแช่เย็นสำหรับขนส่งยังไม่เพียงพอ ดังที่ได้ขยายความไว้ข้างต้น

5.2.5 กฎระเบียบ/นโยบาย

นโยบายการลงทุนไม่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในกิจการประมงชายฝั่ง แต่ศรีลังกามีนโยบายพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้พื้นที่ชนบท ซึ่งขณะนี้มีการพัฒนาพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศระหว่างทางตรินโคมาลีไปยัง Jaffna โดยหน่วยงาน NAQDA ภายใต้ MFAR

โดย NAQDA เป็นหน่วยงานที่อุปถัมภ์ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างครบวงจรในศรีลังกา โดยมีการพัฒนาสายพันธุ์ รวมถึงปล่อยเข้าพื้นที่ราคาพิเศษแก่ผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และจัดการอบรมและให้ความรู้แก่ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

นอกจากนั้น รัฐบาลยังเข้มงวดกับเรื่องสิ่งแวดล้อม เนื่องจากอุตสาหกรรมประมงพึ่งพาทรัพยากรสาธารณะ ซึ่งในการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของศรีลังกาอาศัย National Environmental Act No.47 ในการจัดตั้ง Central Environmental Authority (CEA) ขึ้นเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและกำหนดกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากทุกกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติ ต่ออายุ และอายุดีใบอนุญาตสถานประกอบการอีกด้วย ทั้งนี้ กิจการที่จะได้รับอนุญาตต้องผ่านการพิจารณา Initial Environmental Examination (IEE) หรือ Environment Impact Assessment (EIA) จากหน่วยงานรับผิดชอบของแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งในที่นี้คือ Ministry of Fisheries and Aquatic Resources (MFAR) ทำหน้าที่ประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับทุกกิจกรรมการประมง

รูปภาพที่ 5.3: การขอประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการ

ที่มา: CEA (2016)

รูปภาพที่ 5.3 เป็นผังแสดงการขอเข้ารับการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการสำหรับอุตสาหกรรมประมง เมื่อ MFAR ได้พิจารณาแล้วเสร็จจะส่งคำแนะนำและผลการประเมินให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการที่ไม่ผ่านการพิจารณาสามารถเริ่มยื่นขอประเมินอีกครั้งตามข้อ 2 ในรูปภาพ

สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อนักลงทุน คือ ในภาคตะวันตกเฉียงเหนือเองได้อาศัย North Western Province Environmental Statue No. 12 ในการจัดตั้ง North Western Province Environmental Authority และ Environmental Council ที่มีอำนาจในการประเมินโครงการในพื้นที่แยกจากส่วนกลาง แม้ว่าจะยังคงใช้หลักเกณฑ์ที่อ้างอิงจากส่วนกลางก็ตาม ทำให้นักลงทุนต้องจัดสรรบุคลากรเพื่อมาดำเนินการถึงพื้นที่เอง

นอกจากนั้นแล้ว Costal Conservation Act of 1981 ยังไม่อนุญาตให้บุคคลเข้าไปพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งซึ่งรวมไปถึงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงส่งผลกระทบต่อการทำฟาร์มปูในทะเลสาบ Negombo โดยตรง อย่างไรก็ตาม Director General of Coast Conservation มีอำนาจในการอนุญาตให้ดำเนินโครงการได้เป็นกรณีพิเศษหากโครงการนั้นได้รับ EIA เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

5.3 โอกาสของธุรกิจไทย

ตารางที่ 5.3: ตารางสรุปข้อมูลของอุตสาหกรรมประมงในศรีลังกา

ข้อมูล	ค่า/ รายละเอียด	หน่วย	ที่มา
เขตน่านน้ำ			
ทะเลอาณาเขต	12	ไมล์ทะเล	MFAR (2015)
เขตต่อเนื่อง	24	ไมล์ทะเล	MFAR (2015)
เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (EEZ)	200	ไมล์ทะเล	MFAR (2015)
ความยาวของชายฝั่ง	1,585	กิโลเมตร	MFAR (2015)
ศักยภาพของการจับปลาน้ำจืดและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ			
แหล่งน้ำและปากแม่น้ำ	158,000	เฮกเตอร์	MFAR (2015)
ป่าชายเลนและหาดโคลน	71,000	เฮกเตอร์	MFAR (2015)
แหล่งน้ำจืด	260,000	เฮกเตอร์	MFAR (2015)

ข้อมูล	ค่า/ รายละเอียด	หน่วย	ที่มา
<ul style="list-style-type: none"> ● อ่างเก็บน้ำ ● อ่างเก็บน้ำตามฤดูกาล ● บึง 	155,000 100,000 5,000	เฮกเตอร์ เฮกเตอร์ เฮกเตอร์	
ปริมาณการผลิตปลา			
ประมงทางทะเล	417,220	ตัน/ปี	
<ul style="list-style-type: none"> ● ประมงชายฝั่ง ● ประมงน้ำลึก 	257,540 159,680	ตัน/ปี ตัน/ปี	MFAR (2015)
ประมงน้ำจืดและการเพาะเลี้ยง	68,950	ตัน/ปี	
<ul style="list-style-type: none"> ● การจับปลาน้ำจืด ● การเพาะเลี้ยง ● ฟาร์มกุ้ง 	58,680 6,960 3,310	ตัน/ปี ตัน/ปี ตัน/ปี	MFAR (2015)
โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก			
อ่าวสำหรับการประมง ³	20	จำนวน	MFAR (2015)
อ่าวสำหรับการประมงที่กำลังพัฒนา ⁴	7	จำนวน	MFAR (2015)
อ่าวสำหรับการประมงที่กำลังจัดตั้งใหม่ ⁵	11	จำนวน	MFAR (2015)
ที่จอดเรือ	58	จำนวน	MFAR (2015)
โรงงานน้ำแข็ง	90	จำนวน	MFAR (2015)
กำลังการผลิตน้ำแข็ง	2,788	ตัน/วัน	MFAR (2015)
ห้องแช่เย็น	43	จำนวน	MFAR (2015)
ศักยภาพของห้องแช่เย็น	2,112	ตัน/วัน	MFAR (2015)
อู่ต่อเรือ	42	จำนวน	MFAR (2015)
โรงงานผลิตอุปกรณ์ประมง	8	จำนวน	MFAR (2015)
โรงงานแปรรูปปลาที่ได้รับมาตรฐาน EU	28	จำนวน	MFAR (2015)

จากการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมงไทยกับศรีลังกา พบว่ากิจกรรมที่ไทยมีศักยภาพสูง ในขณะที่ศรีลังกาไม่มีศักยภาพ ได้แก่ การแปรรูปสินค้าประมง ทั้งทำปลา/อาหารทะเล กระจ่าง แช่แข็ง และ

³ ได้แก่ 1. Kalpitiya, 2. Chilaw, 3. Negombo, 4. Dikkowita, 5. Suduwella, 6. Panadura, 7. Beruwala, 8. Ambalangoda, 9. Hikkaduwa, 10. Dodanduwa, 11. Galle, 12. Mirissa, 13. Puranawella, 14. Kudawella, 15. Tangalle, 16. Hambanthota, 10. Dodanduwa, 11. Galle, 12. Mirissa, 13. Puranawella, 14. Kudawella, 15. Tangalle, 16. Hambanthota, 17. Kirinda, 18. Valachchenai, 19. Cod bay และ 20. Nilwella

⁴ ได้แก่ 1. Dikkowita, 2. Beruwala, 3. Hikkaduwa, 4. Mirissa, 5. Puranawella, 6. Kudawella และ 7. Codbay

⁵ ได้แก่ 1. Silawathura, 2. Pesalai, 3. Gurunagar, 4. Piont Pedro, 5. Chalai, 6. Mulathivu, 7. Pudavaikaddu, 8. Illangathurai, 9. Palachchenai, 10. Kalamatiya, และ 11. Gandara

พร้อมรับประทาน (ready to eat) ในขณะที่ศรีลังกานั้น แม้อาจยังไม่มีศักยภาพในการจับสัตว์น้ำเท่าที่ควรนัก แต่ก็มีความอุดมสมบูรณ์ทางทะเลมากกว่าไทยมาก ดังนั้น ข้อเสนอแนะ จึงได้แก่

ระยะที่ 1: ร่วมทุนจับปลาที่ศรีลังกา และ แปรรูปแช่แข็ง (ห้องเย็น) และ/หรือ อาหารพร้อมรับประทาน

ไทยต้องเข้าไปลงทุนจับปลาที่ศรีลังกา เพราะในปัจจุบันศรีลังกามีทะเลอุดมสมบูรณ์ แต่ไม่มี ความสามารถพอจะจับปลาได้เพียงพอกับความต้องการในประเทศ ไทยสามารถเข้าไปลงทุนโดยการร่วมทุนกับ ศรีลังกาในการจับปลาและสัตว์ทะเล โดยเหตุที่ต้องร่วมทุนนั้นเกิดจากการที่รัฐบาลศรีลังกายังไม่ออก ใบอนุญาตจับปลาแก่ชาวต่างชาติ แต่ออกให้กับผู้ประกอบการในประเทศเท่านั้น

นอกจากนั้น การจับปลาในศรีลังกานั้น ควรได้รับการสนับสนุนคือการรับซื้อปลาของผู้แปรรูป โดย ไทยสามารถเข้าไปลงทุนแปรรูปแช่แข็งได้ โดยอาจใช้จากทั้งการเข้าไปลงทุนห้องเย็นเพียงรายเดียว หรือร่วม ทุนกันระหว่างคนไทยทำห้องเย็น โดยในปัจจุบัน ศรีลังกามีปริมาณห้องเย็นไม่เพียงพอความต้องการภายใน และภายนอกประเทศ

อีกอุตสาหกรรมที่สามารถเข้าไปในระยะแรกนี้ได้คือ การทำอาหารพร้อมรับประทาน (ready to eat) เนื่องจากในปัจจุบัน ตลาดผู้มีรายได้ปานกลางของศรีลังกามีขนาดและสัดส่วนมากขึ้น อีกทั้งคนศรีลังกาใช้เวลา อยู่กับที่ทำงานนานจึงมีเวลาประกอบอาหารเองน้อย อาหารพร้อมรับประทานจึงเป็นสินค้าบริโภคสำคัญใน อนาคต นอกจากนี้ ศรีลังกาเองมีศักยภาพในการผลิตเครื่องปรุง โดยเฉพาะเครื่องเทศอยู่แล้ว จึงสามารถ สนับสนุนกิจกรรมนี้ได้ดี ดังนั้น อุตสาหกรรมอาหารพร้อมรับประทานนี้จึงมีโอกาสนี้ในระยะแรกนี้

ระยะที่ 2: อาหารทะเลกระป๋อง

อาหารทะเลกระป๋อง จำเป็นต้องใช้กระป๋องเป็นวัตถุดิบสำคัญในการแปรรูป ซึ่งศรีลังกายังขาด ศักยภาพด้วยโรงงานผลิตกระป๋องที่ได้มาตรฐานเพียง 4 แห่ง ซึ่งอาหารกระป๋องเป็นสินค้าที่น่าสนใจอย่างยิ่งใน อนาคต เนื่องจากสามารถขายได้ทั้งตลาดในประเทศศรีลังกา และ “อินเดีย” โดยเฉพาะในแถบทมิฬนาฑูร์ ซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ได้ อาหารทะเลกระป๋องจึงเป็นช่องทางที่น่าสนใจในระยะถัดไป หลังระยะแรกประกอบได้ดี แล้ว

6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ (ประเทศศรีลังกา)

6.1 สรุปภาพรวมการลงทุนในประเทศศรีลังกา

โอกาสการลงทุนในประเทศศรีลังกา

<p>บรรยากาศการลงทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถึงแม้ศรีลังกามีประชากร 20 ล้านคนและขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ 4 ของเอเชียใต้ แต่ศรีลังกาเป็นประเทศรายได้ปานกลาง (รายได้ต่อหัวเทียบเท่ากับอินโดนีเซีย) - ศรีลังกามี FTA กับอินเดียและปากีสถาน รวมทั้งได้สิทธิ GSP จาก EU และ USA นักลงทุนจึงใช้ประโยชน์จากการเข้าถึงตลาดได้ถึงกับมีการกล่าวหาว่า “การเข้าถึงตลาดอินเดียจากศรีลังกา ง่ายกว่า การเข้าถึงอินเดียจากภายในอินเดีย” (AmCham) <p>ขั้นตอนการทำธุรกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศรีลังกาสงวน 5 อุตฯ ได้แก่ (1) การประมงชายฝั่ง (2) การค้าปลีกไม่เกิน USD1,000,000 (3) การปล่อยเงินกู้ (4) การรับจำนำ และ (5) การรักษาความปลอดภัย - นักลงทุนนิยมใช้ธนาคารต่างชาติ คือ HSBC, Standard Chartered และ CIMB แต่ธนาคารท้องถิ่น เช่น Bank of Ceylon, People’s Bank ก็มีเสถียรภาพและมีจำนวนสาขามากกว่า - ขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจ ก่อสร้าง ฯลฯ อยู่ในแผนผัง (เอกสารแนบ) 	<p>ระบบภาษี</p> <ul style="list-style-type: none"> - Corporate income tax = 28% (กำลังลดเหลือ 15%) - Personal income tax = 0-24% - National building tax = 4% - Withholding tax = 10% - Value-added tax = 8-12.5% (กำลังปรับเพิ่ม/ลด) - Port and airport levy = 5% (กำลังเพิ่มเป็น 7.5%) - ปีภาษีเริ่ม 1 เม.ย. และมีเวลาให้ 6 เดือนในการชำระ (30 ก.ย.) <p>กฎระเบียบแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าแรงขั้นต่ำคือ USD230/เดือน ส่วนชั่วโมงทำงาน 8.5 ชม./วัน - หากมีการจ้างวันเสาร์และวันหยุดต้องจ่าย 1.5 เท่า และ 2 เท่า - หากแรงงานหญิงทำงานกลางคืน ต้องจ่ายเพิ่มเป็น 2 เท่า - ศรีลังกาไม่มีระเบียบบังคับเรื่องการอบรมแรงงาน - สหภาพมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเอกชน ทำให้การประท้วงเกิดขึ้นน้อย - นายจ้างสมทบเข้ากองทุนร้อยละ 12+3 ส่วนลูกจ้างจ่ายร้อยละ 8
--	--

โอกาสการลงทุนในสาขาผลิตภัณฑ์ยาง

- อุตฯ ขึ้นต้นน้ำกระจุกอยู่ในพื้นที่ระหว่าง Ratnapura-Kalutara-Kegalle แต่ยากที่จะเข้าไปลงทุนเพราะมี 23 บริษัทใหญ่เพาะปลูกและแปรรูปยางขึ้นต้นยึดครองตลาด
- เนื่องจากผู้เพาะปลูกเป็นรายใหญ่นอกนั้นเป็นเกษตรกรรายเล็กมาก รัฐไม่แทรกแซงราคาขาย เช่นเดียวกับผลผลิตเกษตรกรอื่นๆ ยกเว้นชา
- โอกาสการลงทุนของไทย ได้แก่ (1) ยางล้อที่ไม่ใช่ยางล้อต้นที่มีผู้ผลิตมากแล้ว (Starco และ Trelleborg) (2) ยางสำหรับอุตสาหกรรม (3) วัสดุชีวภาพจากยาง (4) พื้นรองเท้า และ (5) เฟอร์นิเจอร์ไม้ยาง ทั้งนี้ สามารถส่งรายการ (1) ไปยังจีนในที่เป็นฐานการผลิตยานยนต์ของอินเดียได้
- อุตฯ ผลิตภัณฑ์ยางควรตั้งอยู่ระหว่างพื้นที่เพาะปลูกกับท่าเรือโคลัมโบ เช่น Biyagama EPZ ซึ่งปัจจุบันมีโรงงานของผู้ผลิตยางมีอย่างเช่นอย่าง Ansell

โอกาสการลงทุนในสาขาประมง

- MNCs มักทำสัญญาซื้อวัตถุดิบกับเกษตรกร
- การจับปลาต้องใช้เรือศรีลังกาเท่านั้น ขณะเดียวกันผู้ประกอบการส่วนใหญ่ส่งออกปลาสดและแช่แข็งไปยังตลาดญี่ปุ่นและ EU อยู่แล้ว ทำให้การแข่งขันสูง โดยเมือง Negombo เป็นฐานใหญ่สุด
- โอกาสการลงทุนของไทย ได้แก่ (1) อาหารสำเร็จรูป เนื่องจากขาดเทคโนโลยีการถนอมอาหาร โดยปัจจุบันมีโรงงานอาหารกระป๋องที่ได้รับมาตรฐานเพียง 4 แห่ง (2) ประมงน้ำจืด เช่น ปลา กุ้ง สลอบสเตอร์ ปลิง หอยนางรม ไช้หมึก สาหร่าย โดยเฉพาะภาคต่อ. และเหนือ เนื่องจากรัฐส่งเสริม เช่น จัดตั้ง Aquaculture Industrial Park ที่เมือง Batticaloa (ขอรายละเอียดโครงการได้จาก NAQDA) (3) ปลาแป้น และ (4) สินค้าสนับสนุน เช่น บรรจุภัณฑ์ ห่วงเย็น
- หากนักลงทุนเข้ามาแปรรูปสัตว์น้ำ ควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีอุตสาหกรรม เช่น เมือง Galle แต่หากเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อาจพิจารณาลงทุนแถบ Batticaloa ซึ่งอุปทานแรงงานพร้อมและใกล้ท่าเรือตริโคมาลี

โอกาสการลงทุนในสาขาอื่นๆ

- เกษตรแปรรูป : ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ ข้าว
- การผลิต : เกษษภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์
- บริการ : ท่องเที่ยว สุขภาพ ก่อสร้าง (PPP)

ที่มา: คณะผู้วิจัย (2016)

ในอดีตที่ผ่านมาศรีลังกาต้องเผชิญกับปัญหาสงครามกลางเมือง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชะงักอย่างไรก็ตาม เมื่อประธานาธิบดีมหินทะ ราชปักษาสามารถยุติสงคราม ศรีลังกาจึงกลับเข้ามาสู่เส้นทาง

พัฒนาอีกครั้ง ทำให้ในปัจจุบันเศรษฐกิจของศรีลังกามีการขยายตัวต่อเนื่อง และมีอัตราการเติบโตสูงกว่าไทย ด้วย โดยขณะนี้มีการลงทุนขนาดใหญ่หลายโครงการในศรีลังกา อาทิ Colombo Port City และ ท่าเรือฮัมบันโตตา เป็นต้น ช่วงนี้จึงเป็นช่วง “ขาขึ้น” ของการลงทุนในศรีลังกา

ด้านกฎระเบียบ ศรีลังกาได้มีการนำระบบการลงทะเบียน การทำธุรกรรมผ่านทางระบบ อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ทำให้มีความสะดวกในการจัดตั้งธุรกิจดีกว่าประเทศในกลุ่มเอเชียใต้ นอกจากนี้ ศรีลังกา ยังมีความตกลงเสรีทางการค้ากับประเทศในเอเชียตอนใต้ ทั้งกับอินเดีย และปากีสถาน ถึง 4,232 และ 4,686 รายการตามลำดับ รวมถึงได้สิทธิ GSP+ กับ สหภาพยุโรป ทำให้ได้รับประโยชน์ในการส่งออกสินค้าไปยัง ประเทศเหล่านี้ด้วย

ศรีลังกามีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งด้านแรงงาน ศรีลังกามีทั้งแรงงานทั่วไป และแรงงานฝีมือเพียงพอในการรองรับต่อการขยายตัวของการลงทุน วิชาชีพที่คนศรีลังกามีความโดดเด่น เช่น วิศวกรรม ส่วนอุตสาหกรรมที่น่าสนใจในศรีลังกา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ ประมง เพอร์นิเจอร์ ท่องเที่ยว ก่อสร้าง และสินค้าเกษตรแปรรูป

สำหรับโอกาสของนักลงทุนไทย ในสาขาเกษตรกรรมที่นั่น พบว่าการลงทุนขั้นต้นน้ำในศรีลังกามี ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและมีจำนวนคู่แข่งมาก และแม้ศรีลังกาจะมีอุตสาหกรรมขั้นปลายน้ำรองรับ แต่ยังคงขาดในส่วนของการสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า ดังนั้น การเข้าไปลงทุนควรเข้าไปลงทุนใน อุตสาหกรรมปลายน้ำที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น ยางสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และวิศวกรรม เป็นต้น

ในสาขาประมง แม้ศรีลังกามีภูมิประเทศเป็นเกาะและสามารถจับปลาได้ในปริมาณมากพอสมควร แต่ กฎระเบียบได้ปกป้องการประมงให้กับชาวศรีลังกา ฉะนั้น ในสาขาการประมงไทยต้องลงทุนในการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำซึ่งเป็น สาขาที่ศรีลังกาส่งเสริม โดยเฉพาะ MFAR ได้จัดตั้ง NAQDA เพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยงใน ศรีลังกาโดยเฉพาะ ให้บริการที่ปรึกษาแก่ชาวประมง พัฒนาสายพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ รวมไปถึงการปล่อย เช่าพื้นที่ในอัตรพิเศษ

6.2 ข้อเสนอแนะขั้นตอนการลงทุน

จากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามเก็บข้อมูล พบว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนศรีลังกา (Board of Investment of Sri Lanka: BOI Sri Lanka) เป็นหน่วยงานที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน แม้ว่าบริษัทนั้นๆ จะไม่เข้าข่ายได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการลงทุนที่ 17 (the BOI Act Section 17) ก็ตาม

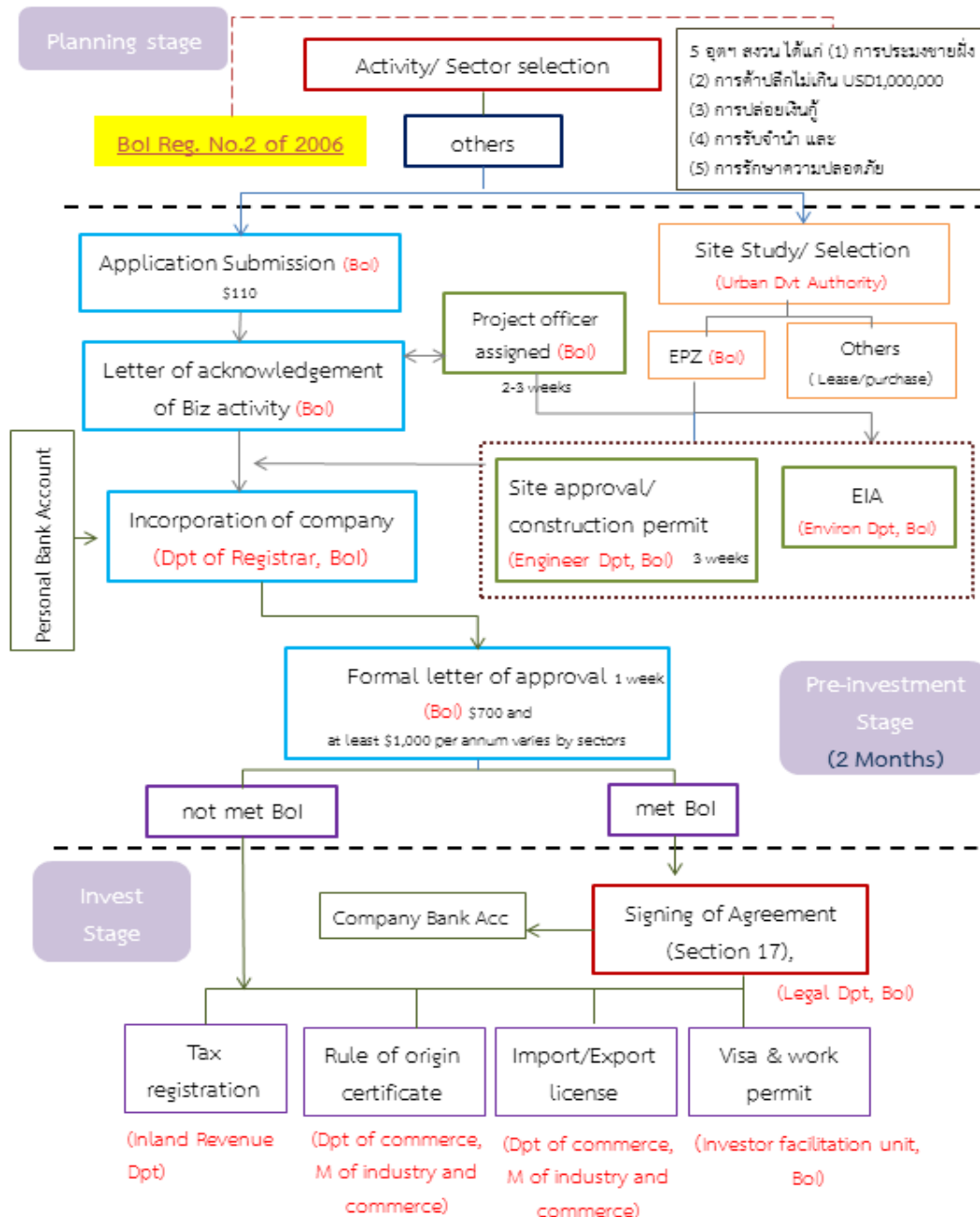
ในขั้นตอนการลงทุน นักลงทุนสามารถเลือกที่ตั้งของกิจการว่าจะตั้งในเขต Export Processing หรือ นอกเขตดังกล่าว โดยนักลงทุนสามารถติดต่อกับ BOI Sri Lanka หรือ Urban Development Authority ได้ ตามลำดับ ทั้งนี้ ขั้นตอนดังกล่าวสามารถดำเนินการไปพร้อมกับการขอจดทะเบียนบริษัท ใช้เวลา 5 วัน โดย ต้องยื่นเอกสารขอจัดตั้ง ซึ่งมีหลักฐานเป็นหนังสือรับรองจากธนาคารว่ามีเงินในบัญชีขั้นต่ำ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หากต้องการยื่นข้อเสนอโครงการกับ BOI ค่าแบบฟอร์มจดทะเบียนบริษัทอยู่ที่ 110 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะมีเจ้าหน้าที่โครงการของ BOI เป็นผู้ประเมินโครงการใช้เวลา 2-3 สัปดาห์ หลังได้รับการ

อนุมัติการตั้งบริษัทจะได้รับหนังสือรับรอง ภายใน 1 สัปดาห์ โดยมีค่าใช้จ่าย 700 ดอลลาร์สหรัฐฯ และต้องจ่ายปีละ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปีถัดๆไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรม บริษัทที่มีกิจกรรมเข้าตาม the BOI Act Section 17 จะมีการลงนามสัญญา

สรุปขั้นตอนการลงทุนในศรีลังกาได้ ดังรูปภาพที่ 6.1

รูปภาพที่ 6.1 : ขั้นตอนการลงทุนในศรีลังกา

ที่มา: ประมวลผล โดยคณะผู้วิจัย (2016)

6.3 หน่วยงานติดต่อสำคัญ

ชื่อย่อ	ชื่อเต็ม	บทบาท/หน้าที่	ช่องทางติดต่อ
BOI	Board of Investment of Sri Lanka	ศูนย์ OSS อำนวยความสะดวกนักลงทุน	Tel: +94-11-2385972-6, 2346131-3,2434403-5, 2435027, 2447531 F: (+94 11) 2447994 E: info@boi.lk
	Sri Lanka Export Development Board	ให้คำปรึกษา อนุมัติ และดูแลการลงทุนใน EPZ	T: +94 11 2 300705 F: +94-11-230-0715 E: edb@edb.gov.lk
	สถานทูตไทยประจำประเทศศรีลังกา	ดูแลคนไทยในศรีลังกาและออกวีซ่าให้คนในศรีลังกาที่จะเดินทางมายังประเทศไทย	T: +94-11-752-9500-3 F:+94-11-752-9504 E: thaicmb@stlnet.lk
	Ministry of Plantation Industries with Rubber Development Department	ให้ข้อมูลด้านยางธรรมชาติ	T: +94 011 2395561 F: +94 011 2304813 E: rubbdev@gmail.com
NAQDA	National Aquaculture Development Authority of Sri Lanka	ส่งเสริมเทคนิคการประมงและปล่อยเข้าพื้นที่สำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	T: +94 11 2 786495 E: chairman.naqda@gmail.com /chairman@naqda.gov.lk
CRTA	Colombo Rubber Traders Association	สมาคมรับซื้อและจำหน่ายยางแปรรูปขั้นต้น	T:+94 01 2380150, 2421745-6, +94 01 4716673 F: +94 01 2437477, 2449352 E: info@crtas.l.org

6.4 คำถามที่พบบ่อย (FAQs)

1) ทำไมต้องลงทุนในประเทศศรีลังกา?

ก. ตลาด ปัจจุบัน อนาคต และบริบทการแข่งขัน

ตอบ แม้ศรีลังกาจะเป็นประเทศ ที่มีขนาดเศรษฐกิจไม่ใหญ่นัก อันเนื่องมาจากมีขนาดประชากรในระดับกลาง คือ ประมาณ 20 ล้านคน แต่ศรีลังกามีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากร และที่สำคัญ คือ มีความตกลงทางการค้ากับประเทศใหญ่ในเอเชียใต้ 2 ประเทศ คือ อินเดีย และปากีสถาน

ศรีลังกาเป็นประเทศที่มีโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทั่วถึงในหลายจุดสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะระบบราง และท่าเรือ ที่ครอบคลุมดี อย่างไรก็ตาม อาจมีปัญหาด้านคุณภาพบ้าง เช่น ถนนเป็นทางแคบ 2 ช่องทางเป็นหลัก เป็นต้น ในขณะที่ ด้านไฟฟ้า และระบบโทรศัพท์นั้น ศรีลังการอบคลุมค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ด้านน้ำประปา และระบบ ICT ยังมีปัญหาอยู่บ้าง

ข. ความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศ

ตอบ เขตการค้าเสรีเอเชียใต้ (South Asia Free Trade Agreement: SAFTA) ความตกลง FTA ศรีลังกากับอินเดีย และ ความตกลง FTA ศรีลังกา กับ ปากีสถาน

ค. ทรัพยากรธรรมชาติ

ตอบ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของศรีลังกา ได้แก่ ประมง ชา มะพร้าว อัญมณี และ ยาง ซึ่งในรายชื่อเหล่านี้เกิดจากเกษตรกรผู้ปลูกพืชที่ต่ำที่ไม่สามารถแข่งขันคุณภาพได้ดีหันมาปลูกยาง นอกจากนั้น ในบางพื้นที่ได้ริเริ่มพัฒนาการเพาะปลูกกาแฟอีกด้วย

2) สาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ในศรีลังกาเป็นอย่างไร?

ก. ระบบการขนส่ง

ตอบ การขนส่งจากไทยไปยังศรีลังกาใช้เวลาไม่เกิน 10 วันและต้นทุนไม่สูงนัก ศรีลังกา มีท่าเรือทั้งหมด 7 แห่ง ได้แก่ (1) โคลัมโบ (2) อัมบันโตตา และ (3) กอลล์ (Galle) ทางภาคใต้ของประเทศ (4) ตรินโคมาลี (Trincomalee) และ (5) โอลูวิล (Oluvil) ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศซึ่งระยะทางใกล้เคียงประเทศไทยมากที่สุด

ส่วนการขนส่งภายในประเทศ เนื่องจาก ถนนมีช่องทางเดินรถแคบ การขนส่งทางรถราง และทางน้ำ จึงสะดวกมากกว่า

ข. ระบบไฟฟ้า และประปา

ตอบ ประชากรศรีลังการ้อยละ 88.7 มีไฟฟ้าใช้ ต่ำกว่าไทยแต่สูงกว่าอินเดีย โดยในปี 2012 แหล่งพลังงานไฟฟ้าร้อยละ 51.1 มาจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงและถ่านหิน ตามมาด้วยพลังงานน้ำ โดยเขื่อน 6 แห่งที่กั้นแม่น้ำมหาเวลี (Mahaweli) ผลิตไฟฟ้าได้อีกประมาณร้อยละ 40 และพลังงานทดแทน เช่น พลังงานลมซึ่งมีฟาร์มไม่ต่ำกว่า 15 แห่ง อีกร้อยละ 1.9 รวมทั้งหมดผลิตได้ 11,360 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมงแต่บริโภค 10,070 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ทำให้ไม่มีการส่งออกแต่อย่างใดและต้นทุนค่อนข้างแพง โดยในปี 2015 อยู่ที่ 0.203 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลวัตต์ชั่วโมง

ประชากรศรีลังการ้อยละ 96 เข้าถึงแหล่งน้ำสะอาด

ค. ระบบการเงินการธนาคาร

ตอบ นักลงทุนต่างชาตินิยมใช้ธนาคารต่างชาติ คือ HSBC และ Standard Chartered แต่ธนาคารท้องถิ่น เช่น Bank of Ceylon และ People's Bank ก็มีเสถียรภาพเช่นกัน และมีจำนวนสาขามากกว่า

3) ศรีลังกามีนโยบายส่งเสริมการลงทุนต่างชาติอย่างไร?

ก. เขตส่งเสริมการลงทุน

ตอบ ศรีลังกามีเขตอุตสาหกรรมส่งออกและนิคมอุตสาหกรรม 12 แห่ง เขตดังกล่าวกำกับดูแลโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนศรีลังกา (Board Of Investment of Sri Lanka: BOI Sri Lanka) ซึ่งเขตดังกล่าว มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ครบครัน กล่าวคือ ภายในมีน้ำ ไฟฟ้า บ่อบำบัดน้ำเสีย รวมถึงมีธนาคาร โรงอาหาร หอพัก
พนักงาน ห้องพยาบาล สถานรับเลี้ยงบุตรพนักงาน เป็นต้น ทั้งนี้ ในบทถัดไปจะกล่าวถึง
สิทธิประโยชน์การลงทุนในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก

4) **อุตสาหกรรมที่น่าลงทุนในศรีลังกา?**

ก. อุตสาหกรรมสำคัญ และกิจกรรมที่ไทยมีศักยภาพ

ตอบ อุตสาหกรรมที่น่าสนใจลงทุน ได้แก่ อุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าประมง
อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตยางพารา และการแปรรูปอัญมณี เป็นต้น

5) **ข้อควรระวัง และกฎระเบียบที่น่าสนใจในประเทศศรีลังกามีอะไรบ้าง?**

ก. การถือครองที่ดิน

ตอบ ชาวต่างชาติจะไม่มีสิทธิ์ถือครองที่ดิน แต่สามารถเช่าระยะยาวได้

ข. แรงงาน

ตอบ ศรีลังกา มีจุดแข็ง ในด้านอัตราการรู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถใน
การใช้ภาษาอังกฤษ ด้านวัฒนธรรมธุรกิจก็มีความทันสมัย กอปรกับความศรัทธาในศาสนา
ที่ค่อนข้างสูง ทำให้คนศรีลังกา มีความซื่อสัตย์ในการทำธุรกิจค่อนข้างมาก

ตาม Wages Board Ordinance กำหนดแรงงานทำงานไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อ
สัปดาห์ ขณะที่ Factories Ordinance Section 67 ได้กำหนดให้แรงงานสามารถตาม
เวลาทำงานปกติไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อวัน หรือ ไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยกำหนดให้
แรงงานที่สามารถทำงานได้ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 14 ปี โดยแรงงานที่อายุระหว่าง 14 - 16
ปี สามารถทำงานได้ในช่วง 6.00 น แต่ไม่เกิน 18.00 น.

ในส่วนของค่าตอบแทนค่าล่วงเวลานั้น สำหรับการทำงานล่วงเวลาในวันปกติ
นายจ้างต้องจ่ายค่าล่วงเวลา อัตรา 1.5 เท่าของค่าจ้างปกติ (150% ของอัตราค่าจ้างปกติ)
แต่ในกรณีของการทำงานล่วงเวลาในช่วงวันหยุด หากแรงงานจำเป็นต้องทำงานล่วงเวลาใน
วันหยุดราชการและวันนักขัต นายจ้างต้องจ่ายค่าตอบแทนค่าล่วงเวลา อัตรา 2 เท่าของ
ค่าจ้างปกติ (200% ของอัตราค่าจ้างปกติ)

ลูกจ้างสตรีมีสิทธิลาคลอดได้ 12 สัปดาห์ หรือ 84 วัน โดยลูกจ้างยังคงได้รับค่าจ้าง
จากนายจ้าง

ค. ระบบภาษี

ตอบ **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา**

ประเทศศรีลังกา กำหนดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราภาษีแบบก้าวหน้า
โดยกำหนดอัตราเงินได้ ดังนี้

- รายได้ไม่เกิน 500,000 Rs. ไม่เสียภาษี
- รายได้ตั้งแต่ 500,001 – 1,000,000 Rs. อัตราภาษีร้อยละ 4

- รายได้ตั้งแต่ 1,000,001 – 1,500,000 Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 8
- รายได้ตั้งแต่ 1,500,001 – 2,000,000 Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 12
- รายได้ตั้งแต่ 2,000,001 – 2,500,000 Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 16
- รายได้ตั้งแต่ 2,500,001 – 3,500,000 Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 20
- รายได้มากกว่า 3,500,001 Rs. ขึ้นไป อัตราภาษี ร้อยละ 24

ส่วนภาษีเงินได้จาก Professionals (providing professional services) เป็นดังนี้

- รายได้ Professionals ไม่เกิน 25 Mn Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 12
- รายได้ Professionals มากกว่า 25 แต่ไม่เกิน 35 Mn Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 14
- รายได้ Professionals มากกว่า 35 Mn Rs. อัตราภาษี ร้อยละ 16

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ไม่ใช่สุราและยาสูบ	ร้อยละ 28
ภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่เกี่ยวกับสุราและยาสูบ	ร้อยละ 40
รายได้จากเงินปันผล	ร้อยละ 10

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

รายได้จากดอกเบี้ย	ร้อยละ 10
รายได้จาก Treasury Bill Treasury Bond	ร้อยละ 10
รายได้จากลอตเตอรี่ ที่เกินกว่า 500,000 Rs.	ร้อยละ 10

บรรณานุกรม

- Bloomberg. (2015). **Sri Lanka's Big Plan to Reduce its Debt** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.bloomberg.com/news/videos/2015-10-30/sri-lanka-s-big-plan-to-reduce-its-debt>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- BOI Sri Lanka. (2016). **Apparel Sector Overview** [Online]. สืบค้นจาก http://www.investsrilanka.com/key_sector/apparel/apparel_overview. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Business Standard. (2016). **Lanka approves China's Colombo Port City project** [Online]. สืบค้นจาก http://www.business-standard.com/article/news-ani/lanka-approves-china-s-colombo-port-city-project-116011600431_1.html. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Central Intelligence Agency. (2015). **FIELD LISTING : WATERWAYS** [Online]. สืบค้นจาก <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2093.html>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Central Intelligence Agency. (2015). **Sri Lanka** [Online]. สืบค้นจาก <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Customs. (2012). **Sri Lanka National Imports Tariff Guide** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.customs.gov.lk/tariff/TARIFF%202013.pdf>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- DHL. (2013). **DHL Capability Tool** [Online]. สืบค้นจาก http://dct.dhl.com/input.jsp?langId=en#service_details_1. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- DRC. (2011). **Procedure for the Registration of a Company** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.drc.gov.lk/App/comreg.nsf/eb209294bae3f1a0462573f4001cad99?OpenForm>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Government of Canada. (2011). **Sri Lanka** [Online]. สืบค้นจาก <http://travel.gc.ca/destinations/sri-lanka>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

- International Telecommunication Union. (2015). **Measuring the Information Society Report** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2015/MISR2015-w5.pdf>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- LMD. (2015). **Brands-speak** [Online]. สืบค้นจาก <http://lmd.lk/brands-annual>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Ministry of Prison Reforms, Rehabilitation, Resettlement and Hindu Religious Affairs. (2011). **Minister of Resettlement, Reconstruction and Hindu Religious Affairs Duties & Functions** [Online]. สืบค้นจาก http://resettlementmin.gov.lk/site/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2&lang=en. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Mirror Business. (2015). **Corporate and personal taxes to be restructured; sin industries to be further taxed** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.dailymirror.lk/96309/corporate-and-personal-taxes-to-be-restructured-sin-industries-to-be-further-taxed>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- NDTV. (2015). **Sri Lanka Set To Abolish Executive Presidential System** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.ndtv.com/world-news/sri-lanka-set-to-abolish-executive-presidential-system-1258146>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Numbeo. (2012). **Rankings by Country of Average Monthly Disposable Salary**. สืบค้นจาก http://www.numbeo.com/cost-of-living/country_price_rankings?itemId=105. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Numbeo. (2015). **Prices by Country of 1 min. of Prepaid Mobile Tariff Local** [Online]. สืบค้นจาก http://www.numbeo.com/cost-of-living/prices_by_country.jsp?displayCurrency=USD&itemId=32. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Reuters. (2012). **AIA to buy Aviva's Sri Lankan unit in \$109 million deal** [Online]. สืบค้นจาก <http://uk.reuters.com/article/uk-aia-srilanka-idUKBRE88Q05E20120927>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Sri Lanka Ports Authority . (2016). **Port Of Kankasanturai** [Online]. สืบค้นจาก http://www.slpa.lk/port_kankasanthurai.asp?chk=4. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

Sri Lanka Sustainable Energy Authority. (2015). **INTRODUCTION TO RENEWABLE ENERGY** [Online]. สืบค้นจาก http://www.energy.gov.lk/sub_pgs/energy_renewable_intro_policy.html. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

Talking Economics. (2015). **Trans-Pacific Partnership (TPP): Implications for Sri Lanka** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.ips.lk/talkingeconomics/2015/11/18/trans-pacific-partnership-tpp-implications-for-sri-lanka>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

Tamil Guardian. (2016). **EU bans fisheries imports from Sri Lanka** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.tamilguardian.com/article.asp?articleid=12544>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

Tax Insights. (2016). **Sri Lanka announces 2016 tax proposals** [Online]. สืบค้นจาก <http://taxinsights.ey.com/archive/archive-news/sri-lanka-announces-2016-tax-proposals.aspx>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

ThaibizSriLanka. (2015). **Thailand - Sri Lanka Relations** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.thaibizsrilanka.com/lk/about/page9.php>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

The Hindu. (2015). **India to build sea bridge, tunnel to connect Sri Lanka** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.thehindu.com/news/national/india-to-build-sea-bridge-tunnel-to-connect-sri-lanka/article7996560.ece>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

The World Bank. (2011). **Government expenditure on education** [Online]. สืบค้นจาก <http://data.worldbank.org/indicator/SE.XPD.TOTL.GD.ZS>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

The World Bank. (2012). **Cause of death, by communicable diseases and maternal, prenatal and nutrition conditions** [Online]. สืบค้นจาก <http://travel.state.gov/content/passports/en/country/sri-lanka.html>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

The World Bank. (2015). **Annual GDP Growth** [Online]. สืบค้นจาก <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

The World Bank. (2015). **If Sri Lanka is to join the knowledge economy, it needs to improve its education, training and skills** [Online]. สืบค้นจาก <http://blogs.worldbank.org/jobs/if-sri-lanka-join-knowledge-economy-it-needs-improve-its-education-training-and-skills>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.

- Time. (2015). **Sri Lanka Attempts to Repair Relations With China Amid an Escalating Financial Crisis** [Online]. สืบค้นจาก <http://time.com/4077757/sri-lanka-china-financial-crisis-ravi-karunanayake-interview/>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Top Universities. (2015). **University Rankings** [Online]. สืบค้นจาก [http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2015#sorting=rank\(+\)®ion=71\(+\)&country=126\(+\)&faculty=\(+\)&stars=false\(+\)&search=](http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2015#sorting=rank(+)®ion=71(+)&country=126(+)&faculty=(+)&stars=false(+)&search=). สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Transparency International (2015). **Global Corruption Barometer** [Online]. สืบค้นจาก http://www.transparency.org/gcb2013/country/?country=sri_lanka. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Transparency International. (2015). **Corruption Perceptions Index** [Online]. สืบค้นจาก <https://www.transparency.org/cpi2014/results>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- U.S. Embassy passports and international travel. (2015). **Embassy Messages** [Online]. สืบค้นจาก <http://travel.state.gov/content/passports/en/country/sri-lanka.html>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- Unesco. (2012). **Sri Lanka National Water Development Report** [Online]. สืบค้นจาก <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001476/147683e.pdf>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- Wings of Sri Lanka. (2016). **DESTINATIONS & ROUTE MAP FOR AIR TAXI TOURS** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.cinnamonair.com/destinations.html>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559.
- World Economic Forum. (2015). **5 things to know about Sri Lanka's economy** [Online]. สืบค้นจาก <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- World Education News and Reviews. (2011). **Education in Sri Lanka** [Online]. สืบค้นจาก <http://wenr.wes.org/2011/05/wenr-may-2011-feature>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559
- ไทยรัฐ. (2558). **พลิกลือก ! 'ไมตรีพาลา สิริเสนา' ชนะเลือกตั้งประธานาธิบดีศรีลังกา** [Online]. สืบค้นจาก <http://www.thairath.co.th/content/473804>. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2555). **สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา** [Online]. สืบค้นจาก [http://e-book.ram.edu/e-book/e/EF304\(S\)/EF304\(S\)-7.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/e/EF304(S)/EF304(S)-7.pdf). สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). **พื้นที่ปลูกยางของประเทศไทย** [Online]. สืบค้นจาก http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2559